

Afgørelser – Reg. nr.: 04667.00

Fredningen vedrører: Ravnsby Bakke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 20-11-1974, 17-08-1977

Fredningsnævnet 28-03-1968, 01-07-1975

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET>

20/11-1974

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 20. november, afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen 1971/68 vedrørende fredning af en del af Birket sogn på Lolland (Ravnsby bakke med Ravnsborg voldsted).

I. Sagens behandling for fredningsnævnet.

1. Efter påstand fra det daværende fredningsplanudvalg for Maribo amt gennemførte fredningsnævnet for amtet ved kendelse af 28. marts 1968 fredning af en del af Birket sogn. De fredede arealer blev opdelt i 2 grupper, hvoraf den ene omfattende 163,33 ha blev pålagt fredning i "inderzone", medens den anden omfattende 229,06 ha blev fredet i "yderzone". De i inderzone fredede arealer pålagdes sædvanlige fredningsbestemmelser om bevaring (fredning status-quo), medens fredningsbestemmelserne for yderzonen var noget lempeligere, navnlig således at forbudet mod terrænændringer, herunder grus- og lertagning, ikke var medtaget.

Fredningssagen rejstes for at imødegå en trussel om grusgravning på ejendommene matr.nr. 9 a, 10 a og 28 c, Birket by og sogn, tilhørende A/S Birket Grusgrave, hvorved der ville ske et ødelæggende indgreb i den centrale del af det pågældende landskab, hvis karakter - og dermed hele den nærmere baggrund for fredningen - belyses i kendelsen gennem følgende erklæringer:

Statens konsulent i naturfrednings- og fredningsplanssager, skovrider Sten Bjerke, har til sagen afgivet sålydende udtalelse af 23. marts 1965:

Den rejste fredningssag omkring Ravnsborg voldsted omfatter et af Lollands mest afvekslende og indholdsrige landskaber. I forhold til det øvrige Lolland er landskabet her yderst kuperet. Det omfatter således flere store, mosefyldte dødishuller omgivet af stejle skrænter, men mod nord også overgangen til den typiske lollandske moræneslette. Dødishullerne danner tilsammen en dyb, og i landskabelig henseende meget varieret, værdifuld dal, som strækker sig fra amtsvejen ud til havet, hvor Ravnsborg borgbanke står som en markant isoleret bakke i dalens bund.

Ravnsborg med ruinerne af Johan den Mildes tvangsborg er blandt vore mest imponerende voldsteder i kraft af sin beliggenhed. Gennem dens indretning omkring tre borggårde er den af særpræget type. Et andet ejendommeligt træk i anlægget er det til borgen hørende gamle havnebassin.

En ret udstrakt fredning omkring Ravnsborg bakke, som er angivet i fredningens inderzone, må anses for nødvendig, dersom samspillet imellem borgbanken, lavninger og skrænter skal kunne bevares for iagttagelse.

Fredningens yderzone, hvor en mildere fredningsdekklamation foreslås, samler det omgivende, alsidige landskab til en helhed og indeholder forøvrigt flere smukt placerede gravhøje.

Området er velafgrænset. Mod syd-vest følger det således amtsvejen og strækker sig videre mod nord, følgende i det væsentlige lokalveje, for nordligst at støde op til Klinkeskov. Herfra følger grænsen den afvekslende ca. $3\frac{1}{2}$ km lange strand, medens dens sydgrænse følger en naturlig afgrænsning i en lavning i terrænet.

Det skal sluttelig understreges, at området udgør en central del af Lollands attraktive nordvestkyst og må opfattes som et naturligt udflugtscenter af stadig stigende betydning. Området er således såvel i sig selv som gennem sin beliggenhed yderst fredningsværdigt.

Danmarks geologiske undersøgelse har ved direktør, dr. phil. Ødum til sagen afgivet følgende udtalelse af 18. maj 1965:

Området omkring Ravnsby bakke (Ravnsborg voldsted), for hvilket der er rejst fredningssag, omfattende både inderzone og yderzone, rummer som helhed så store landskabelige (geomorfologiske) værdier for såvel forskning som undervisning, at vi fra geologisk side fuldt ud kan anbefale og støtte en sikring af de omhandlede arealer.

Egnen omkring Birket og da i særlig grad mellem byen og Ravnsborg er dels det højest liggende område og dels det mest kuperede landskab på Lolland. Det, der først og fremmest giver dette område et så enestående særpræg, er de meget store lavninger, hvoraf "Møllelung" er den største (900 x 300 m), som er indtil 10-12 m dybe og står med meget stejle skrænter og giver egnen en landskabsform, der i dimensioner og egenart er næsten uden sidestykke i Danmark.

Landskabets dannelse må sættes i forbindelse med af-

smeltningen af istidens sidste isdække i disse egne; herunder blev flere større og mindre og enkelte helt store "Isklumper" "glemt" og gemt i istidsaflejringerne, dækket af et morænelag, der virkede isolerende, og derved hindrede smeltningen af de store isskasser, som først langt senere tøde helt væk og efterlod de meget markante dødishuller i landskabet.

Vi må fra geologisk side meget kraftigt understrege den landskabelige helhed, således at de arealer, der sikres, dels rent landskabsæstetisk, men i lige så høj grad geomorfologisk udgør en helhed, der rummer naturværdier af ikke blot lokale, men også nationale interesser. Vi skal her særlig fremhæve "Møllelungens" landskabelige værdi og påpege det meget ønskværdige i at bevare denne og den tilstødende Ravnsby lavning i så naturlig tilstand som overhovedet muligt, således at det største og i sin udformning ret enestående dødislandskab kunne sikres en fremtidig udnyttelse, der tilgodeser de store interesser, der ikke mindst fra geologisk side knytter sig til dette område.

Til støtte for fredningsplanudvalgets udvidelse af fredningspåstanden i tidligere nævnte skrivelse af 28. august 1965 til også at omfatte "Møllelungens" har Danmarks geologiske Undersøgelse ved dr. phil. Ødum endvidere bl.a. anført:

Vi må i denne forbindelse også påpege, at den foreslåede fredning omkring Ravnsby bakke langt fra tilgodeser de geologiske interesser i dette område. Det er meget uheldigt - geologisk utilgiveligt - at prisgive "Møllelung", som netop er det største og mest markante element i en række naturperler fra Ravnsby over Møllelung-Lyngmose (eller Kirkelung) til Uglemose i sydvest. Vi må meget stærkt tilskynde en fuldstændig sikring af Møllelung og de nærmest tilstødende arealer og fremhæve, at det frie udsyn over lavningen specielt fra nord (Bjørnseje) bør opretholdes.

Endvidere har Nationalmuseet ved overinspektør Knud Thorvildsen under 28. april 1965 til sagen afgivet sålydende udtalelse:

Ravnsborg var i slutningen af middelalderen Lollands hovedborg udbygget af de gottorpske hertuger for at sikre besiddelsen af de len, som man havde modtaget i pant af de danske konger.

Placeret på en naturlig bank lige ud til Smålandshavet og omgivet af vandfyldte lavninger har borgen indtaget en enestående stærk position kun forbundet med landsiden ved en 200 m lang dæmning, der rakte over til borgens ladegård, som lå på den højning, hvor landsbyen Ravnsby nu er placeret. Forbindelsen med omverdenen var dog sikret uanset den besværlige adgang fra landsiden, idet man har kunnet sejle direkte til borgen.

Ved udgangen i første fjerdedel af dette århundrede har Nationalmuseet klarlagt selve borgens opbygning, og borgbanken med ruiner, volde og grave er siden 1937 fredet gennem naturfredningsloven. Ved denne lovs ændring i 1961 er yderli-

gere 100 m omkring voldstedet fredet. På grund af Ravnsborgs placering er denne lovmæssige fredning imidlertid ikke tilstrækkelig til at sikre borgens omgivelser i det omfang, som er nødvendigt for at anskueliggøre, hvor naturligt beskyttet og dominerende den stærke fæstning har ligget i landskabet. Ved at gennemføre den foreslåede fredning, vil man ved at sikre inderzonen, som foreslået, bevare voldstedets stærke placering i landskabet samtidig med, at man ved yderzonens servitutter sikrer anskueligheden af samspillet mellem de lave og høje partier i landskabet, som har spillet så stor en rolle for borgens opbygning i dette for Lolland helt særprægede landskab.

Ved at bevare forbindelsen mellem borgbanke og landskab vil man fastholde en situation, som til stadighed vil være af uvurderlig betydning for forståelsen af en vigtig periode i Lollands historie samtidig med, at man sikrer sig en inspirationskilde til forståelse af og sans for det historiske perspektiv i det danske landskab.

Endvidere har Naturfredningsrådet ved professor dr. phil. T. W. Bøcher under 29. juli 1965 til sagen afgivet følgende udtalelse:

Naturfredningsrådet har besigtiget området og finder det i høj grad fredningsværdigt, især er det i landskabelig henseende af høj værdi. Det er sikkert det smukkeste landskabsområde i Vest-Lolland. Floraen i området er repræsentativ, idet de fleste lollandske vegetationsformer er repræsenteret. Af særlig interesse er "Møllelungen", der rummer den meget sjældne kongebregne (*Osmunda regalis*) samt to udprægede hede-moseplanter, der er sjældne på Lolland, en star (*Carex lasiocarpa*) og soldug (*Drosera rotundifolia*). Ved Ravnsborg findes endnu en bestand af en ejendommelig brunrodart (*Scrophularia umbrosa*) samt loppeurt (*Pulicaria dysenterica*).

Naturfredningsrådet kunne ønske bestemmelser indført, der kan sikre, at vegetationen i "Møllelungen" bibeholdes, således at kongebregnen og de andre moseplanter bevares i fremtiden. Dette indebærer, at der fremover føres tilsyn med mosen, og at der indføres bestemmelser, der tillader forskellige former for indgriben (hugst etc.). Også andre naturvidenskabeligt interessante arealer indenfor det til fredning udsete område bør fra tid til anden tilses, for at udviklingen ikke skal medføre udryddelse af de interessanter biotoper. Naturfredningsrådet stiller gerne sagkundskab til rådighed for et sådant tilsyn og tillader sig derfor at foreslå, at rådet medtages som påtaleberettiget.

Bl.a. på grund af formanden, professor R. Spärcks sygdom og død har naturfredningsrådet beklageligvis ikke kunnet fremkomme med nærværende udtalelse før nu.

Vedrørende Ravnsborg voldsted og dets omgivelser har museumsinspektør H. Stiesdal den 29. april 1965 til sagen afgivet følgende udtalelse:

Ravnsborg blev formentlig opført af den holstenske greve Jchan den Milde i 1330'erne, da han havde Lolland i pant. Lollikerne siges at have gjort oprør mod det holstenske styre,

men i 1335 atter at være blevet undertvunget, da grev Gerhard (den kullede greve) kom Johan til undsætning. Det er sandsynligt, at en sådan begivenhed har været årsag til anlæggelsen af det meget anselige borganlæg, som Ravnsborg i sin tid var. Fra borgen strækker der sig en sækning gennem landet mod sydvest. Sækningen har dannet en naturlig forsvarslinie, der har været forholdsvis let at beherske, og som har adskilt Nordvestlolland fra den øvrige del af øen: borgen må ses som et led i en stort tænkt militær opdeling af øen. Senere har en række kongelige lensmænd siddet på den stærke borg, indtil den endnu inden middelalderens slutning blev nedbrudt, måske af kong Hans i 1510.

Ved den store udgravning, der påbegyndtes 1913 under ledelse af C. M. Smidt fra Nationalmuseet, blev betydelige bygningsrester fremdraget, men disse er af bevaringshensyn igen delvis tildækket for en halv snes år siden. Ved undersøgelsen blev det fastslået, at voldstedet i middelalderen helt har været omflydt af vand. Mod øst rejser den efter danske forhold helt usædvanlig mægtige, naturlige borgbanke sig lige op af havet; mod nord og vest var de nu tørre grave vandfyldte, og mod syd har der været et større bassin, der med datidens skibe har været sejlbart, og som måske har tjent som havn. Borgen omgaves på tre sider med mure af forskellig tykkelse, medens den mindre udsatte side mod havet rimeligvis har været sikret med palisader. Den således indhegnede borg havde tre gårde, hvori der er fundet spor af bygninger fra forskellige perioder, især opført af bindingsværk. Den midterste gård har været den betydeligste, og her er fundet spor af hovedtårnet og andre betydelige, grundmurede bygninger. Af andre vigtige bygninger i komplekset kan nævnes et porttårn i vestmuren og to hjørnetårne, henholdsvis mod nordøst og sydvest.

Ravnsborg er vort betydeligste højmiddelalderlige borganlæg og indtager en særstilling blandt de øvrige borge ved klart at være knyttet til store dramatiske begivenheder i landets historie. Også arkæologisk og bygningshistorisk knytter der sig særlig interesse til anlægget, fordi det er så nært beslægtet med det store højt udviklede europæiske borgbyggeri.

Ikke mindst udnyttelsen af den dominerende banke i forsvarsmæssig henseende gør anlægget i egentlig forstand "europæisk". Det er bl.a. netop derfor så betydningsfuldt, at bankens dominerende majestæt ikke forflygtiges af byggeri i dens nærhed.

2. Blandt andet på baggrund af oplysninger om amtsrådets praksis som bygningsmyndighed efter den dagældende landsbygge-
lov skønnede fredningsnævnet, at erstatningerne som hovedregel
burde fastsættes til 1.000 kr. pr. ha i inderzone og 500 kr.
pr. ha i yderzone for de landbrugsarealer, der ikke var omfat-
tet af naturfredningslovens særlige byggeliniebestemmelser,
jfr. § 25, stk. 1, 2 og 4 og § 2 i bekendtgørelse af lov om
naturfredning af 16. juni 1961, medens erstatningerne for byg-
gelineiarealerne ansattes lavere under hensyn til de pågælden-

de ejendommers særlige forhold, dog at der ikke tilkendtes erstatning for arealer omfattet af § 25, stk. 1 (strandbyggelinien). Endvidere tillagdes der de enkelte lodsejere erstatning for ulemper og omkostninger i det enkelte tilfælde.

De af fredningsnævnet tilkendte erstatninger beløb sig til ialt 1.474.400 kr., hvoraf 1.275.000 kr. tilkendtes A/S Birket Grusgrave, at udrede over 5 år med 1/5 eller 255.000 kr. pr. år. Der tillagdes advokat Munk Jensen, Nakskov, der havde repræsenteret alle lodsejerne, 16.000 kr. Som grundlag for erstatningen til A/S Birket Grusgrave forelå udførlige undersøgelser foretaget af særlig sagkyndige, der var udpeget af fredningsnævnet; undersøgelserne resulterede i et beregnet tab af produktionskapacitet på 126.000 m³ pr. år i 5 år samt en merudgift ved transport af overjord beregnet til 113.200 m³ x 1,50 kr., eller 170.000 kr., idet fredningen hindrer, at overjord kan skubbes ned i "Møllelung". Endvidere var på fredningsnævnets foranledning af de sagkyndige afgivet erklæring vedrørende matr.nr. 3, Ravnsby by, Birket sogn, sagens lb.nr. 22 (ingeniør, gårdejer Jørgen Lockenwitz). Herefter blev fredningsbestemmelserne vedrørende denne ejendom udformet således, at en del af ejendommen lagdes i yderzone, medens det yderligere tillodes ejeren at bortgrave en lille bakke beliggende på inderzoneareal stor ca. 4.000 m² i ejendommens sydlige del godt 100 meter fra stranden.

II. Hovedtrækkene i overfredningsnævnets behandling. Fredningens og de under I. 1. omhandlede zoners afgrænsning.

Fredningsnævnets kendelse forelagdes overfredningsnævnet i henhold til § 25 i naturfredningsloven af 1961 og ankedes tillige med påstand om højere erstatning af samtlige lodsejere med undtagelse af lb.nr.^e 8-9, 34, 36, 37 og 39.

Overfredningsnævnet foretog besigtigelse den 24. september 1968 og forhandlede med såvel de ankende som med A/S Birket Grusgrave ved advokat Munk Jensen samt med repræsentanter for de interesserede offentlige myndigheder og Danmarks Naturfredningsforening.

Vedrørende afgrænsningen fandt overfredningsnævnet, at fredningsformålet, bevaringen af det karakteristiske landskab samt voldstedets omgivelser, kunne ske fyldest, selv om nogle ejendomme i den sydlige del udgik, hvorfor man traf bestemmelse om ophævelse af fredningen på matr.nr. 7 b (lb.nr. 6), matr.nr. 20 (lb.nr. 11), matr.nr. 21 b (lb.nr. 12), alle Birket by, Birket sogn, matr.nr. 3 a (lb.nr. 13) og matr.nr. 3 b (lb.nr. 14), begge Hejringe by, Birket sogn, samt matr.nr. 5 a, Hejringe by, og matr.nr. 21 a, Birket by, begge Birket sogn (lb.nr. 16).

Man besluttede videre at bibeholde den ved nævnskendelsen gennemførte servitutmæssige inddeling af området i en inder- og yderzone med den ændring i zonedragningen, at yderzoneområdet reduceres til at omfatte ejendomme beliggende vest for den af fredningsnævnet fastsatte zonegrænses vestlige forløb (d.v.s. begyndende i nord på matr.nr. 10 a, Birket by, ved den offentlige bivej og sluttende i syd ved nordskellet af matr.nr. 4, Birket by), og således at hele den øvrige del af det fredede område herefter udgør inderzoneområde.

Grænsen mellem inder- og yderzone er vist på det nærværende kendelse vedhæftede kort mærket nr. 1971/68.

III. Generelle bestemmelser.

Fredningsbestemmelserne for de to zoner fastsættes til følgende:

A. Inderzonen.

- § 1. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes nuværende karakter opretholdes.
- § 2. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering, er ikke tilladt. Arealerne må ikke anvendes til oplagsplads eller affaldsplads herunder for kasserede motorkøretøjer og lign..
- § 3. Anlæg af veje og stier er ikke tilladt uden tilladelse fra fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds. Dette gælder dog ikke markveje anlagt som led i landbrugsdrift.
- § 4. Udenfor de nuværende haveanlæg må træbeplantning ikke foretages undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning. For løvtræbevoksningernes vedkommende skal nyplantningen bestå af almindelige løvtræer. Dispensation herfra kan meddeles af fredningsnævnet.
- § 5. Levende hegn, trægrupper og enkeltstående træer udenfor haver må ikke fjernes. Udtynding af disse bevoksninger må kun foretages i det omfang, det er nødvendigt til deres bevarelse og foryngelse. Dispensation herfra kan meddeles af fredningsnævnet. Stengårder må ikke forandres eller fjernes uden fredningsnævnets samtykke. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at de eksisterende skove og fredskovpligtige arealer drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og genplantning kan ske med samme bevoksning eller med almindelige løvtræer.
- § 6. Opførelse af og tilbygninger til samt ombygning af landbrugsbygninger må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnævnet. Det samme gælder ved tilbygning til og ombygning af eksiste-

rende anden bebyggelse. Til ombygning og mindre udvidelse af eksisterende bygninger kræves nævnets godkendelse, dog kun, såfremt bygningernes ydre fremtræden derved væsentligt ændres.

- § 7. Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger. Det er endvidere ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, campingvogne, boder, skure eller andre indretninger, herunder master, tårne og benzinanlæg, dog at master til lokal el-forsyning kan tillades af fredningsnævnet.
- § 8. Etablering af teltlejre, campingpladser og lign. må ikke finde sted, dog at parkeringspladser kan anlægges med fredningsnævnets tilladelse.
- § 9. Forsåvidt angår "Møllelung" på matr.nr. 5 a, 6 a, Ravensby by, 28 c og 28 d, Birket by, bestemmes yderligere, at det af hensyn til bevarelse af særlige vegetationsformer og sjældne arter skal være tilladt Naturfredningsrådet i videnskabeligt eller naturfredningsmæssigt øjemed ved sagkyndig at lade foretage indgreb af forskellig art, såsom hugst af trævækst og fjernelse af generende opvækst uden udgift for ejeren. Eventuelle foranstaltninger bør først foretages efter forudgående samråd med ejeren.

Nuværende og senere ejere af "Møllelung" og af de i dette område tilgrænsende arealer må til enhver tid tåle de ulemper, der er forbundet med de nævnte indgreb og den dertil nødvendige færdsel, idet bemærkes, at kørsel fortrinsvis skal ske på tider, hvor afgrøder ikke skades. Tillige må de tåle færdsel til tilsyn fra de påtaleberettigedes side.

Erstatning for eventuel forvoldt skade ved ovennævnte

indgreb og færdsel fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af uvildige mænd udmeldt af retten.

B. Yderzonen.

- § 1. Ejendommenes nuværende karakter skal opretholdes.
- § 2. Arealerne må ikke anvendes til oplagsplads eller affaldsplads, herunder for kasserede motorkøretøjer og lign.. Eventuel grusgravning på arealer, der grænser op til inderzonearealer, må ikke foretages i større udstrækning end, at der bliver en skråning med maksimalt 25° vinkel mod uændret plan og med øverste kant i naturligt terræn i grænsen mellem inder- og yderzone.
- § 3. Anlæg af veje og stier er ikke tilladt uden tilladelse fra fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds. Dette gælder dog ikke markveje anlagt som led i landbrugsdrift.
- § 4. Levende hegn, trægrupper og enkeltstående træer udenfor haver må ikke fjernes. Udtynding af disse bevoksninger må kun foretages i det omfang, det er nødvendigt til deres bevarelse og foryngelse. Dispensation herfra kan meddeles af fredningsnævnet. Stengærder må ikke forandres eller fjernes uden fredningsnævnets samtykke. Fredningen skal dog ikke være til hinder for, at skovbevoksede og fredskovpligtige arealer drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og genplantning kan ske med samme bevoksning eller med almindelige løvtræer.
- § 5. Opførelse af og tilbygninger til samt ombygning af landbrugsbygninger må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnævnet. Det samme gælder ved tilbygning til og ombygning af ekssi-

sterende anden bebyggelse. Til ombygning og mindre udvidelse af eksisterende bygninger kræves nævnets tilladelse dog kun, såfremt bygningernes ydre fremtræden derved væsentligt ændres.

§ 6. Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger. Det er endvidere ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, campingvogne, boder, skure eller andre indretninger, herunder master, tårne og benzinanlæg, dog at master til lokal el-forsyning kan tillades af fredningsnævnet.

§ 7. Etablering af teltlejre, campingpladser og lign. må ikke finde sted, dog at parkeringspladser kan anlægges med fredningsnævnets tilladelse.

Berettigede til at påtale overholdelsen af foranstående for såvel inderzone- som yderzonearealer fastsatte bestemmelser er Naturfredningsrådet og fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds.

IV. Særlige forhold for enkelte ejendomme.

Det fremgår af fredningsnævnets kendelse, at fredningsnævnet under sagsbehandlingen har erklæret sig indforstået med visse dispositioner, som ikke er i strid med fredningsbestemmelserne. De herom i fredningsnævnets kendelse under de enkelte løbenumre gjorte bemærkninger er det ikke fundet påkrævet at gentage. Vedrørende enkelte ejendomme har overfredningsnævnet kun truffet bestemmelse forsåvidt angår lb.nr. 22 (ingeniør Lockenwitz), for hvis vedkommende den givne tilladelse til udgravning af den på matr.nr. 3, Ravnsby by, beliggende bakke bortfalder, samt for lb.nr. 19 (Grev Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs), for hvis vedkommende forpligtelsen til rydning af træ-

- bevoksning på matr.nr. 7 d, Ravnsby by, udvides til at omfatte det levende hegn på østsiden af vejen langs ejendommen.

Særbestemmelserne går herefter ud på følgende:

Lb.nr. 14, 19 og 20 (Grev Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs):

Fredningsnævnet (kendelsen side 21) anfører herom følgende:

Ifølge tinglyst deklaration af 28. juli 1967 omfatter fredningen af slotsruinen i henhold til naturfredningslovens § 2 såvel matr.nr. 7 c som fornævnte matr.nr. 7 d, 4 b og 4 d, hvoraf 4 b og 4 d fuldtud og 7 d delvis omfattes af 100-m linien i henhold til § 2.

Da nævnet har besluttet at frilægge slotsruinen mod landsiden ved at lade den eksisterende, noget spredte træbevoksning fjerne og udlægge hele matr.nr. 7 d af areal 5,97 ha som landbrugsareal.

.....
Landbrugsministeriet har i skrivelse af 2. oktober 1967 meddelt dispensation efter skovlovens § 7 til, at matr.nr. 7 d indtil videre holdes ubevokset og efter fredningsmyndighedernes nærmere bestemmelse eventuelt drives landbrugsmæssigt.

.....
Ejeren vil da forpligte sig til at rydde arealet for skovbevoksning inden 2 år fra nævnets kendelse.

Under 8. december 1967 har landbrugsministeriet approberet udstykning af matr.nr. 7 d i:

7 d (fredskov)

7 e (vejdæmning og pumpestation under Landvindingslaget Ravnsby moser) og

7 f (kanal under Landvindingslaget Ravnsby moser).

På skovparcellerne matr.nr. 1 c, 4 c, 5 b, 6 b og 7 b, Ravnsby (Ravnsby Hestehave), der drives som et led i godset Halsted Klosters skovbrug, består bevoksningen for tiden dels af ca. 20-årige egetræer, dels af ca. 45-årige bøgetræer og dels af ca. 40-årige grantræer samt en del anden granbevoksning og på de lavere beliggende arealer af en bevoksning med unge grantræer m.v.

På matr.nr. 3 b, Hejringe, findes en blandet bevoksning af birk, fyr og gran.

Under forudsætning af, at fredningen ikke vil blive til hinder for, at de fornævnte eksisterende skove og fredskovpligtige arealer drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og at genplantning kan ske med samme bevoksning eller med almindelige skovtræer, fremsættes ikke krav om erstatning for disse arealer.

Nævnet har vedtaget at fastsætte erstatningen for rydning af matr.nr. 7 d og for arealets fremtidige anvendelse alene som landbrugsareal uden foreskrevet driftsform samt for de med fredningen iøvrigt forbundne ulemper som nedenfor anført under forudsætning af, at arealet ryddes for eksisterende bevoksning inden 2 år fra denne kendelses dato.

Det godkendes derhos, at matr.nr. 1 c, 4 c, 5 b, 6 b og 7 b Ravnsby samt 3 b Hejringe fortsat drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og at genplantning kan ske med samme bevoksning eller med almindelige skovtræer, hvorefter der ikke ydes erstatning for disse parcellers vedkommende.

Hertil føjes som foran nævnt af hensyn til udsigtsforholdene ved voldstedet forpligtigelse til at rydde det levende hegn på østsiden af vejen langs matr.nr. 7 d. Endvidere at lb.nr. 14 (3 b, Hejringe by) er udgået af fredningen.

Lb.nr. 22 (ingeniør Lockenwitz):

Den på matr.nr. 3, Ravnsby by, beliggende bakke må ikke bortgraves.

Lb.nr. 24 og 27 (Grev Otto Danneskiold-Samsøe):

Overfredningsnævnet har under sagen ved skrivelse af 17. februar 1971 tilladt vej over ejendommen til udnyttelse af grusforekomster på yderzoneareal af matr.nr. 6 a, Ravnsby by, Birket sogn, i overensstemmelse med skitse udfærdiget den 21. januar 1971 af firma C. M. Reeholm og O. N. Bredahl, Randers (tegn.nr. ol - 4117).

Lb.nr. 25 (fru Elin Olsen, enke efter kunstfyrværker Christen Olsen):

Fredningen er ikke til hinder for, at der indrettes cafeteria i de nuværende bygninger.

Lb.nr. 32 (husejer Johs. Rasmussen):

Fredningen er ikke til hinder for, at ejeren fælder eller kapper 2 rækker ca. 10 m høje træer, der står ca. 2 m fra vandløbet.

Lb.nr. 35 (bagermester Tage Jørgensen):

Det tiltrædes, at fredningsnævnet har tilladt forbliven af det på ejendommen værende parcelhus, der er opført inden for skovbyggelinien uden fredningsnævnets tilladelse.

Lb.nr. 37 (landmand Helge Petersen):

Fredningen er ikke til hinder for, at ejendommen tilplantes.

V. Erstatninger.

1. Ejendomme, for hvilke særlig erstatning for mistet grusgravning ikke er påstået.

Overfredningsnævnet lagde ved afgivelsen af erstatningstilbud til de ankende lodsejere noget højere generelle beløb til grund end fredningsnævnet og tilbød også erstatning vedrørende arealer omfattet af strandbyggelinien. Det besluttedes endvidere at stadfæste fredningsnævnets erstatninger til de 3 ikke-ankende lodsejere, for hvis vedkommende grusproblemer ikke forelå. 14 af de ankende lodsejere tiltrådte overfredningsnævnets erstatningstilbud. I februar 1969 udbetaltes erstatningerne til de lodsejere, med hvem forlig herefter forelå, med et samlet beløb på 180.800 kr. + renter, medens fredningsnævnet havde tilkendt de pågældende ialt 95.900 kr. (lb.nr.^e 1 (samt 4), 3, 7, 10, 15, 17, 18, 19-20, 21, 23, 30, 33, 34 (samt 36-37), 35, 38 og 39).

For de resterende ejendomme, for hvilke spørgsmålet om grusudvinding ikke forelå, opnåedes ikke forlig. For disse ejendomme har taksationskommissionen imidlertid fastsat erstatningerne til de samme beløb som af overfredningsnævnet tilbudt eller med ialt 11.400 kr., medens fredningsnævnet havde tilbudt 7.000 kr. (lb.nr.^e 2, 5, 25, 26, 31 og 32).

2. Ejendomme, for hvilke der forelå krav om erstatning for mistet grusgravning.

Lb.nr. 8-9 (A/S Birket Grusgrave):

Det fredede areal af ejendommen udgør ialt ca. 20,3 ha, heraf ca. 11,15 ha i fredningens inderzone og ca. 9,15 ha i yderzonen. På ejendommen, hvis samlede areal efter det oplyste er omtrent 40 ha, har i en årrække været drevet erhvervsmæssig grusgravning.

Overfredningsnævnet fandt ikke grundlag for at anfægte de materiale-mængder, som fredningsnævnet havde lagt til grund, og ej heller den påregnede fortjeneste; man tilbød desuagtet kun en erstatning - udbetalt på een gang - på 500.000 kr.; man anførte herved, at hvis man, som fredningsnævnet havde gjort det, lagde vægt på, at det drejer sig om en igangværende erhvervsvirksomhed, og tog den mistede fortjeneste, opgjort som anslået materiale-mængde gange anslået fortjeneste pr. kubik-meter som udgangspunkt, måtte der efter overfredningsnævnets opfattelse i al fald ske fradrag af, hvad selskabet måtte formodes at kunne tjene ved at sætte sin aktivitet ind andetsteds. Endvidere fandt overfredningsnævnet det ikke korrekt ved opgørelsen af tabet efter denne beregningsmåde at tage som udgangspunkt, at selskabet allerede i de nærmeste år ville blive afskåret fra gravning som følge af fredningen, idet der var mulighed for at grave i en årrække i de som yderzone udlagte arealer, hvorved bemærkedes, at årsgennemsnittet for de sidst oplyste 3 års gravning lå endogså væsentligt under 126.000 m³. Hertil kom, at 5 % forekom at være en for lav rentefod ved tilbageføringen, hvilket spørgsmål blev aktuelt, når erstatningsopgørelsen i sin helhed skulle finde sted pr. tidspunktet for fredningsnævnets kendelse. Overfredningsnævnet føjede hertil, at også såfremt man ved tabsopgørelsen fulgte en anden mulig beregningsmåde, nemlig at tage genanskaffelsesværdien af et andet egnet grusgravsareal som udgangspunkt med tillæg af dækning for ulemper ved omlægning af gravningen, syntes man at måtte komme til væsentligt lavere tal end den ved kendelsen tilkendte erstatning, idet man sluttelig bemærkede, at resultaterne af de to fremgangsmåder næppe er meget forskellige.

For taksationskommissionen nedlagde advokat Munk Jensen for selskabet påstand på en erstatning på ialt 1.965.000 kr., hvoraf 1.625.400 kr. fremkom som 630.000 m³ x 2,58 kr.

- (påstået gennemsnitsfortjeneste for 5 år), 195.500 kr. for bortkørsel af overjord og 145.000 kr. i almindelig ulempeerstatning.

Kommissionen lagde til grund, at forekomsterne i det væsentlige er som påstået, at gravning ville være påbegyndt omkring 1975 og tilendebragt i løbet af højst 10 år, men at der ikke forelå grundlag for at antage en fortjeneste som påstået. Herefter fandt kommissionen at kunne fastsætte erstatningen som tilbudt af overfredningsnævnet.

Det bemærkes, at der på grund af de særlige forhold for denne ejendom fandt á conto udbetaling sted af en væsentlig del af beløbet allerede under behandlingen for taksationskommissionen.

Lb.nr. 24 og 27 (Grev Otto Danneskiöld-Samsøe):

Det fredede areal - hele ejendommen - udgør ca. 64 ha. Efter fredningsnævnets kendelse var ca. 47 ha - med bygningerne - beliggende i inderzonen, medens ca. 17 ha lå i yderzonen. 2,49 ha af inderzonearealet er omfattet af den tidligere naturfredningslovs § 25, stk. 2. Grusudvinding har ikke fundet sted på ejendommen, og fredningsnævnet, der ikke tog hensyn til eventuelle grusforekomster, fastsatte erstatningen til 49.000 kr. Overfredningsnævnet henførte yderligere 11,58 ha under inderzonen, således at denne herefter ialt udgør ca. 58,5 ha. Overfredningsnævnet tilbød en samlet erstatning på 80.900 kr., omfattende almindelig erstatning for ulemper og tab samt "en skønsmæssig forhøjelse for arealer med formodede grusforekomster."

Vedrørende denne ejendom samt nogle andre ejendomme, jfr. nedenfor, fandt taksationskommissionen efter en besigtigelse den 9. juli 1969, at der måtte ske nærmere undersøgelse vedrørende grusforekomster, hvorefter rapport forelå den 20. marts 1970 - rapport over geoelektrisk kortlægning ved Danmarks

Geologiske Undersøgelse - hvilken rapport tilsendtes landsretssagfører Jørn Hansen, Randers, der var indtrådt som advokat for denne lodsejer, samt advokat Munk Jensen for de øvrige lodsejere. Herefter besluttede kommissionen at udsætte sagens afgørelse, dels med henblik på afklaring af nogle af landsretssagfører Jørn Hansen rejste spørgsmål, dels med henblik på yderligere undersøgelser vedrørende de formodede grusforekomster og disses værdi, idet det for de af gruspåstandene omfattede ejendommers vedkommende ikke fandtes forsvarligt at afgøre erstatningsspørgsmålet på det foreliggende grundlag. Et af Danmarks Geologiske Undersøgelse udarbejdet boreprogram blev sat i værk i 1971, og rapport forelå i 1972. For resultatet heraf samt for den yderligere procedure, herunder forelæggelse ved ejerens advokat for entreprenør Roland Piszczek, Sakskøbing, er gjort rede i taksationskommissionens kendelse af 4. januar 1974 side 15-30 samt 34-46.

Taksationskommissionens konklusion er den, at der vel er konstateret forekomster af sand m.v. ved borerne på den heromhandlede ejendom, men at det, særligt efter det om forekomsternes beskaffenhed og beliggenhed oplyste, er lidet sandsynligt, at de i væsentligt omfang og indenfor en nærmere fremtid på økonomisk forsvarligt grundlag ville kunne have været udnyttet erhvervsmæssigt, såfremt fredning ikke havde fundet sted.

Erstatning for ejerens tab og ulemper som følge af fredningen findes for hele arealet at burde fastsættes til 70.000 kr., samt herudover et skønsmæssigt fastsat beløb på 80.000 kr. til dækning af det i det højeste sandsynlige tab for mistet adgang til udnyttelsen af sandforekomster på det samlede areal og til merudgift til vej til det ikke mod grusgravning fredede, i yderzonen beliggende, areal.

Den samlede fredningserstatning vedrørende denne ejendom udgør herefter 150.000 kr.

Lb.nr. 22 (ingeniør Lockenwitz):

For denne ejendom påstodes for taksationskommissionen en erstatning på 1.912.500 kr. beregnet på grundlag af den geologiske undersøgelse.

Taksationskommissionen har også vedrørende denne ejendom ladet foretage boringer og har herefter fundet det overvejende sandsynligt, at der ikke på den heromhandlede ejendom findes grus- eller sandforekomster, som på økonomisk forsvarligt grundlag ville kunne være gjort til genstand for erhvervsmæssig udnyttelse, såfremt fredning ikke havde fundet sted. Erstatningen for tab og ulemper som følge af fredningen findes at burde fastsættes til 30.000 kr., idet der ikke ses at være grundlag for at antage særlige tab vedrørende denne ejendom, som kan begrunde fravigelse af det iøvrigt anvendte erstatningsniveau.

Lb.nr. 28 og 29 (gårdejer Jørgen Hovmand og gårdejer Peter Erik Hovmand):

Henholdsvis vedrørende matr.nr. 7 a og 16 g, Ravnsby by, Birket sogn, og matr.nr. 8 og 16 h, smst.

Af matr.nr. 7 a og 16 g fredes ca. 22,65 ha, hvoraf ca. 9,42 ha (incl. bygningerne) ligger i inderzone, og af matr.nr. 8 og 16 h fredes ca. 34,53 ha, hvorved 29,64 med bygninger i inderzone.

Fredningsnævnet fastsatte erstatningerne til henholdsvis 13.000 og 16.500 kr., medens overfredningsnævnet tilbød henholdsvis 14.500 og 17.400 kr.

Taksationskommissionen har på grundlag af de foretagne boringer og afgivne erklæringer fastsat erstatningerne til de af overfredningsnævnet tilbødte beløb.

Det fredede område - ialt ca. 372 ha - er vist på det nærværende kendelse vedhæftede kort nr. 1971/68.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for daværende Maribo amtsråds-kreds den 28. marts 1968 afsagte kendelse stadfæstes med foranstående ændringer, således at nedennævnte ejendomme pålægges de foran under afsnit III fastsatte generelle bestemmelser i det omfang, der ikke under afsnit IV er gjort undtagelser herfra. Der er ved de forannævnte accepter samt ved taksationskommissionens kendelse af 4. januar 1974 tillagt nedennævnte erstatningsberettigede ejere de ud for hver enkelt anførte beløb, herunder tilkendte omkostninger, der alle er udbetalt. Erstatningsbeløbene er forrentet efter gældende praksis, medens omkostningsbeløb ikke er forrentet.

Lb.nr.	Matr.nr.	Fredet areal i ha.	Navn og adresse.	Erstatning. kr.
1.	4 <u>b</u> , 5 <u>g</u> , 8 <u>i</u> , 12 <u>m</u> , Birket by og sogn	5,61	Parcellist Lindy Børge Rasmussen	6.700
2.	5 <u>h</u> , Birket by og sogn	0,07	Jørgen H. V. Bengtsson og fru Anna M. Bengtsson	500
3.	6 <u>a</u> , Birket by, 13, Ravns- by by.	11,49	Gårdejer Alfred Ingersen	8.100
4.	6 <u>d</u> , 10 <u>e</u> , 23 Birket by	3,87	Parcellist Lindy Børge Rasmussen	4.600
5.	7 <u>a</u> , Birket by	7,53	Landmand Henning Larsen	3.600
6.	udgået			
7.	8 <u>a</u> , 28 <u>d</u> , Birket by	12,50	Gårdejer Arne Mortensen Skude	20.000

Lb.nr.	Matr.nr.	Fredet areal i ha.	Navn og adresse.	Erstatning kr.
8 og 9.	9 <u>a</u> , 10 <u>a</u> , 28 <u>c</u> , Bir- ket by	20,32	Birket Grusgrave A/S	500.000
10.	11 <u>a</u> , Bir- ket by	1,25	Gårdejer Anker Christen- sen	1.500
11 - 14.	udgået			
15.	4, Hejrin- ge by	19,50	Gårdejer Ejegod Knud- sen	14.300
16.	udgået			
17.	2 <u>a</u> , Krage- næs by	12,85	Fru Anna Elva Klinke	14.400
18.	1 <u>a</u> , 16 <u>b</u> , Ravnsby by	19,33	Gårdejer Helge Skude	19.700
19 og 20.	4 <u>b</u> , 4 <u>d</u> , 7 <u>c</u> , 7 <u>d</u> , 7 <u>e</u> , 7 <u>f</u> , 1 <u>b</u> , 1 <u>c</u> , 4 <u>c</u> , 5 <u>o</u> , 6 <u>b</u> , 7 <u>b</u> , Ravnsby by	22,92	Grev Mogens Krag-Juel- Vind-Frijs	19.500
21.	2, Ravnsby by	29,24	Gårdejer Viggo Hansen Kuld	31.500
22.	3, Ravnsby by	31,55	Ingeniør Jørgen Locken- witz	30.000
23.	4 <u>a</u> , Ravnsby by	26,93	Fru Kristine Andersen	34.600
24 og 27.	5 <u>a</u> , 6 <u>a</u> , Ravnsby by	63,99	Grev Otto Danneskiold- Samsøe	150.000
25.	5 <u>c</u> , Ravns- by by	5,55	Fru Elin Olsen	5.300
26.	5 <u>d</u> , Ravnsby by	0,06	Arbejdsmand Vagn Jensen	700
28.	7 <u>a</u> , 16 <u>g</u> , Ravnsby by	22,65	Gårdejer Jørgen Hovmand	14.500
29.	8, 16 <u>h</u> , Ravnsby by	34,53	Gårdejer Julius Hovmand	17.400
30.	9, Ravnsby by	1,25	Restauratør Svend Inge- mann Mortensen	1.500

Lb.nr.	Matr.nr.	Fredet areal i ha.	Navn og adresse.	Erstatning kr.
31.	10, Ravns- by by	1,67	Fru Karen Hansen og di- rektør Jørgen Pram	700
32.	14, 16 <u>l</u> , Ravnsby by	2,85	Husejer Johs. Rasmussen	600
33.	15, Ravns- by by	0,53	Parcellist Martin Skafte	200
34, 36 og 37.	16 <u>a</u> , 16 <u>d</u> , 16 <u>i</u> , 16 <u>e</u> , Ravnsby by	9,52	Tankforpagter Johs. Knud- sen og vognmand Jørgen Simonsen	3.000
35.	16 <u>c</u> , Ravns- by by	1,74	Bagermester Tage Jør- gensen	500
38.	16 <u>f</u> , Ravns- by by	2,50	Gårdejer Henrik Jacobsen	400
39.	16 <u>k</u> , Ravns- by by	0,09	Fisker Aage Hansen	300
Intet lb.nr.	<u>Omkostninger.</u> Der er vedrørende <u>lb.nr. 24 og 27</u> tilkendt 9.687,65 kr. til dækning af afholdte udgif- ter til grusundersøgelse m.v. og 3.000 kr. til advokatbistand ialt			12.687,65
	For så vidt angår de af advokat Munk Jensen repræsenterede lodsejere er der til dækning af advokatudgifter tilkendt			25.000
	ialt			<u>941.787,65</u>

Udgiften er udredet med $\frac{3}{4}$ af statskassen og $\frac{1}{4}$ af
vedkommende amtskommune.

Udskriftens rigtighed bekræftes

E. Jensen
E. Jensen.

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGS- og KENDELSESPROTOKOL

for

Fredningsnævnet for Maribo Amtsrådsreds

Den 28. marts 1968 afsagdes i

F.S. 73/1965.

Fredning

af

området omkring Ravnsby bakke
med Ravnsborg voldsted i Birket
sogn,

sålydende

K E N D E L S E :

Ved skrivelse af 13. marts 1965 fremsatte Fredningsplanudvalget for Maribo amt overfor Fredningsnævnet for Maribo amtsrådsreds begæring om, at området omkring Ravnsby bakke med Ravnsborg voldsted i Birket sogn under hensyn til dets landskabelige, historiske og arkæologiske værdi måtte blive underkastet status quo fredning i overensstemmelse med et samtidig forelagt forslag til deklaration.

Fredningsplanudvalget har i samarbejde med ministeriet for kulturelle anliggender foretaget en afgrænsning af de arealer, der efter ministeriets og fredningsplanudvalgets mening bør inddrages under fredningen.

Udvalgets indstilling går ud på, at et nærmere afgrænset område, en inderzone nærmest voldstedet, belægges med mere restriktive fredningsbestemmelser, medens en yderzone belægges med mindre restriktive bestemmelser.

Zonegrænserne og de af fredningsbegæringen omfattede matrikulsnumre er indtegnet på nogle begæringen ledsagende kortbilag af 12. marts 1965.

I begæringen tilkendegaves, at en nærmere beskrivelse af de fredningsværdige interesser i området senere fra ministeriet for kulturelle anliggender ville tilgå fredningsplanudvalget og blive videresendt til nævnet.

Ved skrivelse af 28. august 1965 meddelte Fredningsplanudvalget, at det enstemmigt på grundlag af en fra "Danmarks geologiske Undersøgelse" modtaget redegørelse havde vedtaget at påstå grænserne for inderzonen udvidet til også at omfatte arealerne omkring den såkaldte "Møllelung" og at supplere de restriktive bestemmelser for yderzonen med de nedenfor under B.1. anførte bestemmelser med hensyn til grusgravning på arealer, der grænser til inderzonen.

Skrivelsen ledsagedes af i overensstemmelse hermed reviderede kortbilag af 17. august 1965.

De af fredningen omfattede arealer udgør, efter at der under sagens behandling er foretaget visse mindre ændringer af grænsen mellem inder- og yderzone, et samlet areal af 392,39 ha, som fordeler sig således:

I. Inderzonen:

1. Arealer, der ikke allerede er omfattet af naturfredningslovens bestemmelser	106,32 ha
2. Arealer, der omfattes af naturfredningslovens § 25 stk. 1, stk. 2 og stk. 4 samt § 2	57,01 ha

II. Yderzonen:

1. Arealer, der ikke allerede er omfattet af naturfredningsloven	122,72 ha
2. Arealer, der omfattes af naturfredningslovens § 25 stk. 1, stk. 2 og stk. 4 samt § 2	106,34 ha
	<u>ialt 392,39 ha</u>

Nævnet har i medfør af naturfredningslovens § 8 stk. 5 som teknisk sagkyndig medhjælper antaget landinspektør C. Dyckjær, Maribo.

Under sagens behandling i nævnet er det af amtsrådet valgte medlem, fhv. amtsrådsmedlem Carl Jensen, St. Musse pr. Herritslev afgået ved døden den 22. november 1966, og som nyt medlem af nævnet er af amtsrådet valgt sognerådsformand, proprietær P. H. Theil, "Kathrinesminde" pr. Horslunde.

Bekendtgørelse i henhold til naturfredningslovens § 10 stk. 1 om sagens indbringelse for nævnet har været indrykket i statstidende for den 19. marts 1965 og i de stedlige blade, hvorhos samtlige af fredningspåstanden omfattede lodsejere samtidig underrettedes pr. brev med afleveringsattest.

Endvidere blev i juli 1965 samtlige lodsejeres panthavere underrettet.

Ingen panthaver har anmeldt krav på andel i eventuel erstatning.

Den 1. september 1965 foretog nævnet i medfør af naturfredningslovens § 8 stk. 3 tilligemed landinspektøren en orienterende besigtigelse af det af fredningspåstanden omfattede område, der påvistes af auntsarkitekt Hogelund og fredningsplanudvalgets sekretær, amtsfuldmægtig Yde.

Den 29. september 1965 afholdt nævnet i henhold til naturfredningslovens § 10 stk. 2 et møde, hvortil var indvarslet i statstidende for 2. september 1965 og i de stedlige blade, ligesom samtlige lodsere var tilvarslet pr. brev med afleveringsattest.

Endvidere var tilvarslet Amtsrådet, Sognerådet, Naturfredningsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Nationalmuseet, Danmarks geologiske Undersøgelse, samt statens konsulenter i naturfrednings- og fredningsplansager.

Fredningsplanudvalgets begæring omfatter fredningspåstanden følgende ejendomme, alle i Birket sogn:

<u>Løbe nr.</u>	<u>matr.nr.</u>	<u>ejer:</u>
1.	4 <u>b</u> , 5 <u>g</u> , 8 <u>i</u> , 12 <u>m</u> Birket	Parcellist Lindy Borge Rasmussen
2.	5 <u>h</u> Birket	Arbejdsmand Karl David Rasmussen
3.	6 <u>a</u> Birket) 13 Ravnsby)	Gårdejer Alfred Ingersen
4.	6 <u>d</u> , 10 <u>c</u> , 23 Birket	Parcellist Ejgil Henry Pedersen
5.	7 <u>a</u> (delvis) Birket	Gårdejer Svend Knudsen
6.	7 <u>b</u> (delvis) Birket	Parcellist Hans Peter Borre og frk. Emma Borre
7.	8 <u>a</u> (delvis) Birket) 28 <u>d</u> Birket)	Gårdejer Arne Mortensen Skude
8.	9 <u>a</u> (delvis) Birket	Birket Grusgrav A/S
9.	10 <u>a</u> (delvis) 28 <u>c</u> Birket	Birket Grusgrav A/S
10.	11 <u>a</u> (delvis) Birket	Gårdejer Anker Christensen
11.	20 (delvis) Birket	Gartner Georg Nielsen
12.	21 <u>b</u> Birket	Gårdejer Jørgen Andersen
13.	3 <u>a</u> (delvis) Birket	Gårdejer Carl Mogensen
14.	3 <u>b</u> Hejringe	Greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs
15.	4 (delvis) Hejringe	Gårdejer Ejegod Knudsen
16.	5 <u>a</u> (delvis) Hejringe) 21 <u>a</u> (delvis) Birket)	Gårdejer Erik Skotte
17.	2 <u>a</u> (delvis) Kragenæs	Gårdejer Anna Klinko

<u>Løbe nr.</u>	<u>matr.nr.</u>	<u>ejer:</u>
18.	1 <u>a</u> (delvis) Ravnsby) 16 <u>b</u> Ravnsby)	Gårdejer Helge Skude
19.	1 <u>b</u> , 4 <u>b</u> , 4 <u>d</u> , 7 <u>c</u> ,) 7 <u>d</u> Ravnsby)	Greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs
20.	1 <u>c</u> , 4 <u>c</u> , 5 <u>b</u> , 6 <u>b</u> , 7 <u>b</u>) Ravnsby)	Samme
21.	2 Ravnsby	Gårdejer Viggo Harry Hansen Kuld
22.	3 -	Ingeniør Jørgen Lockenwitz
23.	4 <u>a</u> -	Gårdejer Anna Jochumsen
24.	5 <u>a</u> -	Guldsmed Ib Friis-Christensen
25.	5 <u>c</u> -	Fyrværker Christen Olsen
26.	5 <u>d</u> -	Arbejdsmand Vagn Jensen
27.	6 <u>a</u> -	Gårdejer Hans Lauridsen
28.	7 <u>a</u> -) 16 <u>g</u> -)	Gårdejer Jørgen Hovmand
29.	8, 16 <u>h</u> Ravnsby	Gårdejer Julius Hovmand
30.	9 Ravnsby	Gasforhandler Aage Møllenbach
31.	10 -	Parcellist Niels Hansen Kuld
32.	14 (delvis) Ravnsby) 16 <u>l</u> -)	Husejer Johs. Rasmussen
33.	15 (delvis) -	Parcellist Martin Skafte
34.	16 <u>a</u> -	Gårdejer Helge Petersen
35.	16 <u>c</u> -	Bagermester Tage Jørgensen
36.	16 <u>d</u>) - 16 <u>i</u>) -	Gårdejer Helge Petersen
37.	16 <u>e</u> -	Gårdejer Helge Petersen
38.	16 <u>f</u> -	Gårdejer Henrik Jacobsen
39.	16 <u>k</u> -	Fisker Aage Hansen

Under sagens behandling er sket enkelte ejerskifter, jfr. nedenfor.

Fredningspåstanden er af Fredningsplanudvalget formuleret således forsåvidt angår

A.

Inderzone:

1. Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes nuværende karakter opretholdes.
2. Ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt, ligesom arealerne ikke

må anvendes til oplagsplads eller affaldsplads.

3. Anlæg af veje og stier samt rørlægning af bestående vandløb er ikke tilladt.
4. Udenfor de nuværende haveanlæg må træbeplantning ikke foretages undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning. For løvtræbevoksningernes vedkommende skal nyplantningen bestå af almindelige danske løvtræer.
5. Levende hegn, trægrupper og enkeltstående træer udenfor haver må ikke fjernes. Udtynding af disse bevoksninger må kun foretages i det omfang, det er nødvendigt til deres bevarelse og foryngelse. Stengærder må ikke forandres eller fjernes.
6. Opførelse af og tilbygning til samt ombygning af landbrugsbygninger samt boliger hørende til disse må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnævnet for Maribo amtsrådskreds efter indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget for Maribo amt.
7. Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger eller foretages udvidelser og fornyelser af eksisterende bygninger; alene almindelig vedligeholdelse af disse er tilladt.

Det er heller ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, campingvogne, beboelsesbåde, boder, skure eller andre indretninger, herunder master, tårne og benzintankanlæg.
8. Etablering af teltlejre, camping- og parkeringspladser må ikke finde sted udenfor de arealer, som er godkendt dertil af fredningsnævnet for Maribo amtsrådskreds efter indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget for Maribo amt.
9. Det er ikke tilladt at udstykke de under fredningen hørende ejendomme eller dele af disse, eller at meddele trediemand vejrettigheder over arealerne.
10. Berettiget til at påtale overholdelsen af foranstående bestemmelser er ministeriet for kulturelle anliggender, fredningsnævnet for Maribo amtsrådskreds eller fredningsplanudvalget for Maribo amt. Dispensation fra fornævnte bestemmelser kan meddeles af fredningsnævnet for Maribo amtsrådskreds. Fredningsnævnets afgørelse kan inden 8 uger påankes til overfredningsnævnet såvel af ejerne som af de påtaleberettigede ifølge foranstående og af Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningspåstanden for så vidt angår

B:

Yderzonen:

er i forhold til inderzonen lempet eller ændret på følgende af fornævnte

punkter:

ad 1.

Tilføjelse i henhold til Fredningsplanudvalgets skrivelse af 28. august 1965:

" Eventuel grusgravning på arealer, der grænser op til inderzonearealer,
" må ikke foretages i større udstrækning end, at der bliver et skrånings-
" anlæg med max. 25° vinkel mod vandret plan og med øverste kant i natur-
" ligt terrain i grænsen mellem inder- og yderzone."

ad 2.

Bestemmelsen: "Ændringer i terrainet eller terrainformerne, herun-
" der grus- og lergravning, opfyldning og planering er "ikke tilladt"
" udgår.

ad 4.

Bestemmelsen udgår.

ad 5.

Nåletræsplantager må ikke anlægges.

ad 9.

Bestemmelsen udgår.

Ved skrivelse af 22. april 1965 meddelte landsretssagfører Munk Jensen, Nakskov, at de grundejere i Birket sogn, der omfattes af den udarbejdede fredningsplan for området, havde nedsat et udvalg til varetæ- gelse af disses interesser, og at han under fredningssagens fremtidige .behandling repræsenterede disse grundejere.

Ved skrivelse af 10 november 1967 har advokat Munk Jensen meddelt, at han repræsenterer samtlige lodsejere med undtagelse af løbe nr. 6, 12, 14, 19-20, 33-34, 36-39, hvoraf løbe nr. 6 og 38 repræsenteres af landsretssagfører Sv. Knudsen, Nakskov.

På det den 29. september 1965 afholdte møde med de af fredningspå- standen omfattede lodsejere protesterede advokat Munk Jensen på disses vegne principalt mod fredningen under anbringende af, at de i lovgiv- ningen, herunder naturfredningsloven og landsbyggeloven indeholdte re- striktive bestemmelser, måtte anses for at yde tilstrækkelig beskyttel- se af landskabets karakter og dets arkæologiske og historiske værdier.

Subsidiært nedlagde han påstand om, at fredningsbestemmelserne gø- res mindre restriktive, og at der ydes en erstatning, der uden hensyn til de i naturfredningslovens § 25 stk. 1, 2 og 4 og dens § 2 fastsatte indskrænkninger i adgangen til bebyggelse og under hensyn til muligheder.

ne for dispensation bestemmes til ikke under 8.000 kr pr. ha. i inderzonen og 7.000 kr. pr. ha. i yderzonen, men henviste iøvrigt til de for hver enkelt lodsejer nærmere opgjorte erstatningskrav.

Han forbeholdt derhos ret for bl.a. ejerne af A/S Birket Grusgrav og andre ejere af grusholdige arealer til erstatning for det tab, som måtte blive dem påført derved, at der ved fredningen gøres indgreb i deres adgang til erhvervsmæssig udnyttelse af grusforekomsterne.

Statens konsulent i naturfrednings- og fredningsplansager, skovrider Sten Bjerke har til sagen afgivet sålydende udtalelse af 23. marts 1965:

" Den rejste fredningssag omkring Ravensborg voldsted omfatter et af
" Lollands mest afvekslende og indholdsrige landskaber. I
" forhold til det øvrige Lolland er landskabet her yderst kuperet.
" Det omfatter således flere store, mosefyldte dødishuller omgivet af
" stejle skrænter, men mod nord også overgangen til den typiske lollandske moræneslette. Dødishullerne danner tilsammen en dyb, og i landskabelig henseende meget varieret, værdifuld dal, som strækker sig fra
" amtsvejen ud til havet, hvor Ravensborg borgbanke står som en markant isoleret bakke i dalens bund.

" Ravensborg med ruinerne af Johan den Mildes tvangsborg er blandt vore mest imponerende voldsteder i kraft af sin beliggenhed. Gennem dens indretning omkring tre borggårde er den af særpræget type. Et andet ejendommeligt træk i anlægget er det til borgen hørende gamle havnebasin.

" En ret udstrakt fredning omkring Ravensborg bakke, som er angivet i fredningens inderzone, må anses for nødvendig, dersom samspillet imellem borgbanken, lavninger og skrænter skal kunne bevares for iagttagelse.

" Fredningens yderzone, hvor en mildere fredningsdeklaration foreslås, samler det omgivende, alsidige landskab til en helhed og indeholder forøvrigt flere smukt placerede gravhøje.

" Området er velafgrænset. Mod syd-vest følger det således amtsvejen og strækker sig videre mod nord, følgende i det væsentlige lokalveje, for nordligst at støde op til Klinkeskov. Herfra følger grænsen den afvekslende ca. $3\frac{1}{2}$ km lange strand, medens dens sydgrænse følger en naturlig afgrænsning i en lavning i terrainet.

" Det skal sluttelig understreges, at området udgør en central del af Lollands attraktive nord-østkyst og må opfattes som et naturligt ud-

" flugtøcenter af stadig stigende betydning. Området er således såvel i
" sig selv som gennem sin beliggenhed yderst fredningsværdigt.

" "Danmarks geologiske undersøgelse" har ved direktør, dr. phil. Ø-
" dum til sagen afgivet følgende udtalelse af 18. maj 1965:

" Området omkring Ravensby Bakke (Ravnsborg voldsted), for hvilket
" der er rejst fredningssag, omfattende både inderzone og yderzone, rum-
" mer som helhed så store landskabelige (geomorfologiske) værdier for så-
" vel forskning som undervisning, at vi fra geologisk side fuldt ud kan
" anbefale og støtte en sikring af de omhandlede arealer.

" Egnen omkring Birket og da i særlig grad mellem byen og Ravnsborg
" er dels det højest liggende område og dels det mest kuperede landskab
" på Lolland. Det, der først og fremmest giver dette område et så enest-
" stående særpræg, er de meget store lavninger, hvoraf "Møllelung" er den
" største (900 x 300 m), som er indtil 10-12 m dybe og står med meget stej-
" le skrænter og giver egnen en landskabsform, der i dimensioner og egen-
" art er næsten uden sidestykke i Danmark.

" Landskabets dannelse må sættes i forbindelse med afsmeltningen af
" istidens sidste isdække i disse egne; herunder blev flere større og mind-
" re og enkelte helt store "Isklumper" "glemt" og gemt i istidsaflejrin-
" gerne, dækket af et morænelag, der virkede isolerende, og derved hindre-
" de smeltningen af de store isskasser, som først langt senere tøde helt
" væk og efterlod de meget markante dødishuller i landskabet.

" Vi må fra geologisk side meget kraftigt understrege den landskabeli-
" ge helhed, således at de arealer, der sikres, dels rent landskabsæste-
" tisk, men i lige så høj grad geomorfologisk udgør en helhed, der rummer
" naturværdier af ikke blot lokale, men også nationale interesser. Vi skal
" her særlig fremhæve "Møllelungs" landskabelige værdi og påpege det meget
" ønskværdige i at bevare denne og den tilstødende Ravensby lavning i så næ-
" turlig tilstand som overhovedet muligt, således at det største og i sin
" udformning ret enestående dødislandskab kunne sikres en fremtidig udnyt-
" telse, der tilgodeser de store interesser, der ikke mindst fra geologisk
" side knytter sig til dette område".

Til støtte for Fredningsplanudvalgets udvidelse af fredningspåstan-
den i tidligere nævnte skrivelse af 28. august 1965 til også at omfatte
"Møllelung" har Danmarks geologiske Undersøgelse ved dr. phil. Ødum end-
videre bl.a. anført:

" Vi må i denne forbindelse også påpege, at den foreslåede fredning om-
" kring Ravensby Bakke langt fra tilgodeser de geologiske interesser i det-
" te område. Det er meget uheldigt - geologisk utilgiveligt - at prisgive

"Møllelung", som netop er det største og mest markante element i en række natur-perler fra Ravnsby over Møllelung-Lyngmose (eller Kirkelung) til Uglemose i sydvest. Vi må meget stærkt tilskynde en fuldstændig sikring af Møllelung og de nærmest tilstødende arealer og fremhæve, at det frie udsyn over lavningen specielt fra nord (Bjørnseje) bør opretholdes".

Endvidere har Nationalmuseet ved overinspektør Knud Thorvildsen under 28. april 1965 til sagen afgivet sålydende udtalelse:

"Ravnsborg var i slutningen af middelalderen Lollands hovedborg udbygget af de gottorpske hertuger for at sikre besiddelsen af de len, som man havde modtaget i pant af de danske konger.

"Placeret på en naturlig bank lige ud til Smålandshavet og omgivet af vandfyldte lavninger har borgen indtaget en enestående stærk position kun forbundet med landsiden ved en 200 m lang dæmning, der rakte over til borgens ladegård, som lå på den højning, hvor landsbyen Ravnsby nu er placeret. Forbindelsen med omverdenen var dog sikret uanset den besværlige adgang fra landsiden, idet man har kunnet sejle direkte til borgen.

"Ved udgangen i første fjerdedel af dette århundrede har Nationalmuseet klarlagt selve borgens opbygning, og borgbanken med ruiner, volde og grave er siden 1937 fredet gennem naturfredningsloven. Ved denne lovs ændring i 1961 er yderligere 100 m omkring voldstedet fredet. På grund af Ravnsborgs placering er denne lovmæssige fredning imidlertid ikke tilstrækkelig til at sikre borgens omgivelser i det omfang, som er nødvendigt for at anskueliggøre, hvor naturligt beskyttet og dominerende den stærke fæstning har ligget i landskabet. Ved at gennemføre den foreslåede fredning, vil man ved at sikre inderzonen, som foreslået, bevare voldstedets stærke placering i landskabet samtidig med, at man ved yderzonens servitutter sikrer anskueligheden af samspillet mellem de lave og høje partier i landskabet, som har spillet så stor en rolle for borgens opbygning i dette for Lolland helt særprægede landskab.

"Ved at bevare forbindelsen mellem borgbanke og landskab, vil man fastholde en situation, som til stadighed vil være af uvurdelig betydning for forståelsen af en vigtig periode i Lollands historie samtidig med, at man sikrer sig en inspirationskilde til forståelse af og sans for det historiske perspektiv i den danske landskab".

Endvidere har Naturfredningsrådet ved professor dr. phil. T.W. Bøcher under 29. juli 1965 til sagen afgivet følgende udtalelse:

"Naturfredningsrådet har besøgt området og finder det i høj grad fredningsværdigt, især er det i landskabelig henseende af høj værdi. Det er sikkert det smukkeste landskabsområde i Vest-Lolland. Floraen i om-

" rådet er repræsentativ, idet de fleste lollandske vegetationsformer er
" repræsenteret. Af særlig interesse er "Møllelungen", der rummer den me-
" get sjældne kongebregne (*Osmunda regalis*) samt to udprægede hedemose-
" planter, der er sjældne på Lolland, en star (*Carex lasiocarpa*) og soldug
" (*Drosera rotundifolia*). Ved Ravnsborg findes endnu en bestand af en e-
" jendommelig brunrodart (*Scrophularia umbrosa*) samt loppeurt (*Pulicaria*
" *dysenterica*).

" Naturfredningsrådet kunne ønske bestemmelser indført, der kan sikre,
" at vegetationen i "Mølleungen" bibeholdes, således at kongebregnen og de
" andre moseplanter bevares i fremtiden. Dette indebærer, at der fremover
" føres tilsyn med mosen, og at der indføres bestemmelser, der tillader
" forskellige former for indgriben (hugst etc.). Også andre naturvidenska-
" beligt interessante arealer indenfor det til fredning udsete område bør
" fra tid til anden tilses, for at udviklingen ikke skal medføre udryddel-
" se af de interessanter biototoper. Naturfredningsrådet stiller gerne sag-
" kundskab til rådighed for et sådant tilsyn og tillader sig derfor at fo-
" reslå, at rådet medtages som påtaleberettiget.

" Bl.a. på grund af formanden, professor R. Späreks sygdom og død har
" naturfredningsrådet beklageligvis ikke kunnet fremkomme med nærværende
" udtalelse før nu."

Vedrørende Ravnsborg voldsted og dets omgivelser har museumsinspektør
H. Stiesdal den 29. april 1965 til sagen afgivet følgende udtalelse:

" Ravnsborg blev formentlig opført af den holstenske greve Johan den
" Milde i 1330'erne, da han havde Lolland i pant. Lollikerne siges at have
" gjort oprør mod det holstenske styre, men i 1335 atter at være blevet un-
" dertvunget, da grev Gerhard (den kullede greve) kom Johan til undsætning.
" Det er sandsynligt, at en sådan begivenhed har været årsag til anlæggel-
" sen af det meget anseelige borganlæg, som Ravnsborg i sin tid var. Fra bor-
" gen strækker der sig en sækning gennem landet mod sydvest. Sækningen
" har dannet en naturlig forsvarslinie, der har været forholdsvis let at
" beherske, og som har adskilt Nordvestlolland fra den øvrige del af øen:
" borgen må ses som et led i en stort tænkt militær opdeling af øen. Sene-
" re har en række kongelige lensmænd siddet på den stærke borg, indtil den
" endnu inden middelalderens slutning blev nedbrudt, måske af kong Hans i
" 1510.

" Ved den store udgravning, der påbegyndtes 1913 under ledelse af C.M.
" Smidt fra Nationalmuseet, blev betydelige bygningsrester fremdraget, men
" disse er af bevaringshensyn igen delvis tildækket for en halv snes år si-
" den. Ved undersøgelsen blev det fastslået, at voldstedet i middelalderen
" helt har været omflydt af vand. Mod øst rejser den efter danske forhold

" helt usædvanlig mægtige, naturlige borgbanke sig lige op af havet; mod
" nord og vest var de nu tørre grave vandfyldte, og mod syd har der været
" et større bassin, der med datidens skibe har været sejlbart og som måske
" har tjent som havn. Borgen omgaves på tre sider med mure af forskellig
" tykkelse, medens den mindre udsatte side mod havet rimeligvis har været
" været sikret med palisader. Den således indhegnede borg havde tre gårde,
" hvori der er fundet spor af bygninger fra forskellige perioder, især op-
" ført af bindingsværk. Den midterste gård har været den betydeligste, og
" her er fundet spor af hovedtårnet og andre betydelige, grundmurede byg-
" ninger. Af andre vigtige bygninger i komplekset kan nævnes et porttårn
" i vestmuren og to hjørnetårne, henholdsvis mod nordøst og sydvest.

" Ravnsborg er vort betydeligste højmiddelalderlige borganlæg og ind-
" tager en særstilling blandt de øvrige borge ved klart at være knyttet til
" store dramatiske begivenheder i landets historie. Også arkæologisk og
" bygningshistorisk knytter der sig særlig interesse til anlægget, fordi
" det er så nært beslægtet med det store højt udviklede europæiske borgbyg-
" geri.

" Ikke mindst udnyttelsen af den dominerende banke i forsvarsmæssig
" henseende gør anlægget i egentlig forstand "europæisk". Det er bl.a.
" netop derfor så betydningsfuldt, at bankens dominerende majestæt ikke
" forflygtiges af byggeri i dens nærhed."

På det således foreliggende grundlag har nævnet besluttet at gennem-
føre den af Fredningsplanudvalget påståede fredning i det nedenfor nærmere
anførte omfang, hvorved bemærkes, at grænsen mellem inder- og yderzonen
med tiltrædelse af Danmarks geologiske Undersøgelse og Fredningsplanudval-
get dels for så vidt angår A/S Birket Grusgravs arealer (løbe nr. 8 og 9)
er trukket nærmere - og så nær som forsvarligt - mod "Møllelungen" og dels
for så vidt angår ingeniør Lockenwitz' ejendom (løbe nr. 22) er trukket
længere mod øst, således som det vil fremgå af det til sagen af landinspek-
tøren udarbejdede, kendelsen vedhæftede kort.

Endvidere er der foretaget enkelte mindre reguleringer af zonegrænser-
ne.

Nævnet har foretaget besigtigelse af samtlige af fredningspåstanden
omfattede ejendomme og forhandlet med ejerne og/eller disses advokater, så-
vel om fredningspåstanden for den enkelte ejendom som om de rejste erstat-
ningskrav, hvis betydelige størrelse har udelukket mulighederne for en for-
ligsmæssig afgørelse af disse.

Omfanget af fredningen af den enkelte ejendom og størrelsen af de fremsatte erstatningskrav vil fremgå af den følgende oversigt, hvorved bemærkes, at erstatningspåstanden af advokat Munk Jensen under en afsluttende forhandling for de af ham repræsenterede lodsejere for enkelte lods-ejeres vedkommende er udvidet med nærmere anførte begrundelser.

For så vidt angår de af A/S Birket Grusgrav (løbe nr. 8 og 9) og af ingeniør Lockenwitz (løbe nr. 22) samt de af Halsted kloster (løbe nr. 14, 19 og 20) ejede arealer og enkelte andre ejendomme er særlige påstande nedlagt, jfr. nedenfor.

Af det samlede areal 392,39 ha er som foran anført 163,35 ha omfattet af de i naturfredningslovens § 2 og § 25 omhandlede fredningslinier: 100 meter fra jordfaste fortidsminder, 100 meter fra strandbred (§ 25 stk. 1), 300 meter fra skov på 20 ha og derved (§ 25 stk. 2) og 100 meter fra landevej (§ 25 stk. 4)

I ejendomsverdier og grundverdier er anført vurderingen pr. 1. august 1965.

ad løbe nr. 1.

parcellist Lindy Borge Rasmussen, Kragenæs, pr. Torrig.

matr. nr. 4 b, 5 g, 8 i og 12 m Birket by og sogn, der omfattes af fredningen og ligger i yderzonen og har et areal på 5,61 ha, udgør i forening med matr. nr. 1 g og 4 Kragenæs, hvorpå bygningerne er beliggende, og som ikke omfattes af fredningen, en samlet landbrugsejendom på ialt 10,45 ha:

Ejendomsverdi	85.000 kr.
Grundverdi	35.600 kr.
Erstatningspåstand	39.300 kr.

ad løbe nr. 2.

arbejdsmand Karl David Rasmussen, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 5 h Birket by og sogn.

Et ældre enfamiliehus i yderzone med areal 0,07 ha.

Ejendomsverdi	17.000 kr.
Grundverdi	1.300 kr.
Erstatningspåstand	20.000 kr.

ad løbe nr. 3.

gårdejer Alfred Ingersen, Bavnchojgaard pr. Torrig.

matr. nr. 6 a Birket by og sogn og

- - 13 Ravensby by, Birket sogn.

Landbrug af samlet areal 21,31 ha, beliggende i yderzone med bygningerne

udenfor det af fredningen omfattede område.

Areal der ikke berøres af fredningen	9,82 ha
areal, der omfattes af § 25 stk. 2 og 4	4,84 ha
areal, der omfattes af fredningen	6,65 ha

Ejendomsverdi	265.000 kr.
Grundverdi (21,31 ha)	98.600 kr.
Erstatningspåstand	81.100 kr.

Ejeren har af nævnet erholdt tilladelse til at fjerne den langs med landevejen værende lave hæk.

ad lobe nr. 4.

parcellist Ejgil Henry Pedersen, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 6 d, 10 c, 12 l, 23 Birket by og sogn

- - 11 b, 12 Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrug af samlet areal 9,82 ha.

Alene dele af arealer af 6 d, 10 c og 23 på ialt 3,87 ha omfattes af fredningen og ligger i yderzone.

Resten 5,95 ha, hvorpå bygningerne ligger, er udenfor fredningen.

Fredningsgrænsen går fra østre skelhjørne mellem matr.nr. 6 d og 6 c og forløber mod vest i en ret linie til offentlig bivej nr. 16 30 meter syd for skellet mellem Kragenæs og Birket byer, følger derefter bivej nr. 16 mod syd og derefter ejendommens skel i østlig og nordlig retning.

Ejendomsverdi	90.000 kr.
Grundverdi (9,82 ha)	41.700 kr.
Erstatningspåstand	27.500 kr.

ad lobe nr. 5.

gårdejer Svend Knudsen, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 7 a Birket by og sogn.

Landbrug i yderzone, samlet areal 11,55 ha.

Fredningspåstanden omfatter alene det øst for landevejen beliggende areal 7,53 ha, hvoraf 5,60 ha omfattes af § 25 stk. 2 og 4.

Bygningerne ligger indenfor 100 m fra landevej.

Ejeren har anført, at der er grus på ejendommen, men grusgravningen har ikke hidtil været udnyttet erhvervsmæssigt.

Ejendomsverdi	120.000 kr.
Grundverdi	45.700 kr.
Erstatningspåstand	53.900 kr.

Grusgravning er ikke påbegyndt, og udnyttelsesverdi er ikke dokumenteret, jfr. ideovrigt nedenfor bestemmelserne i lov nr. 114 af 4. april 1967 § 7.

løbe nr. 6.

Frk. Emma Borre, Alderdomshjemmet, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 7 b, 7 d Birket by og sogn.

Landbrugsejendom i yderzone af areal 5,01 ha.

Bygningerne er beliggende udenfor det af fredningen omfattede område, der alene udgør 0,65 ha, som omfattes af § 25 stk. 2 og 4.

Ejendomsverdi 60.000 kr.

Grundverdi 17.800 kr.

Erstatningspåstand ej fremsat.

løbe nr. 7.

gårdejer Arne Mortensen Skude, Bakkegaard pr. Torrig.

matr. nr. 5 i, 14 c, 8 a, 27 c, 28 d Birket by og sogn, af samlet areal 24,15 ha.

Af fredningen omfattes alene 12,50 ha af 8 a og 28 d.

I inderzonen ligger 8,50 ha

og i yderzonen 4,00 ha

hvoraf 1,85 ha omfattes af § 25 stk. 4.

Bygningerne omfattes ikke af fredningen.

Matr. nr. 28 d er en del af "Møllelungen" og henligger som eng og krat.

Ejeren har anført, at der er grus på matr. nr. 8 a, han har ikke selv udnyttet grusforekomsten erhvervsmæssigt, men har påpeget værdien af gruset ved salg af ejendommen.

Ejendomsverdi 278.000 kr.

Grundverdi 102.100 kr.

Erstatningspåstand 99.600 kr.

Der foreligger herefter ikke noget aktuelt behov for en erhvervsmæssig udnyttelse af eventuel grusforekomst, som ej heller er dokumenteret, jfr. iøvrigt nedenfor ad lov nr. 114 af 4. april 1967 § 7.

løbe nr. 8.

A/S Birket Grusgrave, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 9 a Birket by og sogn.

Landbrugsejendom af areal 20,87 ha, hvoraf alene omfattes af fredningen:

i inderzonen 6,03 ha

i yderzonen 8,55 ha

ialt 14,58 ha.

Bygningerne er beliggende udenfor det fredede område.

Ejendomsverdi 500.000 kr.

Grundverdi 179.300 kr.

Ejen-

dommen udnyttedes dels som landbrug og dels til erhvervsmæssig grusgravning.

Om erstatningspåstand se nedenfor ad løbe nr. 9.

løbe nr. 9.

A/S Birket Grusgrav, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 10 a og 28 c Birket by og sogn af areal 18,89 ha, hvoraf alene omfattes af fredningen:

i <u>inderzonen</u>	5,14 ha
i <u>yderzonen</u>	<u>0,60 ha</u>
ialt	5,74 ha

Bygningerne ligger udenfor det fredede område.

Ejendomsverdi 300.000 kr.

Grundverdi 94.300 kr.

Arealet, der omfattes af fredningen agtes anvendt til fortsat erhvervsmæssig grusgravning sammen med løbe nr. 8, og det er oplyst, at der i de sidste ca. 10 år er foretaget erhvervsmæssig grusgravning i yderzonen.

ad løbe nr. 8 og 9:

Erstatningspåstand:

Da der af A/S Birket Grusgrave som ejere af matr. nr. 9 a og 10 a m.fl. Birket by og sogn og af ingeniør Lockenwitz (løbe nr. 22) som ejer af matr. nr. 3 Ravnsby by under anbringende af, at de, hvis fredningen gennemførtes, ville lide betydelige økonomiske tab ved at blive hindret i at udnytte arealerne i inderzonen til erhvervsmæssig grusgravning, overfor nævnet i skrivelse af 24. september 1965 rejstes krav om erstatninger på henholdsvis ca. 6 millioner og ca. 2 millioner kroner, og da nævnet ikke var i stand til at bedømme de ved fredningen eventuelt påførte tab, vedtog nævnet i henhold til naturfredningslovens § 8 stk. 5 at antage sagkyndig bistand til bedømmelse af tabenes størrelse.

Ved skrivelse af 21. marts 1966 anmodede nævnet stadsingeniør E. Schultz og direktør S. E. Kaarsholm, begge af Svendborg om at påtage sig hvervet som sagkyndige vurderingsmænd, og ved skrivelse af 11. maj 1966 fremsendte nævnet til vurderingsmændene det til forretningens udførelse nødvendige materialer, efter at grænserne mod inderzonen for begge lods-ejere efter forhandling mellem nævnet, fredningsplanudvalget og Danmarks geologiske Undersøgelse var underkastet visse ændringer og reguleringer, som indtegnedes på af landinspektøren udarbejdede kort af 14. og 16. april 1966.

Efter en den 28. maj 1966 af vurderingsmændene foretaget orienterende besigtigelse og forhandling med landinspektøren udarbejdede denne flade-

nivellementskort over grusgravsarcalet i inderzonen på matr.nr. 9 a og 10 a Birket by, foretog beregning af de sandsynlige sandmængder i dette areal, samt udarbejdede kort over matr. nr. 3 Ravnsby med påtegning om foretagne undersøgelser vedrørende dybden fra terrain til sandoverfladen.

Vurderingsmændene afholdt derefter under tilstedeværelse af parterne og landinspektøren en syns- og skønsforretning den 24. juni 1966.

I vurderingsmændenes erklæring af 8. august 1966 udtales i konklusionen for så vidt angår A/S Birket Grusgrave:

" Det tab, som grusgravsfirmaet lider som følge af fredningsbestemmelserne, kan efter skønsmændenes opfattelse beregnes således:

" Tab af produktionskapacitet for grusgraven, beregnet til 126.000 m³/år i 5 år, idet der ikke må foretages grusgravning i arealer, hørende til inderzonen.

" Skønsmændene mener, at da erstatningssummen vil blive betalt til ejeren, så snart fredningskendelsen er afsagt, vil ejeren blive tilgodeset med rentetillægget af dette beløb i de fem år, som det er skønnet vil hengå, før det fulde tab ved fredningen ville være lidt. Det må derfor være berettiget at beregne erstatningsbeløbet under hensyntagen hertil, med en årlig nedgang på 5 %. Erstatningen for tabt produktionskapacitet bliver derefter:

" 1966/67: 126.000 x 1,58	kr. 199.000,00
" 1967/68: 126.000 x 1,58 x 0,95	- 189.000,00
" 1968/69: 126.000 x 1,58 x 0,95 ²	- 179.500,00
" 1969/70: 126.000 x 1,58 x 0,95 ³	- 170.500,00
" 1970/71: 126.000 x 1,58 x 0,95 ⁴	- 162.000,00
	kr. 900.000,00 "
	=====

Om retablering af afgravede arealer i yderzonen udtales i erklæringen:

" Da afgravede arealer, herunder skråninger, der efterlades i yderzonen, skal bevares med deres nuværende karakter, må ejeren drage omsorg for, at de nøgne grusgravsgulve og -skrænter ved beplantning får et udseende, i princippet som det nuværende terrain i yderzonen. De udgifter, som kan forårsages heraf, bør ejeren have dækket, da et sådant krav ikke lovligt kan stilles for arealer, der ikke er undergivet fredning.

" Da arealerne ikke kan dyrkes landbrugsmæssig, uden at der tilføres muld og gødes, hvilket ville være meget besværligt og bekosteligt, - men i det lange løb også indtægtsbringende for ejeren, - har skønsmændene ment, at en eventuel erstatning for denne påtvungne udgift kan beregnes på grundlag af, at der enten plantes med træer og/eller buske, der nedsættes

" i gravede og muldfyldte huller, eller at der tilvejebringes et græstæppe ved påsprøjtning af en blanding af græsfrø, gødning, et klæbestof og vand, som afdekkes med kortskåret halm i vækstperioden. Udgiften til en sådan beplantning af de afgravede arealer kan sættes til 1,50 kr./m². Der må dog samtidig peges på, at hvis der i yderzonen er en rimelig dybde af grus fra grundvandspejlet ned til leroverfladen jvf. bilag 7, vil ejeren efter al sandsynlighed beslutte sig til at udnytte disse grusforekomster ved gravning med slæbeskovl. I så fald vil det efterladte terrain antage karakter af en sø eller mose, og der bliver ikke tale om reetablering ved beplantning eller på anden måde."

Efter at erklæringen var forelagt de interesserede parter, anmodede advokat Munk Jensen i skrivelse af 18. oktober 1966 om, at der måtte blive foretaget en bedømmelse af den ulempe, der vil opstå derved, at man ikke ved afrensning af overjorden kan skubbe denne ned mod "Møllelungen".

I supplerende erklæring af 27. december 1966 udtalte vurderingsmændene ud fra den antagelse, at overjorden optages med en læssemaskine og læsses på lastbiler, som transporterer jorden ca. 1/2 km, at "merprisen for denne operation i forhold

" til "Jord-afskrælningen" med scraper og bulldozer vil være ca. 0,45 kr./m³. Den overjordsmængde, der skal borttransporteres, udgør over-
" slagsmæssig ca. 75.000 m³. Merudgiften vil således blive ca. 33.750 kr."

Ved skrivelse af 17. april 1967 dokumenterede advokat Munk Jensen, at overskudet pr. m³ solgt grus for årene 1963/64 - 1966/67 havde udgjort 1,70 kr. og med skrivelse af 25. april 1967 fremsendte han forskelligt materiale til belysning af, at udgiften til flytningen af overskudsjorden betydeligt ville overstige 0,45 kr. pr. m³, hvorfor han anmodede om en fornyet udtalelse fra vurderingsmændene.

I supplerende erklæring af 30. maj 1967 udtalte disse med hensyn til det første punkt bl.a.:

" Hvad angår overskuddet ved grusgravsdriften, har vi noteret, at det
" gennemsnitlige overskud for de 4 år mellem 1963 og 1967 er kr. 1,70 pr.
" m³, medens der i redegørelsen side 12 var regnet med det gennemsnitlige
" overskud for de 3 år mellem 1963 og 1966 på kr. 1,58 pr. m³, som dengang
" forelå oplyst. Den fortsatte drift i det sidste år, har således medført
" et bedre samlet resultat, og vi finder det ganske rimeligt, at der ved
" beregningen af erstatningen tages hensyn hertil ved, at den foreslåede
" erstatningssum forhøjes forholdsmæssigt. Denne bliver således:

" $\frac{1,70}{1,58} \times 900.000 = 960.000,-$ kr."

Med hensyn til merudgiften ved transport af overjord udtaler skøns-

mændene, at denne udgift efter det nu oplyste og efter af skønsmændene indhøntede yderligere oplysninger kan ansættes til 1,50 kr. pr. m³, således at merudgiften vil blive 113.200 m³ x 1,50 = kr. 170.000.

I skrivelse af 11. august 1967 har advokat Munk Jensen nedsat den oprindelig nedlagte erstatningspåstand til 2 1/4 million, idet han til støtte for et højere erstatningskrav end det af skønsmændene opgjorte tab på 1.130.000 kr. anfører:

1. at den grusmængde, som man hindrer i at opgrave, og som vurderingsmændene har lagt til grund, bør forøges med den grusmængde, der ligger indtil 4 meter under grundvandspejlet.
2. at ejerne mener, at mængden af overjord, der skal bortkøres, er større end af vurderingsmændene ansat, og at prisen for bortkørsel nå anses for at være for lavt ansat.
3. at det økonomiske udbytte fremover vil blive væsentlig større efter etableringen af driften i eksisterende grusgrav, og at det må være berettiget at kræve en yderligere ulempeerstatning som følge af, at man ikke i de kommende år med fuldt udbytte kan foretage ny investeringer, idet driften af grusgraven i løbet af et kortere årenål må standse som følge af fredningen.

Skønsmændene har i en supplerende erklæring behandlet de foran anførte punkter, men finder ikke på det foreliggende grundlag anledning til at ændre deres opfattelse af, at det forventede tab som tidligere opgjort kan ansættes til 1.130.000 kr.

Under henvisning til en af Statens Ligningsdirektorat afgivet udtalelse, hvorefter hele erstatningsbeløbet kan forventes beskattet i det skatteår, hvori det kommer til udbetaling, har advokat Munk Jensen indstillet, at erstatningen udbetales over 5 år.

løbe nr. 10.

gårdejer Anker Christensen, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 11 a Birket by og sogn.

Landbrugsejendom af areal 15,30 ha, hvoraf alene en særskilt beliggende lod på 1,25 ha almindelig landbrugsjord omfattes af fredningen og ligger i yderzonen.

Ejendommens bygninger er beliggende på hovedparcellen uden for det fredede område.

Ejendomsværdi	185.000 kr.
Grundværdi (15,30 ha)	66.600 kr.
Erstatningspåstand (1,25 ha)	8.900 kr.

løbe nr. 11.

gartner Georg Nielsen, Birket pr. Torrig.

matr. nr. 20 Birket by og sogn.

Husmandsbrug af areal 2,20 ha.

Det drives som gartneri, hvoraf alene 1,30 ha i yderzonen, hvor også bygningerne ligger, omfattes af fredningen, men er forud omfattet af § 25 stk. 2 og 4.

Ejendomsværdi 24.000 kr.

Grundværdi 7.500 kr.

Erstatningspåstand bl.a. for grus 100.000 kr.,

hvilken påstand dog ikke er nærmere dokumenteret, ligesom erhvervsmæssig udnyttelse ej er påbegyndt, jfr. nærmere nedenfor om lov nr. 114 af 4. april 1967 § 7.

løbe nr. 12.

gårdejer Poul Christiansen, Birket pr. Torrig, iflg. skøde lyst 13/7 1966.

matr. nr. 21 b Birket by og sogn.

Areal med husbygning 0,13 ha, der er omfattet af § 25 stk. 2 og 4.

Ejendomsværdi 18.000 kr.

Grundværdi 3.800 kr.

Erstatningspåstand ej nedlagt.

løbe nr. 13.

gårdejer Aksel Mogensen, Hejringe pr. Vesterborg.

matr. nr. 3 a m.fl. Hejringe by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af samlet areal 44,89 ha, hvoraf alene 11,52 ha af matr. nr. 3 a omfattes af fredningen og ligger i yderzonen. Bygningerne ligger udenfor dette område.

Arealet, der ligger syd for og op til skov, er omfattet af § 25 stk. 2. Den sydlige grænse for fredningen dannes af en ret linie, der fra landevejen ved 10.170 km går i retning mod vandløbet på matr. nr. 3 a, følger dette og fortsætter til sydøstlige skovhjørne på matr. nr. 4.

Det er godkendt, at nogle mindre bakker på arealet planeres, at en gammel grusgrav og en i 1960 gravet grøft fyldes, samt at der kan disponeres over et mindre træbeplantet område i nordre hjørne ved matr. nr. 1 c og 3 b.

Ejendomsværdi 496.000 kr.

Grundværdi (44,89 ha) 197.400 kr.

Erstatningspåstand 85.000 kr.

og for eventuelt forbud mod tørvegravning i mosen 30.000 kr.

Der tillades tørvegravning i mosen.

løbe nr. 14.

Greve Mogens Krag-Juel-Vind.Frijs, Halsted Kloster pr. Avnede.

Se ad løbe nr. 19 og 20.

løbe nr. 15.

gårdejer Ejegod Knudsen, Hejringe pr. Vesterborg.

matr. nr. 4 Hejringe by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 42,33 ha, hvoraf alene 19,50 ha, der er beliggende i inderzonen, omfattes af fredningen, og hvoraf 15 ha er omfattet af § 25 stk. 1 (3,65 ha) og stk. 4 (11,35 ha)

Bygningerne ligger udenfor det fredede område.

Fredningslinien er en ret linie fastsat til 50 meter fra det sydvestlige hjørne af gårdens bygninger og i lige linie mod landevejen, jfr. kortet.

Ejendomsværdi	456.000 kr.
Grundværdi (42,33 ha)	171.100 kr.
Erstatningspåstand	151.600 kr.

løbe nr. 16.

gårdejer Erik Skotte, Hejringe pr. Vesterborg.

matr. nr. 5 a Hejringe by, 21 a Birket by og sogn.

Landbrugsejendom af samlet areal 21,07 ha, hvoraf alene 5,95 ha i yderzonen omfattes af fredningen, men tillige forud er omfattet af § 25 stk. 2 og delvis stk. 4.

Bygningerne ligger udenfor det af fredningen omfattede område. Fredningsgrænsen mod vest følger landevejen og går i ret linie fra landevejens st. 10.170 km i nordøstlig retning mod vandløbet på matr. nr. 3 a Hejringe.

Ejendomsværdi	220.000 kr.
Grundværdi (21,07 ha)	86.400 kr.
Erstatningspåstand	36.000 kr.

med forbehold for eventuelt forbud

mod grusgravning	150.000 kr.
og mod tørvegravning	25.000 kr.

Der tillades tørvegravning.

Sløjfning af vandløbet i den nordre del af matr. nr. 5 a Hejringe tillades. Grusforekomst er ikke dokumenteret, og erhvervsmæssig udnyttelse ikke påbegyndt, jfr. iøvrigt nedenfor om lov nr. 114 af 4. april 1967 § 7.

løbe nr. 17.

gårdejer fru Elva Anna Klinke, Klinkeskovgård, Kragenæs pr. Torrig.

matr. nr. 2 a Kragenæs by, Birket sogn.

Landbrug af areal 31,80 ha, hvoraf alene 12,85 ha i yderzonen omfattes af fredningen, og hvoraf 1,25 ha omfattes af § 25 stk. 1.

Bygningerne ligger udenfor det fredede område.

Ejendomsværdi	390.000 kr.
---------------	-------------

Grundværdi (31,80 ha)	149.100 kr.
-----------------------	-------------

Erstatningspåstand	83.300 kr.
--------------------	------------

Fredningsgrænsen begynder ved nordøstre hjørne af matr. nr. 23 Birket og følger den nedlagte Kragenæsvej til Klinkeskovgårds havehjørne, følger havehegnet i 87 m's dybde og forløber derefter mod nordøst til indvendigt skovhjørne ved matr. nr. 2 b Kragenæs, går derefter mod syd og øst langs skovskellet til stranden.

løbe nr. 18.

gårdejer Helge Skude, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 1 a og 16 b Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrug af samlet areal 26,80 ha, hvoraf alene 19,33 ha i yderzonen omfattes af fredningen, og hvoraf 3,95 ha er omfattet af § 2 og § 25 stk. 2 (matr. nr. 16 b). Bygningerne er beliggende på det af fredningen omfattede område.

Ejeren har anmodet om godkendelse af, at der lægges hårdt tag på stuehuset, der er stråtekke, hvilket er tiltrådt af nævnet.

Ejendomsværdi	285.000 kr.
---------------	-------------

Grundværdi (26,80)	114.900 kr.
--------------------	-------------

Erstatningspåstand	134.900 kr.
--------------------	-------------

løbe nr. 14, 19 og 20.

Greve Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs, Halsted Kloster pr. Avnede.

ad løbe nr. 14:

matr. nr. 3 b Hejringe by, Birket sogn, af areal 1,49 ha, hvoraf alene 1,37 ha omfattes af fredningen.

Arealet, der er bevokset med skov, er en del af en samlet skovejendom og således omfattet af § 25 stk. 2.

ad løbe nr. 20:

matr. nr. 1 c, 4 c, 5 b, 6 b og 7 b Ravnsby by, Birket sogn, er 5 skovparceller af samlet areal 12,54 ha, jfr. nedenfor ad lb. nr. 19.

ad løbe nr. 19:

matr. nr. 7 c, 7 d, 4 b og 4 d Ravnsby by, Birket sogn.

Disse arealer er underkastet fredskovpligt.

På matr. nr. 7 c ligger Ravnsborg Slotsruin.

Ifølge tinglyst deklaration af 28. juli 1967 omfatter fredningen af slotsruinen i henhold til naturfredningslovens § 2 såvel matr. nr. 7 c som fornævnte matr. nr. 7 d, 4 b og 4 d, hvoraf 4 b og 4 d fuldtud og 7 d delvis omfattes af 100-meter linien i henhold til § 2.

Da nævnet har besluttet at frilægge slotsruinen mod landsiden ved at lade den eksisterende noget spredte træbevoksning fjerne og udlægges hele matr. nr. 7 d af areal 5,97 ha som landbrugsareal, har ejeren i skrivelse af 17. november 1965 på grundlag af beregninger foretaget af professor Moltesen og af konsulent Sigurd Pedersen, Lindved pr. Hjallelse nedlagt påstand om en erstatning af kr. 15.592,-, hvis arealet udlægges som græsningsareal.

Nævnet har forelagt erstatningsberegningen for de samvirkende landboforeninger for Lolland-Falster med en anmodning om et skøn over det tab, det måtte blive påført ejeren ved, at arealet fremtidig overgår til at henligge som landbrugsjord, fortrinsvis som græsningsareal.

Under forudsætning af arealets udlægning til græsningsareal opgøres tabet i en udtalelse af 7. september 1966 fra landboforeningernes konsulent til 10.820 kr., dog at der tages forbehold med hensyn til størrelsen af udgiften til rydning af arealet for nuværende bevoksning og med hensyn til omfanget af en dræning.

Der er endvidere indhentet en udtalelse fra statens tilsyn med de private skove i Maribo amt ved skovrider T. Tonboe, der i skrivelse af 21. september 1966 under forudsætning af, at arealet udlægges til græs, anslår tabet til ca. 10.000 kr..

Ejeren har ansøgt Landbrugsministeriet om ophævelse af fredskovpligten på matr. nr. 7 d, 4 b og 4 d Ravnsby.

Landbrugsministeriet har i skrivelse af 2. oktober 1967 meddelt dispensation efter skovlovens § 7 til, at matr. nr. 7 d indtil videre holdes ubevokset og efter fredningsmyndighedernes nærmere bestemmelse eventuelt drives landbrugsmæssigt, medens man for så vidt angår matr. nr. 4 b og 4 d ikke finder tilstrækkeligt grundlag for at meddele en tilsvarende tilladelse.

Efter forhandling den 21. juni 1967 med ejeren har denne i skrivelse af 26. juni 1967 meddelt, at man principalt påstår erstatning i overensstemmelse med de af professor Moltesen og konsulent Sigurd Pedersen foretagne beregninger, subsidiært 10.000 kr. med tillæg af udgiften til den oprindelige beplantning, eller ialt ca. 13.000 kr., såfremt arealet må dyrkes som landbrugsjord uden bestemt driftsform.

Efter at være gjort bekendt med landbrugsministeriets fornævnte begræn-

sede ophævelse af fredskovpligten har ejeren henholdt sig til sine foran nedlagte påstande med forbehold af yderligere generel erstatning for de ulemper ved driften af landbrugsjorden, som måtte forårsages af fredningen.

Ejeren vil da forpligte sig til at rydde arealet for skovbevoksning inden 2 års fra nævnets kendelse.

Under 8. december 1967 har Landbrugsministeriet approberet udstrykning af matr. nr. 7 d i:

7 d (fredskov)

7 e (vejdæmning og pumpestation under Landvindingslaget Ravnsby moser) og

7 f (kanal) under Landvindingslaget Ravnsby moser.

På skovparcellerne matr. nr. 1 c, 4 c, 5 b, 6 b og 7 b Ravnsby (Ravnsby Hestehave), der drives som et led i godset Halsted Klosters skovbrug, består bevoksningen for tiden dels af ca. 20-årige egetræer, dels af ca. 45-årige bøgetræer og dels af ca. 40-årige grantræer samt en del anden granbevoksning og på de lavere beliggende arealer af en bevoksning med unge grantræer m.v.

På matr. nr. 3 b Hejringe findes en blandet bevoksning af birk, fyr og gran.

Under forudsætning af, at fredningen ikke vil blive til hinder for, at de fornævnte eksisterende skove og fredskovpligtige arealer drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og at genplantning kan ske med samme bevoksning eller med almindelige skovtræer, fremsættes ikke krav om erstatning for disse arealer.

Nævnet har vedtaget at fastsætte erstatningen for rydning af matr. nr. 7 d og for arealets fremtidige anvendelse alene som landbrugsareal uden foreskrevet driftsform samt for de med fredningen iøvrigt forbundne ulemper som nedenfor anført under forudsætning af, at arealet ryddes for eksisterende bevoksning inden 2 år fra denne kendelses dato.

Det godkendes derhos, at matr. nr. 1 c, 4 c, 5 b, 6 b og 7 b Ravnsby samt 3 b Hejringe fortsat drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og at genplantning kan ske med samme bevoksning eller med almindelig skovtræer, hvorefter der ikke ydes erstatning for disse parcellers vedkommende.

løbe nr. 21.

gårdejer Viggo Harry Hansen Kuld, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 2 Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af samlet areal 29,24 ha, beliggende i yderzonen.

Af arealet er 1,10 ha eng og 5,76 ha ager omfattet af § 25 stk. 1 og 2,70 ha af § 2, medens resten 19,68 ha, hvorpå bygningerne ligger, omfattes af

fredningen.

Ejendomsværdien	260.000 kr.
Grundværdi (29,24 ha)	127.800 kr.
Erstatningspåstand	215.000 kr.

Ejeren har foretaget afvanding af moser og mergelgrave. Der mangler afvanding af ca. 1 td. land, hvis afvanding tillades. På ejendommen ligger et gammelt hus (en umatrikuleret polakarbejderbolig).

løbe nr. 22.

ingeniør, gårdejer Jørgen Lockenwitz, Klintehøj, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 3 Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom er samlet areal 31,55 ha.

I inderzone ligger 4,18 ha, hvoraf eng og kratarealer på 3,98 ha og 0,20 ha ager. Af eng- og kratarealer er 1,95 ha omfattet af § 25 stk. 1.

I yderzonen ligger 27,37 ha, hvoraf 7,10 ha ager og eng er omfattet af § 25 stk. 1 og 1,73 ha af § 2, medens af resten 18,49 ha er ager og 0,05 ha eng.

Ejendomsværdi	284.000 kr.
Grundværdi (31,55 ha)	113.500 kr.

Nævnet har på et den 5. april 1967 afholdt møde med tiltrædelse af naturfredningsrådet vedtaget at ændre det oprindeligt foreslåede skel mellem inder- og yderzonen derhen, at skellet lægges ca. 180 meter nord for ejendommens søndre skel således: Fra stranden går skellet i vestlig retning i det åbne vandløb gennem lunden, og fra vandløbets øverste ende i lunden fortsætter det ligeledes i vestlig retning i lige linie til et punkt i ejendommens skel mod matr. nr. 4 a Ravnsby beliggende lavest i slugten mellem de to derværende bakkeudløb.

Ejendommen er af nuværende ejer købt i 1962 for 290.000 kr.. Ejeren har ved fredningsbegæringens fremsættelse under anbringende af, at der er muligheder for erhvervsmæssig grusgravning, krævet en erstatning på ca. 2 millioner kroner.

I forbindelse med besigtigelsesforretningen den 28. maj 1966 drøftedes en flytning af inderzonegrænsen til ca. 170 meter syd for ejendommens bygninger, men den er senere yderligere vedtaget flyttet som foran anført.

Da nævnet var ude af stand til at bedømme værdien af eventuelle grusforekomster og det eventuelle tab, der ville påføres ejeren ved et forbud mod grusgravning i inderzonen, vedtog nævnet at lade landinspektøren foretage en undersøgelse af dybden på terrain til sand- og grusoverfladen og fra de antagne sagkyndige vurderingsmænd at indhente en vurdering af de eventuelle tab som følger af en fredning med inderzone ca. 80 meter syd for

bygningerne.

I erklæringen af 8. august 1966 har syns- og skønsmændene udtalt sig om mulighederne for grusudvinding på ejendommen.

Nævnet har som foran anført vedtaget af flytte grænsen for inderzonen til en linie ca. 180 meter fra ejendommens sydske. Der findes efter det oplyste ikke grus i denne del af inderzonen, måske bortset fra en isoleret lille bakke på ca. 4000 m² med en højde af ca. 10 meter. Der vil ikke fra nævnets side være noget til hinder for, at denne lille bakke udgraves, ligesom overjord vil kunne henlægges over mosejorden i inderzonen, over hvilken grundvand vil kunne afledes.

I yderzonen vil grusgravning kunne finde sted uden retablering, dog at eventuel udnyttelse vil være underkastet de i lov om landbrugsejendomme nr. 114 af 4. april 1967 § 7 omhandlede bestemmelser.

løbe nr. 23.

gårdejer Anna Hansigne Augusta Jochumsen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 4 a Ravnsby, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 26,93 ha.

I inderzonen ligger 17,18 ha, hvoraf 3,63 ha omfattes af § 25 stk. 1 og § 2, medens 10,68 ha ager, hvorpå bygningerne ligger, og 2,87 ha eng, omfattes af fredningen.

I yderzonen, der udgør 9,75 ha omfattes 1,83 ha af § 2, medens resten 7,92 ha ager omfattes af fredningen.

Ejendommen er bortforpagtet til en datter.

Der angives at være grus på ejendommen, men det har ikke hidtil været udnyttet til erhvervsmæssig drift.

Ejendomsværdi	270.000 kr.
Grundværdi (26,93 ha)	100.900 kr.
Erstatningspåstand	205.200 kr.

løbe nr. 24.

Greve Otto Dannenskiold-Samsøe, Øllingsøe pr. Søllested.

matr. nr. 5 a Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 26,53 ha.

I inderzonen, der omfatter 14,95 ha, og hvor bygningerne ligger, er 2,49 ha omfattet af § 25 stk. 2.

I yderzonen ligger 11,58 ha, ager.

Ejendomsværdi	368.000 kr.
Grundværdi	100.000 kr.
Erstatningspåstand	200.700 kr.

og forbehold om yderligere erstatning på 150.000 kr.

for eventuelt tab af grusgravningsret, udnyttelse til campingplads m.v..

Nævnet har ved skrivelse af 16. maj 1967 meddelt tilladelse til nogle mindre, nærmere angivne skråningers tilplantning med gran.

Der var ikke ved fredningspåstandens fremsættelse påbegyndt nogen erhvervsmæssig udnyttelse af grusforekomster, hvis tilstedeværelse ej heller er dokumenteret jfr. iøvrigt nedenfor om lov nr. 114 af 4. april 1967 § 7.

Under 8. december 1967 er fra matr. nr. 5 a udstykket en parcel matr. nr. 5 e (kanal) under Landvindingslaget Ravnsby moser.

løbe nr. 25.

Kunstfyrværker Christen Olsen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 5 c Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 5,55 ha, der ligger i inderzonen. Af arealet er 2,68 ha, hvorpå bygningerne ligger, omfattet af § 25, stk. 1, og 0,58 ha. af § 25 stk. 2.

Hele arealet består af have- og engarealer.

Ejendomsværdi	38.000 kr.
Grundværdi (5,55 ha)	17.800 kr.
Erstatningspåstand	100.000 kr.

På ejendommen er søverts strandbyggelinien ulovligt opstillet 11 skure, der anvendes til fremstilling af fyrværkerisager.

Ved skrivelse af 30. januar 1967 fra ministeriet for kulturelle anliggender er meddelt dispensation fra naturfredningslovens § 25 stk. 1 til bibeholdelse af de 11 skure i 5 år fra 30. januar 1967, dog længst for den nuværende ejer og bruger. Deklaration herom er tinglyst.

Af ejendommen anvendes ca. 3 td. land til frugtavl og ca. 4 td. land til kornavl.

Det særlige erstatningskrav begrundes med, at ejeren ikke mener at kunne sælge ejendommen til cafeteria og campingplads.

Nævnet vil ikke modsætte sig, at cafeteria indrettes inde i de nuværende bygninger.

Det bemærkes, at der ikke er udlagt offentlig vej til ejendommen.

løbe nr. 26.

arbejdsmand Vagn Jensen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 5 d Ravnsby by, Birket sogn er et hus med have på areal 0,06 ha beliggende i yderzonen:

Ejendomsværdi	20.000 kr.
Grundværdi	1.800 kr.
Erstatningspåstand	20.000 kr.

Den på ejendommen beliggende høj er ifølge nationalmuseets oplysning ikke omfattet af naturfredningslovens § 2.

løbe nr. 27.

greve Otto Dannenskiold-Samsøe.

matr. nr. 6 a Ravensby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 37,46 ha.

I inderzonen er beliggende 31,97 ha, hvorpå bygningerne ligger.

I yderzonen er beliggende 5,49 ha.

Bygningerne består bl.a. af et gammelt meget forfaldent bindingsværks-
hus, der ikke mere beboes.

Nævnet har godkendt, at bygningerne nedrives, og at en beplantning bag
gården fjernes.

Ejendomsværdi	325.000 kr.
Grundværdi	139.300 kr.
Erstatningspåstand	299.700 kr.

løbe nr. 28.

gårdejer Jørgen Hovmand, Ravensby pr. Torrig.

matr. nr. 7 a og 16 g Ravensby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 22,65 ha.

Arealet i inderzonen udgør 9,42 ha, hvorpå bygningerne er beliggende.

Af § 25 stk. 2 er omfattet 2,02 ha.

Arealet i yderzonen udgør 13,23 ha.

Af § 25 stk. 2 er omfattet 10,44 ha.

1 hektar er udlagt til losseplads, der benyttes af kommunen.

Nævnet har ved skrivelse af 10. januar 1967 godkendt, at stæhuset be-
lægges med blå bølgeeternitplader.

Ejendomsværdi	280.000 kr.
Grundværdi	99.100 kr.
Erstatningspåstand	168.200 kr.

løbe nr. 29.

gårdejer Peter Erik Hovmand, Bakkemosegård, Ravensby pr. Torrig.

ifølge skøde lyst 16/9 1965.

matr. nr. 8 og 16 h Ravensby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 34,53 ha
Arealet i inderzonen udgør 29,64 ha
hvorpå bygningerne er beliggende.
Af § 25 stk. 2 er omfattet 21,76 ha
Arealet i yderzonen udgør 4,89 ha
som alt er omfattet af § 25 stk. 2

Ejendomsværdi	335.000 kr.
Grundværdi	114.100 kr.
Erstatningspåstand	271.500 kr.

Det godkendes, at kratbevoksningen på matr. nr. 8 op til skellet mod matr. nr. 7 d Ravnsby ryddes af hensyn til opdyrkning efter der foretagne hovedafvanding.

løbe nr. 30.

restauratør Svend Mortensen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 9 Ravnsby by, Birket sogn.

Ejendommens areal udgør 1,25 ha med et ældre beboelseshus af bindingsværk med stråtag.

Ejendommen ligger i inderzonen.

Huset er af den tidligere ejer istandsat og delvis ombygget til bagsiden uden nævnets godkendelse.

Et andragende fra den tidligere ejer om tilladelse til udstykning af 5 parceller til helårshuse er afslået af amtsrådet og afgørelsen stadfæstet af boligministeriet.

Ejendomsværdi	65.000 kr.
Grundværdi	8.800 kr.
Erstatningspåstand	50.000 kr.

løbe nr. 31.

parcellist Niels Jul. Hansen Kuld, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 10 Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 1,67 ha, der er beliggende i yderzonen. På ejendommen findes et ældre beboelseshus. Jorden er bortforpagtet.

På ejendommen ligger en gravhøj, og hele arealet omfattes af naturfredningslovens § 2.

Nogle tilbygninger er foretaget uden godkendelse af Nationalmuseet og nævnet.

Ejendomsværdi	22.000 kr.
Grundværdi	7.300 kr.
Erstatningspåstand	11.700 kr.

løbe nr. 32.

Husejer Johs. Rasmussen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 14 og 16 1 Ravnsby by, Birket sogn.

Landbrugsejendom af areal 2,85 ha, der er beliggende i yderzonen.

Hele arealet bortset fra 0,14 ha vest for landevejen, som ikke indgår under fredningen, er omfattet af § 25 stk. 2 og 4.

Matr. nr. 16 1 er et moseareal under dræning.

Et engareal på 0,94 ha ønskes opdyrket.

Ejeren vil gerne fælde eller kappe 2 rækker ca. 10 meter høje træer, der står ca. 2 meter fra vandløbet og skygger over arealet.

Ejendomsværdi 28.000 kr.

Grundværdi 9.700 kr.

Erstatningspåstand 18.900 kr.

Fredningsnavnet har for sit vedkommende intet at erindre mod, at træerne fældes, men godkendelse må indhentes af naboejer og hegnsyn.

løbe nr. 33.

parcellist Martien Skafte, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 15 Ravnsby by, Birket sogn, af areal 1,95 ha.

Landbrugsejendom beliggende i yderzonen, og hvoraf alene 0,53 ha omfattes af fredningen. Bygningerne er beliggende på det vest for landevejen ikke af fredningen omfattede areal.

Arealet er omfattet af § 25 stk. 2 og 4.

Ejeren fremsætter ikke krav om erstatning.

Ejendomsværdi 22.000 kr.

Grundværdi 7.000 kr.

løbe nr. 34, 36 og 37.

landmand Helge Petersen, Ravnsby pr. Torrig.

1b. nr. 34: matr. nr. 16 a Ravnsby by, Birket sogn, 2,85 ha skov- og engareal i yderzonen.

Ejendomsværdi 6.200 kr.

Grundværdi 6.200 kr.

Omfattet af § 25 stk. 2.

1b. nr. 36: matr. nr. 16 d, 16 i Ravnsby by, 4,03 ha grandplantage i yderzonen.

Ejendomsværdi 25.000 kr.

Grundværdi 11.000 kr.

På 16 i et ældre bindingsværkshus og en bygning uden forbindelse med huset.

Omfattet af § 25, stk. 2 og (16 d delvis) stk. 4.

lb. nr. 37: matr. nr. 16 e Ravnsby by, Birket sogn, 2,64 ha granplantage i yderzonen, delvis tilplantet.

Et gammelt hus bruges kun som jagthytte.

Ejendomsværdi 29.000 kr.

Grundværdi 8.800 kr.

Omfattet af § 25 stk. 2 og (delvis) stk. 4.

Erstatningspåstand 3.000 kr. ad løbe nr. 34 og

3.000 kr. ad løbe nr. 36 og 37,

medmindre der godkendes granbeplantning.

Nævnet godkender granbeplantning.

løbe nr. 35:

bagermester Tage Jørgensen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 16 c Ravnsby by, Birket sogn.

Skovareal i yderzonen af areal 1,74 ha.

På ejendommen er i 1962 uden nævnets dispensation i henhold til § 25 stk. 2 opført et parcelhus. Nær dette ligger et lille ældre hus, der nu er indrettet til svinestald.

Ejeren købte ejendommen i 1960 og indhentede angivelig i foråret 1961 kommunens tilladelse til at opføre huset, som godkendtes af den daværende sognerådsformand, efter at det var bygget.

Hele ejendommen omfattes af § 25 stk. 2.

Ejendomsværdi 90.000 kr.

Grundværdi 6.700 kr.

Erstatningspåstand 80.000 kr.

Nævnet har efter omstændighederne vedtaget at meddele efterfølgende dispensation til parcelhusets forbliven, hvorefter der ikke tillægges erstatning.

løbe nr. 38.

gårdejer Henrik Jacobsen, Dyrehavegård pr. Søllested.

matr. nr. 16 f Ravnsby by, Birket sogn.

Skov- og engparcel i yderzonen af areal 2,50 ha uden bygninger, 0,80 ha er et vandhul.

Omfattet af § 25 stk. 2.

Ejendomsværdi 5.800 kr.

Grundværdi 5.800 kr.

Erstatningspåstand 17.500 kr.

løbe nr. 39.

fisker Aage Hansen, Ravnsby pr. Torrig.

matr. nr. 16 k Ravnsby by, Birket sogn.

Et gammelt beboelseshus med have 0,09 ha.

Omfattes af § 25 stk. 2.

En uden godkendelse påbegyndt ombygning standset, indtil godkendelse er indhentet.

Ejendomsværdi 12.000 kr.

Grundværdi 1.400 kr.

Erstatningspåstand ej opgjort, men overladt til nævnets afgørelse.

Der fastsættes herefter følgende af nævnet vedtagne servitutter:

A.

I n d e r z o n e n .

1.

Arealerne skal bevares i deres nuværende tilstand, således at ejendommenes nuværende karakter opretholdes.

2.

Ændringer i terrainet eller terrainformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering er ikke tilladt. Arealerne må ikke anvendes til oplagsplads eller affaldsplads herunder for kasserede motorkøretøjer o. lign.

3.

Anlæg af veje og stier samt rørlægning af bestående vandløb er ikke tilladt, jfr. dog punkt 10.

4.

Udenfor de nuværende haveanlæg må træbeplantning ikke foretages undtagen til bevarelse og foryngelse af eksisterende bevoksning. For løvtræbevoksningernes vedkommende skal nyplantningen bestå af almindelige danske løvtræer.

5.

Levende hegn, trægrupper og enkeltstående træer udenfor haver må ikke fjernes. Udtynding af disse bevoksninger må kun foretages i det omfang, det er nødvendigt til deres bevarelse og foryngelse.

Stengærder må ikke forandres eller fjernes.

Medmindre andet foran er bestemt, skal fredningen dog ikke være til hinder for, at de eksisterende skove og fredskovpligtige arealer drives efter sædvanlige forstmæssige principper, og genplantning kan ske med samme

bevoksning eller med almindelige danske løvtræer.

6.

Opførelsen af og tilbygninger til samt ombygning af landbrugsbygninger samt boliger hørende til disse må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnavnet for Maribo amtsrådskreds efter indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget for Maribo amt.

Til ombygning af eksisterende bygninger kræves nævnets tilladelse dog kun såfremt ombygningen væsentlig ændrer bygningernes ydre fremtræden.

Nybygninger, der er nødvendige til drift af vedkommende landbrugsejendom kan dog uden nævnets tilladelse opføres i forbindelse med bestående landbrugsbygninger. Hvis sådanne nybygninger ønskes opført således, at de ikke anbringes i forbindelse med bestående bygninger eller vil få større højde end disse, skal forudgående tilladelse med hensyn til højde, udseende og placering indhentes.

7.

Herudover må der ikke opføres nogen art af bygninger eller foretages udvidelser og fornyelser af eksisterende bygninger, alene almindelig vedligeholdelse af disse er tilladt.

Det er heller ikke tilladt at anbringe eller opsætte beboelsesvogne, campingvogne, beboelsesbåde, boder, skure eller i det hele taget andre indretninger, herunder master, tårne og benzintankanlæg.

8.

Etablering af teltlejre, camping- og parkeringspladser må ikke finde sted udenfor de arealer, som er godkendt dertil af fredningsnavnet for Maribo amtsrådskreds efter indhentet udtalelse fra fredningsplanudvalget for Maribo amt.

9.

For så vidt angår "Møllelung" på matr. nr. 5 a, 6 a Ravnsby, 28 c og 28 d Birket by bestemmes yderligere, at det af hensyn til bevarelse af særlige vegetationsformer og sjældne arter skal være tilladt naturfredningsrådet i videnskabeligt eller naturfredningsmæssigt øjemed ved sagkyndig at lade foretage indgreb af forskellig art, såsom hugst af trævækst og fjernelse af generende opvækst, uden udgift for ejeren.

Ejerne af "Møllelung" og af de i dette område tilgrænsende arealer må til enhver tid tåle de ulemper, der er forbundet med de nævnte indgreb og den dertil nødvendige færdsel, idet bemærkes, at kørsel fortrinsvis skal ske på tider, hvor afgrøder ikke skades.

Tillige må de tåle færdsel til tilsyn fra de påtaleberettigedes side.

Erstatning for eventuel forvoldt skade ved ovennævnte indgreb og færdsel

sel fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af uvildige mænd udmeldt af retten.

10.

Berettiget til at påtale overholdelsen af foranstående bestemmelser er ministeriet for kulturelle anliggender, Naturfredningsrådet, Fredningsnævnet for Maribo amtsrådskreds eller Fredningsplanudvalget for Maribo amt. Dispensation fra fornævnte bestemmelser kan meddeles af Fredningsnævnet for Maribo amtsrådskreds. Fredningsnævnets afgørelse kan inden 8 uger påankes til Overfredningsnævnet, såvel af ejerne som af de påtaleberettigede ifølge foranstående og af Danmarks Naturfredningsforening.

B.

Y d e r z o n e n .

For yderzonen skal de under A. for inderzonen fastsatte bestemmelser være gældende med følgende ændringer eller tilføjelser:

ad 1.

tilføjes følgende:

Eventuel grusgravning på arealer, der grænser op til inderzonearealer, må ikke foretages i større udstrækning end, at der bliver en skråning med max. 25° vinkel mod vandret plan og med øverste kant i naturligt terrain i grænsen mellem inder- og yderzone.

ad 2.

udgår følgende bestemmelse:

" Ændringer i terrainet eller terrainformer, herunder grus- og lergravning, " opfyldning og planering er ikke tilladt", jfr. iøvrigt lov nr. 114 af 4. april 1967.

ad 4.

Bestemmelsen udgår.

Da flere lodsejere som begrundelse for betydelige erstatningskrav bl. a. har påberåbt sig, at de ved fredningen bliver afskåret fra udstykning og salg af parceller til sommerhusebebyggelse og enkelte lodsejere tillige, at de vil blive hindret i udstykning også til helårsbeboelse, har nævnet indhentet en udtalelse fra bygningsmyndigheden, Maribo amtsråd, der i skrivelse af 8. marts 1966 bl.a. har udtalt:

" at amtsrådet som bygningsmyndighed for kommunen vil ned-
" lægge forbud i henhold til landsbyggelovent § 5 mod udstykninger i det
" pågældende område til helårsbebyggelse, idet man finder sådanne udstyk-
" ninger i strid med en forsvarlig og hensigtsmæssig byudvikling".

Amtsrådet henviser til, at sådant forbud for så vidt angår matr. nr. 9 Ravensby er stadfæstet af boligministeriet den 22. juni 1964.

Amtsrådet udtaler endvidere:

" For så vidt angår sommerhusbebyggelse skal man meddele, at amtsrådet med
" hensyn til andragender om udstykning til dette formål og dispensationer
" til opførelse af sommerhuse har den praksis, at man ikke godkender en
" spredt og tilfældig sommerhusbebyggelse, men man kræver et større samlet
" område udlagt til dette formål. Ved udlæg af sådanne arealer vil man fo-
" retage en samlet bedømmelse af større områder, f. eks. hele Nordvestloll-
" land med hensyn til spørgsmålet om, hvor det vil være formålstjenlig at
" bygge sommerhuse, idet man herved blandt andet vil tage hensyn til bade-
" muligheder, jordens bonitet, landskabet m.v., og det kan næppe forventes,
" at det i sagen omhandlede område i så fald vil kunne komme i betragtning.
" Man skal iøvrigt henviser til, at spørgsmålet om udlægning af sommerhusom-
" råder i den pågældende del af Lolland næppe kan forventes gjort til gen-
" stand for undersøgelsen nu eller i de nærmeste år, idet der på Sydlolland
" ved en samlet planlægning i overensstemmelse med foranstående er blevet
" udlagt sommerhusområder i et sådant omfang, at det forventes at kunne dæk-
" ke behovet for sommerhusgrunde mange år fremover".

Der henvises i så henseende til, at et af amtsrådet nedlagt forbud mod opførelse af et sommerhus på matr. nr. 8 a Birket by er stadfæstet af boligministeriet.

Statens tilsyn med de private skove i Maribo amt ved kgl. skovrider T. Tonboe har i skrivelse til nævnet af 25. marts 1966 udtalt:

" Ved hoslagt at tilbagesende de med hr. dommerens skrivelse af 24. d.m.
" fremsendte 2 stk. kort over arealerne omkring Ravensby Hestehave, skal jeg
" vedrørende skovforholdene på arealerne udtale følgende:

" Af skovbevoksningerne indenfor området er kun den Halsted Kloster til-
" hørende ejendom, Ravensby Hestehave på matr. nr. 1 c m.v., og bevoksningen
" på matr. nr. 4, tilhørende Ejegod Knudsen, af tilsynet hævdet som fred-
" skov, bl.a. fordi fredskovskonstateringen indenfor området endnu ikke er
" afsluttet, og tilsynet ikke har haft forelagt skøder vedrørende de andre
" ejendomme indenfor området.

" Det må også anses for tvivlsomt, om tilsynet vil kunne hævde nogen
" fredskovspligt på arealerne vest for Hestehaven, idet disse områder op-
" rindelig ikke har været skov, men mose, der først i nyere tid dels gennem
" selvbesåning og dels gennem supplerende tilplantninger har fået skovka-
" rakter.

" Dette forhold er imidlertid efter min mening uden betydning i den for-
" bindelse, det her drejer sig om, idet naturfredningslovens § 25 ikke skel-

" ner mellem fredskov eller ikke fredskov, men kun nævner skove eller sam-
" menhængende eller hovedsagelig sammenhængende skovstykker. Der er efter
" mening ikke tvivl om, at de tilsåede eller tilplantede moselodder vest
" for Ravnsby Hestehave efter almindelig sprogbrug må betegnes som skovstyk-
" ker, og sammen med de hævdede fredskovsarealer, der tilsammen er på godt
" 15 ha, udgør hele komplekset et sammenhængende skovstykke på over 20 ha,
" hvorfor bebyggelse indenfor området eller indenfor en afstand af 300 m.
" fra kompleksets grænser i henhold til bestemmelsen i lovens § 25 stk. 2
" kræver fredningsnævnets tilladelse.

Ved fastsættelsen af erstatningerne er det lagt til grund, at dispensa-
tion fra naturfredningslovens § 25 stk. 1 til bebyggelse indenfor 100 meter
fra den for græsvækst blottede strandbred ikke ville kunne forventes med-
delt af ministeriet for kulturelle anliggender, og at dispensation til som-
merhusbebyggelse ej heller ville kunne forventes meddelt af amtsrådet, samt
at dispensation efter naturfredningslovens § 25 stk. 2 og 4 kun i ganske
særlige tilfælde ville kunne forventes opnået ved nævnet, selv om denne
fredningssag ikke havde været rejst.

Nævnet har som hovedregel skønnet, at erstatningen bør fastsættes til
1.000 kr. pr. ha i inderzone og 500 kr. pr. ha i yderzone for de landbrugs-
arealer, der ikke omfattes af naturfredningslovens bestemmelser i § 25 stk.
1, 2 og 4 og § 2 eller er genstand for særlig vurdering, medens erstatnin-
gen for de af § 25 stk. 2 og 4 omfattede arealer ansættes væsentlig lavere
under hensyn til hver enkelt ejendoms særlige forhold, og de af § 25 stk.
1 omfattede arealer ikke tillægges erstatning.

Der er derhos tillagt den enkelte lodsejer en erstatning for ulemper
og omkostninger efter skøn i det enkelte tilfælde.

Ifølge lov om landbrugsejendomme nr. 114 af 4. april 1967 § 7 gælder
for grus- og tørvegravning m.v. følgende bestemmelser:

" stk. 1: Jorderne til en landbrugsejendom skal udnyttes jordbrugsmæssigt
" i det omfang, de er egnede hertil. Ingen del af jorderne må tages i brug
" til anden anvendelse.
" stk. 2: Ejeren kan dog til eget brug udnytte forekomster i jorden af tørv,
" grus, kalk o. lign. eller give andre en tilsvarende begrænset udnyttelses-
" ret. Endvidere kan anden begrænset ikke jordbrugsmæssig udnyttelse af en
" mindre del af landbrugsejendom finde sted.
" stk. 3: Hvor særlige forhold taler derfor, kan landbrugsministeren gøre
" undtagelse for bestemmelserne i stk. 1. Tilladelsen kan tidsbegrænses og
" betinges. Tilladelse til at udnytte særlige forekomster i jorden i videre
" omfang end angivet i stk. 2 kan således betinges af, at udnyttelsen sker
" efter en af landbrugsministeren godkendt plan, og at de arealer, der be-

" nyttes til gravning og materialeforlægning, ved passende behandling og
" tilplantning m.v. vil blive bragt i en sådan stand, at de ikke virker
" skæmmende for landskabet."

Landbrugsministeriet vil herefter uden erstatning kunne nægte tilladelse til den i § 7 omhandlede udnyttelse.

De af nævnet foran fastsatte servitutter skal uanset fornævnte bestemmelser være gældende.

Idet de af landinspektøren for hver enkelt ejendom foretagne, foran anførte beregninger af arealer i inder- og yderzone lægges til grund, fastsætter nævnet herefter erstatningerne således:

<u>Løbe nr.:</u>	<u>Navn:</u>	<u>Beløb:</u>
1.	Lindy Børge Rasmussen	3.500 kr.
2.	Karl David Rasmussen	500 kr.
3.	Alfred Ingersen	4.500 kr.
4.	Ejgil Henry Pedersen	2.500 kr.
5.	Svend Knudsen	3.000 kr.
6.	Emma Borre	200 kr.
7.	Arne Mortensen Skude	7.000 kr.
8.)		
9.)	A/S Birket Grusgrave	
	Der tillægges i samlet erstatning	1.275.000 kr.
	hvilken erstatning vil være at udrede over 5 år med 1/5 eller 255.000 kr. pr. år første gang ved kendelsens afsigelse og derefter pr. 1. april i de næste 4 år.	
10.	Anker Christensen	1.000 kr.
11.	Georg Nielsen	1.000 kr.
12.	Poul Christiansen	300 kr.
13.	Aksel Mogensen	4.000 kr.
14.	se nedenfor ad 19-20	
15.	Ejegod Knudsen	9.000 kr.
16.	Erik Skotte	1.500 kr.
17.	Anna Klinke	6.500 kr.
18.	Helge Skude	10.000 kr.
19.)		
20.)	Mogens Krag-Juel-Vind-Frijs	18.000 kr.
21.	Viggo Harry Hansen Kuld	12.000 kr.
22.	Jørgen Lockenwitz	11.000 kr.
23.	Anna Hansigne Jochimsen	16.000 kr.

<u>Løbe nr.:</u>	<u>Navn:</u>	<u>Beløb:</u>
24.	Otto Dannenskiold-Samsøe	20.000 kr.
25.	Christen Olsen	1.500 kr.
26.	Vagn Jensen	700 kr.
27.	Otto Dannenskiold-Samsøe	29.000 kr.
28.	Jørgen Hovmand	13.000 kr.
29.	Peter Erik Hovmand	16.500 kr.
30.	Svend Ingemann Mortensen	1.500 kr.
31.	Niels Hansen Kuld	700 kr.
32.	Johs. Rasmussen	600 kr.
33.	Martin Skafte	200 kr.
34.	Helge Petersen	700 kr.
35.	Tage Jørgensen	500 kr.
36.	Helge Petersen	1.300 kr.
37.	do.	1.000 kr.
38.	Henrik Jacobsen	400 kr.
39.	Aage Hansen	<u>300 kr.</u>

Den samlede erstatning beløber sig

herefter til 1.474.400 kr.

Ifølge fredningslovens § 17 udredes $\frac{3}{4}$ af erstatningerne af statskassen og $\frac{1}{4}$ af amtsfonden og de i amtsråds kredsen beliggende købstæder efter folketal i henhold til senest offentliggjorte folketælling.

Beløbene forrentes med 6 % p.a. fra kendelsens afsigelse, bortset fra erstatningen ad løbe nr. 8-9, hvoraf alene første femtedel forrentes som anført.

Advokat Munk Jensen har påstået sig tillagt i salær af det offentlige for repræsentation af:

A/S Birket Grusgrav (lb. nr. 8-9)	42.000 kr.
ingeniør Lockenwitz (lb. nr. 22)	3.000 kr.
og af de øvrige af ham repræsenterede lodsejere	<u>10.000 kr.</u>
	ialt 55.000 kr.

Da det under hensyn til fredningssagens art og omfang findes rimeligt, at lodsejerne har søgt advokatbistand, vil der være at tillægge advokat Munk Jensen, Nakskov, der har deltaget i samtlige nævnets møder, i delvis salær som advokat for:

lb. nr. 8-9 A/S Birket Grusgrav	10.000 kr.
lb. nr. 22 Ingeniør Lockenwitz	1.000 kr.
og for de øvrige af ham repræsenterede lodsejere	<u>5.000 kr.</u>
	<u>ialt 16.000 kr.</u>

der udredes på samme måde som erstatningsbeløbene, men uden renter, medens advokatsalær iøvrigt vil være at afholde af de enkelte lodsejere.

Kendelsen vil være at tinglyse servitutstiftende på de af fredningen omfattede matrikulsnumre med prioritet forud for al pantegæld og andre rettigheder af privatretlig oprindelse, medens der med hensyn til offentlige rettigheder som landbrugsnoteringer m.v. henvises til tingbogen.

Kendelsen tinglyses herefter på følgende matr. numre alle i Birket sogn:

ad lb. nr. 1.	matr. nr. 4 <u>b</u> , 5 <u>g</u> , 8 <u>i</u> , 12 <u>m</u>	Birket by	
- - - 2.	- - 5 <u>h</u>	- -	
- - - 3.	- - 6 <u>a</u>	Birket by, 13 Ravensby by	
- - - 4.	- - 6 <u>d</u> , 10 <u>e</u> , 23	Birket by	
- - - 5.	- - 7 <u>a</u>	- -	
- - - 6.	- - 7 <u>b</u> , 7 <u>a</u>	- -	
- - - 7.	- - 8 <u>a</u> , 28 <u>d</u>	- -	
- - - 8.	- - 9 <u>a</u>	- -	
- - - 9.	- - 10 <u>a</u> , 28 <u>c</u>	- -	
- - - 10.	- - 11 <u>a</u>	- -	
- - - 11.	- - 20	- -	
- - - 12.	- - 21 <u>b</u>	- -	
- - - 13.	- - 3 <u>a</u>	Hejringe by	
- - - 14.	- - 3 <u>b</u>	- -	
- - - 15.	- - 4	- -	
- - - 16.	- - 5 <u>a</u>	Hejringe, 21 <u>a</u> Birket by	
- - - 17.	- - 2 <u>a</u>	Kragenæs by	
- - - 18.	- - 1 <u>a</u> , 16 <u>b</u>	Ravnsby by	
- - - 19.	- - 7 <u>c</u> , 7 <u>d</u> , 7 <u>e</u> , 7 <u>f</u> , 4 <u>b</u> , 4 <u>d</u> , 1 <u>b</u>	Ravnsby by	
- - - 20.	- - 1 <u>c</u> , 4 <u>c</u> , 5 <u>b</u> , 6 <u>b</u> , 7 <u>b</u>	- -	
- - - 21.	- - 2	Ravnsby by	
- - - 22.	- - 3	- -	
- - - 23.	- - 4 <u>a</u>	- -	
- - - 24.	- - 5 <u>a</u> , 5 <u>e</u> ,	Ravnsby by	
- - - 25.	- - 5 <u>c</u>	- -	
- - - 26.	- - 5 <u>d</u>	- -	
- - - 27.	- - 6 <u>a</u>	- -	
- - - 28.	- - 7 <u>a</u> , 16 <u>g</u>	- -	
- - - 29.	- - 8, 16 <u>h</u>	- -	
- - - 30.	- - 9	- -	

ad lb. nr. 31.	matr. nr. 10	Ravnsby by
- - - 32.	- - 14, 16 <u>l</u>	- -
- - - 33.	- - 15	- -
- - - 34.	- - 16 <u>a</u>	- -
- - - 35.	- - 16 <u>c</u>	- -
- - - 36.	- - 16 <u>d</u> , 16 <u>i</u>	- -
- - - 37.	- - 16 <u>e</u>	- -
- - - 38.	- - 16 <u>f</u>	- -
- - - 39.	- - 16 <u>k</u>	- -

Påtaleret har Ministeriet for kulturelle anliggender, Fredningsplanudvalget for Maribo amtsrådsreds, Fredningsnævnet for Maribo amt og Naturfredningsrådet.

Kendelsen vil i medfør af naturfredningslovens § 19 stk. 3 være at forelægge for Overfredningsnævnet til godkendelse, men denne forelæggelse medfører ikke nogen ankebehandling.

Eventuel anke fra lodsejerside må ske inden 4 uger efter kendelsens forkyndelse ved skriftlig meddelelse til Overfredningsnævnet: Nyropsgade 22, København V.

T h i b e s t e m m e s :

De fornævnte ejendomme i Birket sogn fredes i det på vedhæftede kort angivne omfang i overensstemmelse med de foran fastsatte servitutter og mod de anførte erstatninger, der udbetales og forrentes som i kendelsen anført.

Erstatningerne udredes med $\frac{3}{4}$ af statskassen og med $\frac{1}{4}$ af amtsfonden og de i Maribo amtsrådsreds beliggende købstæder efter folketal i henhold til senest offentliggjorte folketælling.

Nøhr. Hansen

P. Theil

H. Thomsen

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Fredningsnævnet for Maribo amtsrådsreds,

Nykøbing F., den 28. marts 1968.

Nøhr Hansen

OVERFREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1977, den 17. august , afsagde overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sag nr. 2277/75 om fredning af en del af ejendommen matr.nr. 7 a, Birket by og sogn i Ravnsborg kommune.

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds afsagde den 1. juli 1975 en kendelse, hvorved et 5,52 ha stort areal af ejendommen matr.nr. 7 a, Birket by og sogn, der er omfattet af overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974, blev pålagt en yderligere fredningsservitut gående ud på, at ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering ikke er tilladt. Ved kendelsen blev der tillagt ejendommens ejer, gårdejer Henning Larsen, en erstatning på 15.000 kr.

Kendelsen er indanket for overfredningsnævnet af ejendommens ejer, der principalt har påstået kendelsen ophævet og subsidiært har påstået sig tilkendt en betydelig større erstatning.

Overfredningsnævnet har den 12. maj 1976 besigtiget arealet og afholdt møde med ejeren og interesserede myndigheder m.v.

Overfredningsnævnet har herefter besluttet at stadfæste kendelsen, idet den deri indeholdte begrundelse for nødvendigheden af den yderligere fredningsservitut har kunnet tiltrædes.

Taksationskommissionen vedrørende naturfredning har ved kendelse af 15. januar 1977 fastsat den ejeren tilkommende erstatning til 15.000 kr.

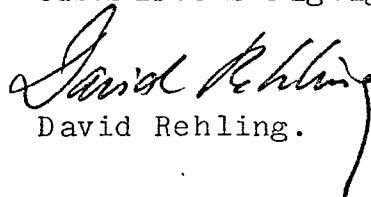
Overfredningsnævnet har herefter tillagt ejeren advokatomkostninger med 800 kr.

Erstatningen er udbetalt.

H e r e f t e r b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Storstrøms amts fredningskreds den 1. juli 1975 afsagte kendelse om fredning af en del af ejendommen matr.nr. 7 a, Birket by og sogn i Ravnsborg kommune stadfæstes.

Udskriftens rigtighed bekræftes,

David Rehling.

FREDNINGSNÆVNET>

U D S K R I F T

af

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

for

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Den 1. juli 1975 afsagdes i

F.S. 29/1973.

Fredning af en del af matr. nr.

7 a Birket by og sogn

sålydende

K E N D E L S E :

Ved skrivelse af 9. februar 1973 rejste Fredningsplanudvalget for Storstrøms Amt i henhold til naturfredningslovens § 11 fredningssag for et område på 5,52 ha af ejendommen matr. nr. 7 a Birket by og sogn tilhørende gårdejer Henning Larsen med påstand om, at ændringer i terrænet eller terrænformerne ikke er tilladt. Områdets afgrænsning fremgår iøvrigt af det med fredningspåstanden fremsendte kort.

Baggrunden for rejsningen af fredningssagen var, at fredningsnævnet ved kendelse af 28. marts 1968 havde truffet beslutning om status quo fredning af området omkring Ravensby Bakker med Ravensborg Voldsted i Birket sogn under hensyn til dette områdes landskabelige, historiske og arkæologiske værdi. Fredningen blev gennemført således, at en inderzone nærmest voldstedet blev belagt med mere restriktive bestemmelser, medens en yderzone, hvori ejendommen matr.nr. 7 a Birket by og sogn er beliggende, blev pålagt mindre restriktive bestemmelser. Grusgravning var således tilladt i yderzonen, men nævnet gik ved fredningens gennemførelse ud fra, at landbrugsministeriet eventuelt erstatningsfrit kunne nægte at meddele tilladelse til grusgravning efter landbrugslovens § 7. Fredningen blev ved kendelse af 20. november 1974 med visse ændringer stadfæstet af overfredningsnævnet, efter at taksationskommissionen for naturfredning ved kendelse af 4. januar 1974 havde truffet afgørelse vedrørende nogle af erstatningsspørgsmålene. Bland andet tillagde kommissionen ejeren af matr. nr. 7 a Birket by og sogn erstatning på 3.600 kr.

Ved skrivelse af 10. januar 1972 søgte ejeren af matr. nr. 7 a Birket by og sogn om tilladelse til at grave grus på ejendommen. Fredningsplanudvalget henstillede ved fremsendelse af ansøgningen til landbrugsministeriet, at ministeriet ikke meddelte den ansøgte tilladelse. Ved skrivelse af 30. oktober 1972 tilkendegav ministeriet imidlertid, at man ikke mente at burde anvende bestemmelserne i § 7 stk. 1 i bekendtgørelse nr. 256 af 8. juni 1971 af lov om landbrugsejendomme til

at afslå ansøgningen. Fredningsplanudvalget, der fandt, at den omhandlede ejendom udgjorde et naturligt og værdifuldt led i den landskabelige helhed, som fredningen skulle sikre, og at det var uheldigt, om ejendommens karakter skulle ændres ved grusgravning, besluttede derfor at rejse nærværende fredningssag, idet det forsåvidt angår de øvrige ejendomme, der er beliggende i yderzonearealet, nu vil være muligt at hindre grusgravning i medfør af lov nr. 285 af 7. juni 1972.

Bekendtgørelse som sagens rejsning er af fredningsnævnet indrykket i statstidende og Lolland-Falsters Folketidende den 1. marts 1973.

Bekendtgørelse om møde og besigtigelse i henhold til naturfredningslovens § 14 den 7. maj 1973 har været indrykket i Statstidende for den 3. april 1973, ligesom alle interesserede, herunder panthaverne i ejendommen, har været indvarslet ved anbefalet brev.

Foruden besigtigelsesmødet den 7. maj 1973 har der den 4. december 1974 været afholdt et møde med ejeren af ejendommen og de øvrige interesserede.

Ejeren af ejendommen, gårdejer Henning Larsen, der under sagen har været repræsenteret af advokat P. Munk Jensen, har protesteret mod den påståede fredning, idet han gjorde gældende, at hans ejendom ved den allerede skete fredning i området blev placeret i yderzone, hvilket må tages som udtryk for, at fredningsmyndighederne på daværende tidspunkt intet havde at indvende mod, at der blev gravet på ejendommen og ikke mente, at det ville kompromittere fredningen.

Såfremt fredningspåstanden måtte blive taget til følge, påstod han sig tilkendt en erstatning på 1.650.000 kr. for tabet af retten til at grave grus.

I foråret 1969 foretog smedefirmaet "Walther", Nakskov, en prøveboring efter vand vest for landevejen i nærheden af ejendommens nordvestlige hjørne. Af den meddelelse om boringen, der blev indsendt til

Danmarks Geologiske undersøgelse fremgår blandt andet, at der fra 3,50 m dybde til 15,00 blev fundet gult sand, fra 15,00 m til 18,50 m lidt grovere og grovere gult sand, fra 18,50 m til 22,70 m groft sand og fra 22,70 m til 28,10 m fint sand. Prøverne kommenteredes nærmere i en til-lægserklæring, hvoraf blandt andet fremgår, at materialet fra 3,20 m til 28,10 m er betegnet som diluvialsand.

Ejendommens ejer har oplyst, at han på ejendommen har foretaget prøvegravninger ned til en dybde af 8 m. I forbindelse hermed udtoges fire ikke nærmere specificerede grusprøver, der blev indsendt til Sta-tens Vejlaboratorium. I en erklæring af 8. oktober 1971 fra vejlabora-toriet vedrørende disse prøvers egnethed som bundsikringsgrus anførtes det, at kravene til frostsikkerhed var opfyldt, medens ingen af prøver-ne opfyldte kravene til stabilitet. Vejlaboratoriet konkluderede, at et materiale "svarende til de fire prøver i almindelighed ikke vil være egnet som bundsikringsgrus".

Ved de geoelektriske undersøgelser, der blev udført i forbindelse med den tidligere fredningssag, foretoges prøve nr. 96 ved ejendommens nordlige begrænsning. Der blev herved konstateret et overjordsmægtig-hedstal på 3, et grusmægtighedstal på 9 og et grusmodstandstal på 1000.

Ved overenskomst af 12. november 1973 mellem ejendommens ejer og vognmand Henningsen fik sidstnævnte ret til med 3 måneders varsel at grave grus på ejendommen til en på de forskellige materialer nærmere fastsat pris. I en senere skrivelse har vognmand Henningsen forespurgt om han kunne regne med at påbegynde gravningen omkring 1. april 1976.

I en erklæring af 26. august 1974 fra vognmand Henningsen anførtes bland andet:

"På baggrund af udtagne grusprøver må formodes at grusforekomsterne vil kunne anvendes til anlægsarbejde og byggeri i samme udstrækning som grusmaterialer fra andre forekomster i Birket område".

Ejerens advokat har anført, at erstatningskravet er opgjort på grundlag af følgende beregning med et anslået areal på 5 ha:

15 m vejgrus i dybden 3,5 m - 18,5 m eller 750.000 m³ á 1,50 kr.pr. m³
4 m perlesten 4 mm i dybden 18,5m - 22,7m eller 200.000 m³ á 3 kr.pr.m³.
6 m sand i dybden 22,7 m - 28,1 m eller 300.000 m³ á 0,75 kr. pr. m³.

Til støtte for kravet har han nærmere anført, at de udtagne prøver viser, at der er grusforekomster på ejendommen, og at praktikere inden for vejbygning har været af den opfattelse, at grusforekomster på Lolland som de foreliggende er anvendelige som bundsikringsgrus.

Advokaten har endvidere anført, at taksationskommissionen ved fastsættelsen af erstatningen under den tidligere fredningssag vel ikke tog synderligt hensyn til tabet af adgangen til at grave grus, men dette må ses i lyset af, at der ikke havde været gravet på de berørte arealer, og at der heller ikke forelå aktuelle planer herom. I nærværende tilfælde foreligger der derimod en aftale med vognmand Henningsen, der giver denne ret til at grave grus til faste priser på de forskellige materialer. Aftalen blev indgået den 12. november 1973, men allerede i 1971 blev der foretaget boringer i samråd med vognmand Henningsen, og aftalen er således ikke truffet med henblik på fredningssagen. Drøftelse af grusgravning var på daværende tidspunkt helt realistisk, da ejendommens beliggenhed i den allerede skete frednings yderzone ikke hindrede grusgravning. Af det omhandlede areal kan formentlig graves på 5 ha.

Fredningsplanudvalget har til ejerens erstatningspåstand blandt andet anført, at der fra den omstændighed, at der er grus på andre ejendomme i området ikke kan sluttes, at der også er grus på denne ejendom, og at det er tvivlsomt, om der kan graves på 5 ha som påstået, blandt andet fordi der efter den allerede skete fredning i grænsen mellem yder- og inderzone skal være en skråning på maksimalt 25⁰.

Danmarks Naturfredningsforening har tilsluttet sig den nedlagte fredningspåstand og anført, at den omhandlede ejendom udgør et værdifuldt led i den landskabelige helhed, og at det hul, som en eventuel grusgravning ville efterlade på ejendommen, ville virke stærkt skæmmende på området.

Nævnet kan tiltræde, at grusgravning og andre terrænændringer på det omhandlede område ikke bør finde sted af hensyn til helhedsindtrykket af det i landskabelig henseende meget værdifulde område, idet en sådan udnyttelse af arealet vil have en skæmmende virkning på de allerede fredede områder. Da de i naturfredningslovens § 1 stk. 2 nævnte betingelser herefter findes at være opfyldt, har nævnet truffet følgende bestemmelse om fredning af det omhandlede område:

Det på vedhæftede kort med skraveret signatur viste areal af matr. nr. 7 a Birket by og sogn fredes, således at der udover de tidligere pålagte fredningsbestemmelser pålægges ejendommen en bestemmelse om, at ændringer i terrænet eller terrænformerne, herunder grus- og lergravning, opfyldning og planering ikke er tilladt.

Med hensyn til erstatningen bemærkes, at det ved de af ejeren påberåbte undersøgelser findes sandsynliggjort, at der på ejendommen findes visse sand- og grusforekomster, men at det på det foreliggende grundlag må henstå som usikkert, hvilket omfang og hvilken beskaffenhed disse forekomster har, ligesom det må henstå som usikkert, i hvilket omfang en erhvervsmæssig udnyttelse af forekomsterne vil være økonomisk forsvarlig.

Herefter og idet bemærkes, at den med vognmand Ove Henningsen indgåede aftale ikke ses at indeholde nogen pligt til grusgravning for vognmanden, findes erstatningen skønsmæssigt at burde fastsættes til 15.000 kr.

Da der ikke skønnes at finde forringelse sted af panthaveres eller

servituthaveres retsstilling gennem den skete fredning, vil erstatningen i det hele være at udbetale til ejeren.

Kendelsen vil være at tinglyse som servitutstiftende på den fredede ejendom med fortrin forud for pantegæld og med Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige Fredningskreds som påtaleberettiget.

Erstatningsbeløbet, der forrentes som nedenfor bestemt, vil i medfør af naturfredningslovens § 33 være at udrede med 3/4 af statskassen og 1/4 af amtsfonden.

Kendelsen kan i overensstemmelse med reglerne i naturfredningslovens § 24 indbringes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, København K., inden for et tidsrum af 4 uger fra den dag, da kendelsen er meddelt de ankeberettigede.

T h i b e s t e m m e s :

Det omhandlede areal på 5,52 ha af ejendommen matr. nr. 7 a Birket by og sogn fredes i overensstemmelse med det foran anførte og som vist på det vedhæftede kort.

Påtaleret tilkommer Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige Fredningskreds.

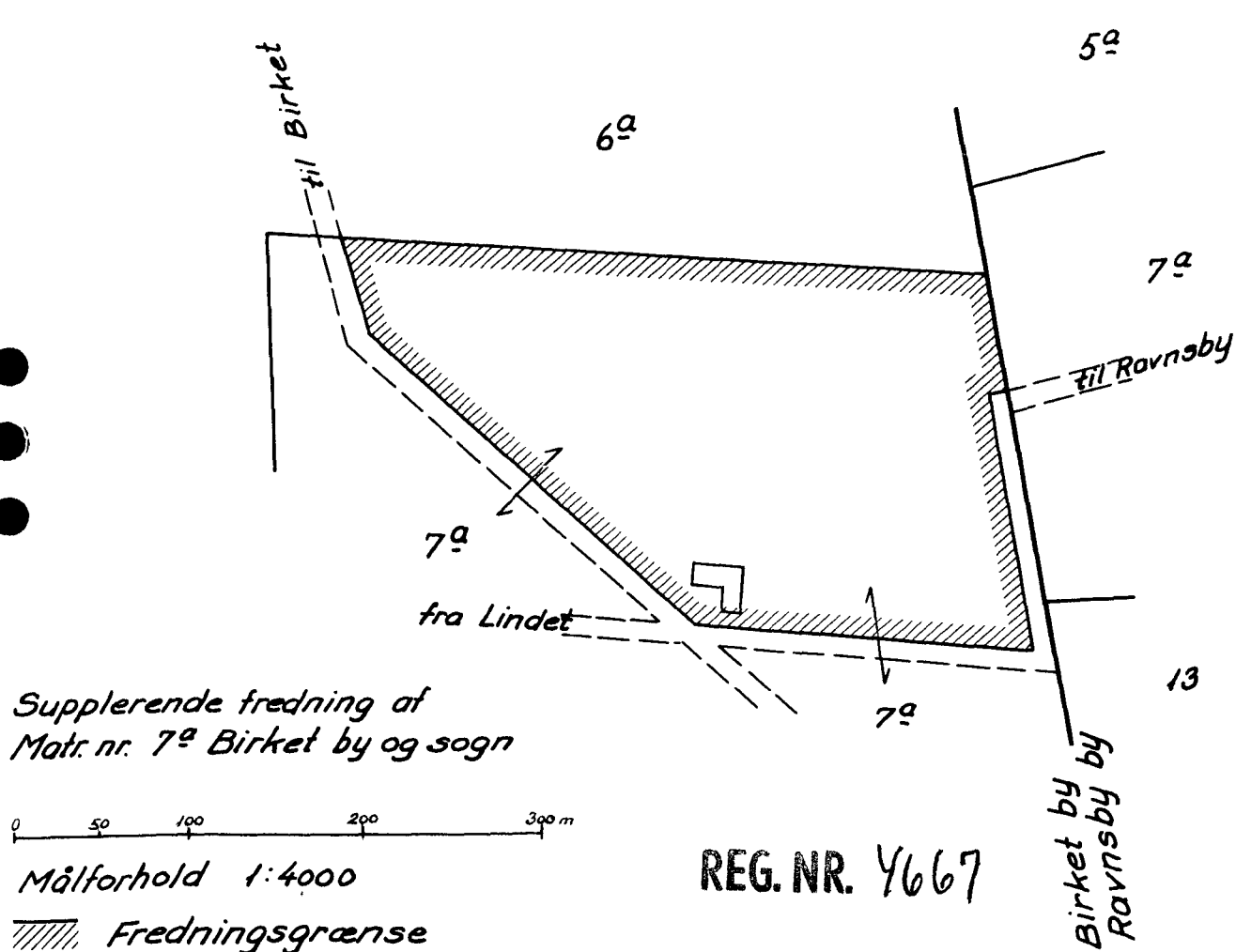
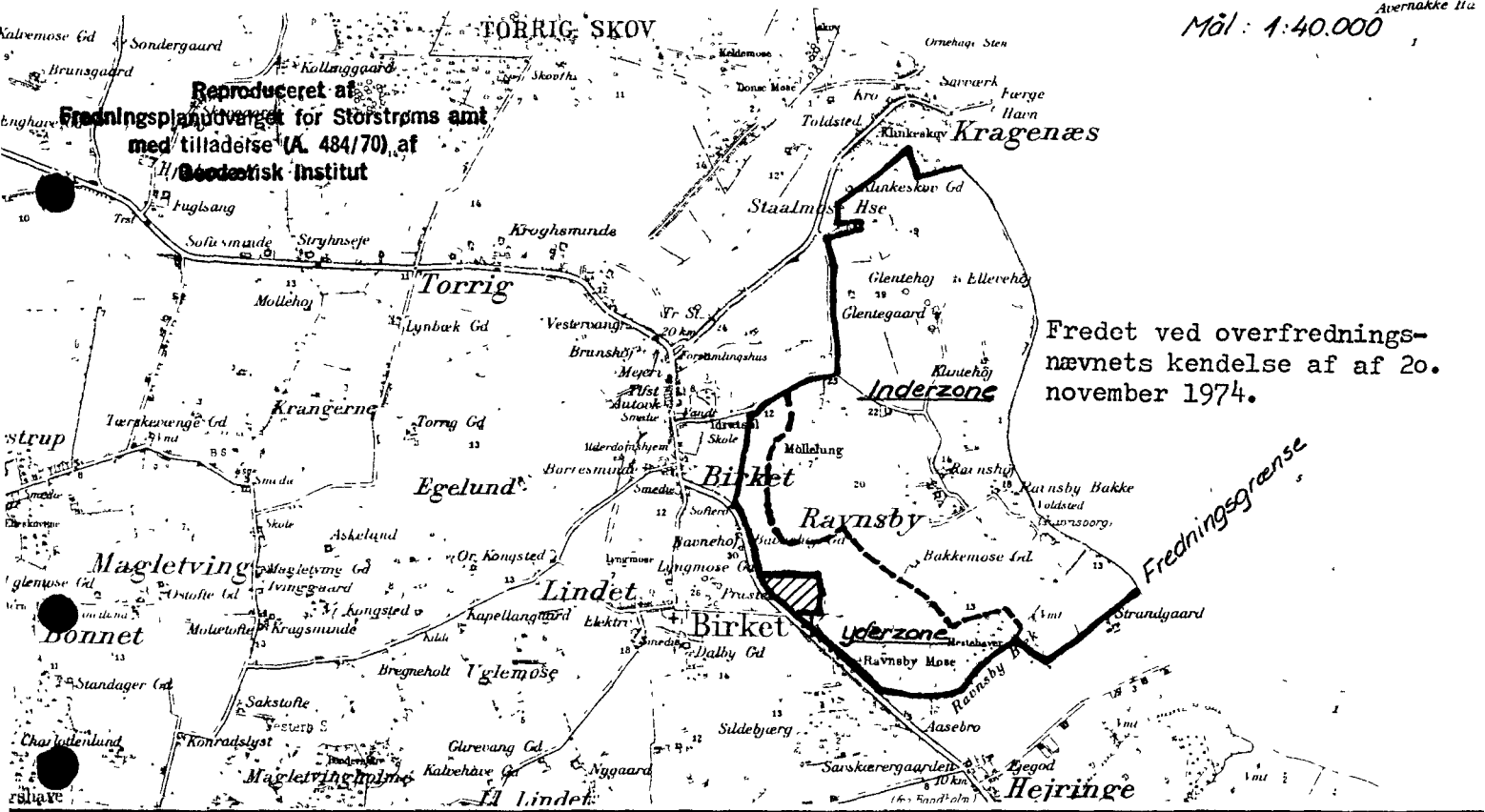
Der ydes ejeren af ejendommen gårdejer Henning Larsen en erstatning på 15.000 kr., der forrentes med en rente, der er 1% højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto fra 1. juli 1975.

Erstatningen udredes med 3/4 af statskassen og 1/4 af Storstrøms Amtsfond.

sign. K.W. Kofoed

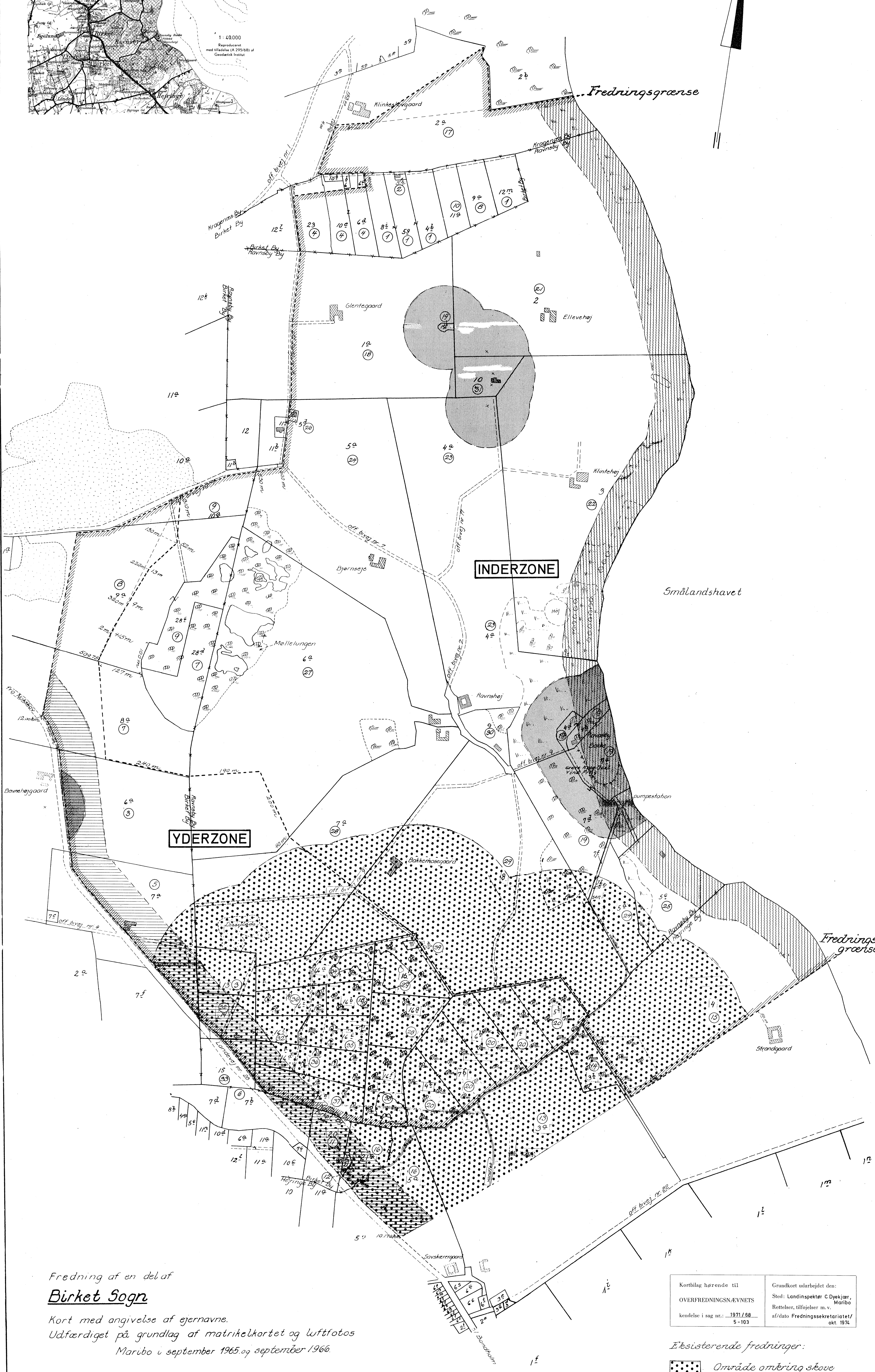
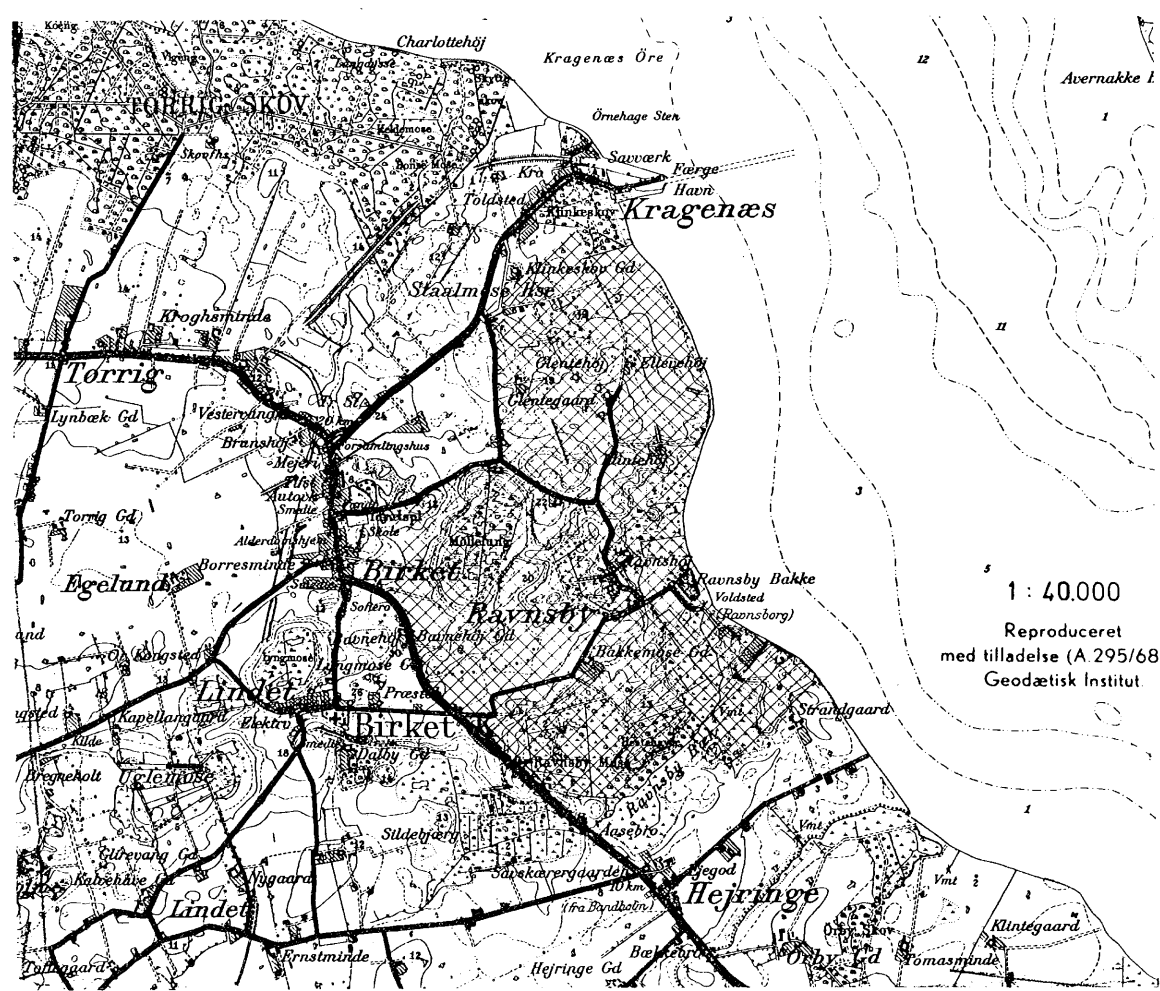
sign. P.R. Jønck

sign. Verner Rasmussen.

Fredningsplanudvalget for
Storstrøms amt
juni 1975

KORT>

Fredning af en del af
Birket Sogn
Kort med angivelse af ejernavne.
Udfærdiget på grundlag af matrikelkortet og luftfotos
Maribo i september 1965 og september 1966.

C. Dyekjær
Landinspektør.

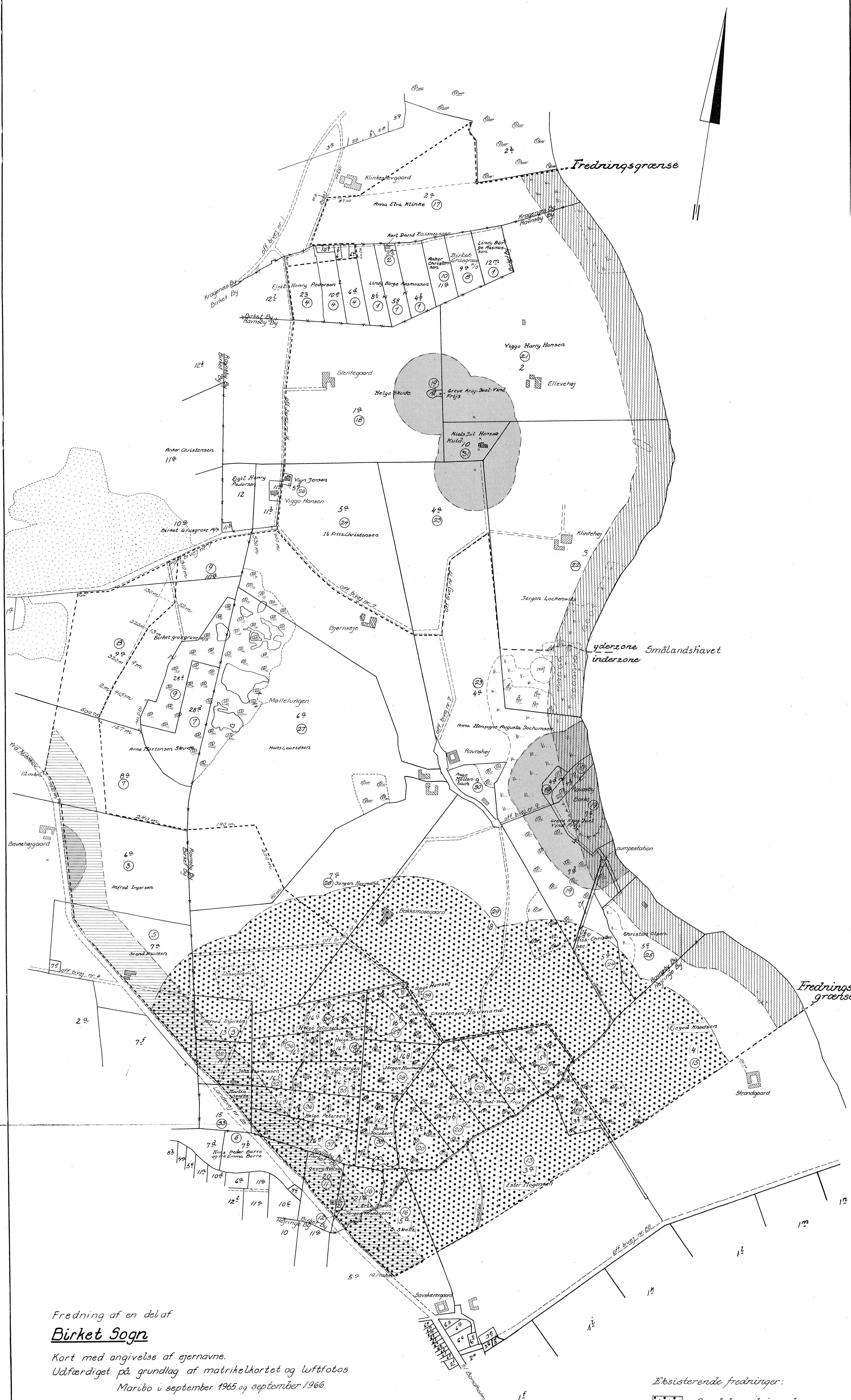
Planen revideret i august 1967.
Planen er suppleret med den
den 9/2-1967 approberede udstyknings
m.m. af matr. nr. 5^a og 7^a Ravnshøj By.

----- Fredningsgrænse
----- Grænse mellem Inder- og Yderzone

Kortblad hørende til OVERFREDNINGSEVNETS kendelse i sag nr.: 1971/68 5-103	Grundkort udarbejdet den: Sted: Landinspektør C. Dyekjær, Rettelser, tilføjelser m.v. af dato Fredningssekretariatet/ okt. 1974
---	---

- Existerende fredninger:
- Område omkring skove
 - Strandfredningsområde
 - Område omkring fortidsminder
 - Område ved landevej

① Løbe nr. REG.NR.04667.000

Birket Sogn

Kort med angivelse af ejernavne.
Udfærdiget på grundlag af matrikelkortet og luftfotos
Maribo i september 1965 og september 1966.

C. Dyekjær
Landinspektør.

Planen revideret i august 1967.
Planen er suppleret med den
den 8/2-1967 approberede udstykning
m.m. af matr. nr. 52 og 72 Ravnby By.

Existerende fredninger:

	Område omkring skove
	Strandfredningsområde
	Område omkring fortidsminder
	Område ved landevej

① Löbe nr.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 04667.00

Dispensationer i perioden: 17-04-1979 - 31-01-2004

Modtaget i Fredningsstyrelsen

17. april 1979

Dato: 17. april 1979.

Hr. Ole Olsen,
Fyrværkerivej 11,
4943 Torrig.

J. nr.: 1971/68-1/79.

I skrivelse af 25. september 1978 har De ansøgt Ravensborg kommune om tilladelse til at opføre en bygning til fyrværkerifremstilling på ejendommen matr.nr. 5 c, Ravensby By, Birket. Da det ansøgte er i strid med overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af Ravensby bakke med Ravensborg voldsted, har kommunen forelagt Deres ansøgning for det stedlige fredningsnævn, som har videresendt ansøgningen til overfredningsnævnet.

I skrivelse af 25. maj 1976 afslog overfredningsnævnet efter besigtigelse at dispensere fra fredningskendelsen til opførelse af en ca. 70 m² stor bygning til fyrværkerifremstilling.

Den nu foreliggende ansøgning vedrører en ca. 17 x 3 m stor bygning i én etage, der ønskes anbragt ca. 30 m umiddelbart bag den eksisterende ladebygning i stedet for en ca. 14 m² stor træbygning, som vil blive nedrevet. Den ønskede placering af nybygningen er således en anden end den, der var på tale i 1976, idet bygningen nu ønskes anbragt i større afstand fra voldstedet og inde i frugtplantagen på ejendommen, således at bygningen vil blive skjult af beplantningen. På det pågældende sted har der indtil 1950 ligget en større staldbygning. Mellem den ønskede placering og kysten findes ikke blot førnævnte ladebygning, men tillige ejendommens stuehus. Den ønskede placering er imidlertid inden for den almindelige strandbeskyttelseslinie efter naturfredningslovens § 46 og nødvendiggør således en dispensation også fra denne lovbestemmelse.

Deres afdøde far har i mange år haft fyrværkerifremstilling på ejendommen, og De har til støtte for Deres ansøgning bl.a. anført, at en sådan fabrikation ikke må foregå i sædvanlige industriområder.

Ravnsborg kommunes udvalg for faste ejendomme har anbefalet Deres ansøgning.

Fredningsnævnet har med 2 stemmer mod én indstillet til overfredningsnævnet, at det ansøgte afslås.

Shf. 2873

S/5-128

Overfredningsnævnet skal udtale:

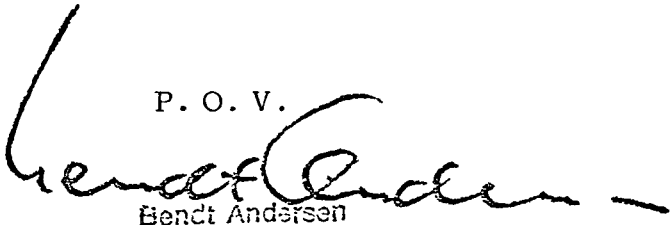
Under hensyn til de ovenfor nævnte konkrete forhold i sagen findes der at burde meddeles dispensation fra fredningskendelsen af 20. november 1974 og naturfredningslovens § 46 til opførelse af den omhandlede bygning på det beskrevne sted på ejendommen.

Dispensationen meddeles på betingelse af, at der på ejendommen til stadighed opretholdes en sådan beplantning, som vil skjule bygningen. Denne betingelse vil blive tinglyst på ejendommen.

I sagens behandling har deltaget 9 medlemmer af overfredningsnævnet. Afgørelsen er truffet enstemmigt.

Opmærksomheden henledes på, at den herved meddelte dispensation bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år fra datoen for denne skrivelse, jfr. naturfredningslovens § 64 a.

P. O. V.

Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

U D S K R I F T
af
FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL
for
FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1983 den 8, februar kl. 16 holdt Fredningsnævnet for
storstrøms amts sydlige Fredningskreds møde på dommerkontoret i Nykø-
bing F.

Til stede var formanden, dommer K.W. Kofoed, Nykøbing F.

Som sekretær fungerede dommer S.Aa. Feier, Nakskov.

Der foretoges:

F.S. 3/1983.

Ansøgning om godkendelse af et pro-
jekt for opførelse af en maskinhal
på matr.nr. 2 Ravnsby by, Birket,
jfr. § 6 i Overfredningsnævnets ken-
delse af 20. november 1974 om fred-
ning af Ravnsby Bakker.

Der fremlagdes:

- 1) Ansøgning fra ingeniørfirmaet M. Sørensen ApS, fremsendt til nævnet
ved Ravnsborg kommunes skrivelse af 6. januar 1983. Skrivelsen er
forsynet med påtegning af 19. januar 1983 fra Amtsfredningsinspekto-
ratet, der intet har at bemærke til det ansøgte.
- 2) Skrivelse af 26. januar 1983 fra formanden til nævnsmedlemmerne,
byrådsmedlem Knud Boysen og amtsrådsmedlem Kjeld Grave, med påtegnin-
ger af henholdsvis 28. januar og 31. januar 1983 fra disse, der til-
træder, at det forelagte projekt godkendes.

Nævnet godkendte herefter det forelagte projekt for opførelse
af en maskinhal på matr.nr. 2 Ravnsby by, Birket, jfr. § 6 i Overfred-
ningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby bak-
ker.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.
K.W. Kofoed

Fremsendes til

Modtaget i fredningsstyrelsen

11 FEB. 1983

Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K.

idet udskriftens rigtighed bekræftes og med bemærkning, at nævnets afgørelse inden 4 uger efter denne skrivelses modtagelse kan indbringes for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af den, der har begæret nævnets afgørelse samt de i naturfredningslovens § 58 nævnte myndigheder m.fl. En tilladelse kan ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage iværksat, kan tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af Overfredningsnævnet.

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige Fredningskreds
Nykøbing F., den 9. februar 1983.

K.W. Kofoed

Udført af

1203 / 12.40

Dato: 11. april 1984

J. nr.: 1971/68-1/83

Landinspektør W.L. Harenberg
Søndergade 22
4900 Nakskov

Deres j.nr. 3985.

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds har den 22. november 1983 truffet afgørelse vedrørende beplantning på parcel 2 af matr. nr. 5 a, Ravensby By, Birket. Ved afgørelsen har fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 34 meddelt afslag på Deres ansøgning om dispensation fra beplantningsforbudet i overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredningen af Ravensby bakke med Ravensborg voldsted til etablering af en frugtplantage.

Denne afgørelse har De på vegne af ansøgeren, frugtavlser Ole C. Olsen, Torrig, påklaget til overfredningsnævnet med påstand om, at dispensation meddeles.

Det omhandlede areal er på 2,9 ha og påregnes udstykket fra matr.nr. 5 a til sammenlægning med Ole C. Olsens ejendom, matr.nr. 5 c, sstd. Denne ejendom drives i et vist omfang med frugtplantage, som ønskes udvidet med den omhandlede parcel af matr.nr. 5 a. Frugtplantagen vil blive holdt nede i en højde af ca. 2 m, men vil blive omgivet af et 5-8 m højt læhegn af rødæl.

Ved overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 blev bl.a. matr.nr. 5 a fredet med henblik på at opretholde ejendommens karakter. Fredningen indeholder således forbud mod at foretage træbeplantninger på ikke tilplantede arealer. For at frilægge Ravensborg voldsted og skabe udsigt herfra, blev det ved fredningen bestemt, at beplantningen på den nordfor beliggende ejendom matr.nr. 7 d skulle fjernes, og der blev ydet erstatning herfor.

I Deres anke gør De navnlig gældende, at den ansøgte beplantning vil komme til at ligge ca. 170 m fra voldstedet, at det drejer sig om beplantninger med beskeden højde, og at det i modsætning til den fjernede bevoksning på matr.nr. 7 d drejer sig om sammenhængende kulturbeplantning.

Storstrøms amtskommune, amtsfredningsinspektoratet, har udtalt sig imod den ansøgte dispensation. Den sammenhæng i landskabet, der er skabt ved

fjernelsen af beplantningen på naboejendommen, vil gå tabt ved en tilplantning som ansøgt.

Danmarks Naturfredningsforening har heller ikke kunnet anbefale den ansøgte dispensation.

Overfredningsnævnet skal udtale:

Ved overfredningsnævnets kendelse om fredningen af Ravnsby bakke med Ravnsborg voldsted blev bl.a. den omhandlede parcel af matr.nr. 5 a Ravnsby, tilstandsfredet for at bevare et åbent område omkring voldstedet.

Overfredningsnævnet finder derfor at den ansøgte tilplantning vil stride mod fredningens formål, hvorfor der ikke kan meddeles dispensation hertil i medfør af naturfredningslovens § 34.

Den af fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds efter forudgående besigtigelse truffene afgørelse stadfæstes hermed.

I sagens behandling har deltaget 8 af overfredningsnævnets medlemmer. Beslutningen er enstemmig.

P. o. A.

Svend Petersen

fm.

U D S K R I F T

AF

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

FOR

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1983 den 11. november kl. 10.30 holdt Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds møde på ejendommen matr. nr. 5 a, Ravensby by, Birket.

Tilstede var formanden, dommer K. W. Kofoed, Nykøbing F., og nævnsmedlemmerne proprietær Helge Christensen og parcellist Ejvind Larsen.

Som sekretær fungerede S. Aa. Feier.

Der foretoges:

F.S. 124/1983

Ansøgning om dispensation fra afsnit A § 4 i overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af Ravensby Bakker til tilplantning af en parcel af matr. nr. 5 a, Ravensby by, Birket, med frugttræer.

Der fremlagdes:

1. Ansøgning af 7. oktober 1983 med tilhørende bilag fra landinspektør W. L. Harenberg.

Mødt var:

Landinspektør W. L. Harenberg sammen med ejeren af parcellen frugtavler Ole C. Olsen.

Landinspektør Niels Malmkov, amtsfredningsinspektoratet.

Jens Hyllested, Danmarks Naturfredningsforening.

Ejendommen besigtigedes.

Landinspektør W. L. Harenberg og frugtavler Ole C. Olsen redegjorde for ansøgningen og oplyste herunder blandt andet, at Ole C. Olsen har er-

hvervet parcellen med henblik på sammenlægning med matr. nr. 5 c, hvor-
på han i forvejen driver frugtplantage. Parcellen agtes tilplantet med
frugttræer, der i forbindelse med den erhvervsmæssige drift vil blive
holdt nede i en højde af 2 meter. Plantagen vil imidlertid blive om-
givet af et hegn af rødell, der med tiden vil opnå en højde på ca. 8
meter.

Landinspektør Niels Malmskov bemærkede, at amtsfredningsinspekto-
ratet vil finde det uheldigt, dersom der gives tilladelse til beplant-
ning af parcellen som ansøgt. Sammenhængen i landskabet vil herved gå
tabt, og man vil ikke længere have samme indtryk af det lave engområde,
der oprindeligt har omgivet Ravensborg Voldsted. I forbindelse med den i
1974 foretagne fredning blev det iøvrigt bestemt, at en beplantning på
naboejendommene, der ligger umiddelbart nedenfor voldstedet, skulle
fjernes og der blev ydet en erstatning herfor.

Jens Hyllested bemærkede, at Danmarks Naturfredningsforening ikke
kan anbefale, at der meddeles dispensation til den ansøgte beplantning
på baggrund af at man i forbindelse med fredningen har krævet en be-
plantning på naboejendomme fjernet.

Nævnet fandt at en tilplantning af den omhandlede parcel af matr.
nr. 5 a, Ravensby by, Birket i nærheden af Ravensby Voldsted, med 2 meter
høje frugttræer og et hegn af rødell, der vil nå en højde på 8 meter vil
kompromittere formålet med den ved overfredningsnævnets kendelse af
20. november 1974 foretagne fredning og afslog herefter at meddele dis-
pensation fra kendelsens afsnit A § 4 til den ansøgte beplantning.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

K. W. Kofoed.

Fremsendes til Fredningsstyrelsen, 1256 Kbh.. K.,
idet udskriftens rigtighed bekræftes og med bemærkning, at nævnets
afgørelse inden 4 uger efter denne skrivelses modtagelse kan indbrin-

ges for Overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af den
der har begæret fredningsnævnets afgørelse, samt de i naturfrednings-
lovens § 58 nævnte myndigheder m.fl.

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige fredningskreds,
Nykøbing F., den 22. november 1983.

Modtaget i fredningsstyrelsen

K. W. Kofoed
K. W. Kofoed.

23 NOV. 1983

Til fredningsregisteret
til orientering 7/1-86 *20/1*

U D S K R I F T

AF

FORHANDLINGS- OG KENDELSESPROTOKOL

FOR

FREDNINGSNÆVNET FOR STORSTRØMS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

År 1985 den 20. december kl. 15³⁰ holdt Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige Fredningskreds møde på dommerkontoret i Nykøbing F.

Til stede var formanden, dommer K. W. Kofoed, Nykøbing F.

Som sekretær fungerede S. Aa. Feier.

Der foretoges:

F.S. 118/1983.

Sag vedr. grusgravning på

Fortsat.

matr.nr. 9-a og 10-a Birket by, Birket, i strid med overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby Bakker.

Der fremlagdes:

3. Skrivelse af 16. oktober 1985 fra Storstrøms amtskommunes landskabskontor, der meddeler, at man den 2. oktober 1985 påny har foretaget opmåling af skrænten, der nu nogle steder mangler op til ca. 3,5 meter i at være fyldt op ud til grænsen mellem inder- og yderzonen, medens skræntens overkant andre steder ligger op til 8 meter ude i yderzoneområdet. Landskabskontoret indstiller, at skrænten godkendes i dens nuværende udformning, da den efter landskabskontorets opfattelse nu har et harmonisk forløb.
4. Skrivelse af 25. november 1985 fra formanden til nævnsmedlemmerne,

byrådsmedlem Knud Boysen og amtsrådsmedlem Kjeld Grave, med påtegninger af henholdsvis 1. og 6. december 1985 fra disse, der tiltræder formandens indstilling.

Nævnet godkendte herefter i medfør af naturfredningslovens § 34 den på matr.nr. 9-a Birket by, Birket, beliggende skrænt med den udformning, den havde ved landskabskontorets besigtigelse den 2. oktober 1985. Det forudsættes, at der herefter ikke sker yderligere opfyldninger, og at skrænten overlades til naturlig tilgroning.

Sagen sluttet.

Mødet hævet.

Modtaget Fredningsstyrelsen.

K. W. Kofoed.

30 DEC. 1985

Fremsendes til Fredningsstyrelsen, Amaliegade 13, 1256 København K., idet udskriftens rigtighed bekræftes og med bemærkning, at nævnets afgørelse inden 4 uger efter denne skrivelses modtagelse kan indbringes for overfredningsnævnet, Amaliegade 7, 1256 København K., af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse samt de i naturfredningslovens § 58 nævnte myndigheder m.fl.

Fredningsnævnet for Storstrøms amts sydlige Fredningskreds,

Nykøbing F., den 27. december 1985.

K. W. Kofoed

Jr- 1303/5-40.

19 DEC. 1995

U D S K R I F T

A F

FORHANDLINGSPROTOKOL FOR FREDNINGSNÆVNET I
STORSTRØMS AMT

4667.00

År 1995, den 8. december kl. 13.30 holdt fredningsnævnet møde på matr. nr. 5 a Ravnsborg by, Birket, Ravnsborgvej 14, 4913 Horslunde.

Til stede var nævnets formand, dommer Ulf Andersen, det amtskommunale medlem, Verner Larsen og det lokalvalgte medlem, Børge S. Rasmussen.

Der foretoges

fr.s. 28/95

Sag angående skurvogn på matr.
nr. 5 a Ravnsborg by, Birket.

Mødt var endvidere:

for Bo og Naboskab Nakskov Erik Schonnau,
for rekvirenten, Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret, Jens Birk-Møller,
for Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite, Preben Jørgensen.

Der fremlagdes:

1. Brev af 13/11 1995 med bilag fra Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret,
2. Kopi af indkaldelse til mødet.

Skurvognen besigtigedes.

Erik Schonnau oplyste, at ejendommen tilhører en privat udlejer, og at der er tale om en midlertidig opstilling. Skurvognen benyttes af beboere som er fysisk og psykisk handicappede. Skurvognen vil muligvis kunne anbringes helt inde i laden, men dette vil gå ud over udsigts- og lysforholdene. Erik Schonnau ansøgte om dispensation til at lade skurvognen blive stående, subsidiært til en tidsbegrænset dispensation.

Preben Jørgensen havde ikke noget at indvende mod en tidsbegrænset dispensation.

Miljøministeriet

Skov- og Naturstyrelsen

J.nr. SN 1211/5-0001

Akt nr. 82

Jens Birk-Møller fandt, at skurvognen er skæmmende, og at der ikke bør gives dispensation, i hvert fald ikke tidsubegrænset dispensation, til det ansøgte.

Nævnets medlemmer var efter anskueligheden enige om at give dispensation fra Overfredningsanævnets kendelse af 20. november 1974 til at lade skurvognen blive stående, dog ikke længere end til udgangen af 1997.

Ulf Andersen

/pn

Fremsendes idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter dennes skrivelses modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Vermundsgade 38 B, 2100 København Ø, af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse samt de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte myndigheder m.fl. Klagen indgives til fredningsnævnet, der videresender klagen.

Fredningsnævnet for Storstrøms Amt
Vordingborg, den 14. december 1995.

Ulf Andersen
fmd.

Udskrift er sendt til:

Storstrøms Amt, Natur- og plankontoret, Parkvej 37, 4800
Nykøbing F. j.nr. 8-70-21-379-33-1995
Ravnsborg kommune, Stationsvej 4, 4913 Horslunde
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København
K.
Danmarks Naturfredningsforening, Højreby/Ravnsborg, v/ Preben
Jørgensen, Toldmestervej 4 A, 4943 Torrig
Børge S. Rasmussen, Mejerivej 12, 4900 Nakskov
Verner Larsen, Bundgarnet 18, 4780 Stege
Storstrøms Amt, Bo og Naboskab Nakskov, Nygade 36, 4900
Nakskov

Kirketorvet 16
4760 Vordingborg
Tlf. 55 36 17 00
Fax 55 36 17 10
Direkte tlf. 55 36 17 26

SCANNET

UDSKRIFT AF FORHANDLINGSPROTOKOLEN

FOR

FREDNINGSNÆVNET I STORSTRØMS AMT

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen
1. FEB. 2005

Mandag den 31. januar 2004 foretoges på dommerkontoret af formanden dommer Ulf Andersen:

Fr.s. 27/04 Sag om nedlæggelse af markvej og anlæggelse af sti på matr. nr. 2 Ravensby by, Birket. Ejendommen er fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974. Kendelsen indeholder ikke regler om offentlighedens adgang eller forbud mod nedlæggelse af veje og stier. Derimod kræver ifølge kendelsens § 3 anlæggelse af veje og stier fredningsnævnets tilladelse.

Der fremlagdes:

Brev af 10. december 2004 fra Storstrøms amt, sagsnr. 04-002293 vedlagt bl.a. brev af 29. november 2004 med bilag fra Ravnsborg kommune.

Brev af 17. januar 2005 fra lokalkomiteén af Danmarks Naturfredningsforening i Højreby og Ravnsborg kommuner.

Breve fra nævnets øvrige medlemmer.

Formanden bemærkede, at nævnets medlemmer er enige om, at det, som fredningskendelsen er formuleret, ligger udenfor nævnets kompetence at tage stilling til spørgsmålet om nedlæggelse af den nævnte markvej, men at medlemmerne kan godkendes, at der anlægges en sti, som vist på det kort, som er vedhæftet brev af 29. november 2004 fra Ravnsborg kommune.

Nævnets afgørelse er således, at det ligger udenfor nævnets kompetence at tage stilling til nedlæggelse af markvejen, men at nævnet giver tilladelse til anlæggelse af en sti, som ansøgt.

Nævnets godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk.2.

Ulf Andersen

formand

2004-1211/S-0010
16

Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K af de i natur-

beskyttelseslovens § 86 nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Storstrøms amt, Kirketorvet 16, 4760 Vordingborg. Fredningsnævnet videregiver klagen.

Tilladelsen må ikke udnyttes før udløbet af klagefristen. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af sagen, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Storstrøms amt den 31. januar 2005.

Ulf Andersen

formand

Udskriften er sendt til:

Ravnsborg kommune, Stationsvej 4, 4913 Horslunde.

Storstrøms amt, Natur-og plankontoret, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F.

Skov- og Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.

Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité for Højreby og Ravnsborg kommuner, c/o Gunvor Thorsen, Tværvejen 3, 4900 Nakskov.

Friluftsrådet, c/o Terkel Jakobsen, Nelliikevej 4, 4930 Maribo.

Thorkel Bejer, Storemosevej 3, 4944 Fejø.

Verner Larsen, Fanefjordgade 150, 4792 Askeby.

SCANNED

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

10 MRS. 2008

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Skomagergækken 3
4700 Næstved
Tlf.: 55786300
Fax: 55739139
Mail: kili@domstol.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 18. februar 2008 holdt Fredningsnævnet bestående af formanden dommer Kirsten Linde, det statslige medlem Edith Marie Rosenmeier og det kommunaludvalgte medlem Søren Bædke møde på ejendommen Glentehøjvej 6, 4943 Torrig L.

Der foretoges:

Fr.s.17/07 Sag om fornyelse af stuehus og udvidelse og ombygning af driftsbygning på ejendommen Glentehøjvej 6, matr. nr. 3 Ravnsby by, Birket, hvilken ejendom er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 vedrørende fredning af en del af Birket sogn på Lolland (Ravnsby bakke med Ravnsborg voldsted)

Der fremlagdes:

Breve af 31. juli, 3., 4. oktober og 6. november 2007 med bilag fra lollandkommune.
Brev fra Jens Ibsen indgået den 26. september 2007.
Brev af 17. oktober 2007 fra Jessie og Niels Christian Kragh.
Mail af 17. oktober 2007 fra Miljøcenter Nykøbing F.
Mail af 8. januar 2008 fra afdelingsbestyrelsen i Danmarks Naturfredningsforening, Lolland kommune.
Kopi af indkaldelse.

Mødt var foruden nævnets medlemmer:
For Miljøcenter Nykøbing Falster, Jan Steen Andersen.
For Danmarks Naturfredningsforening Ole Wester Jørgensen og Gunvor Thorsen.
For lollandkommune Benny Andersen og Nick Rasmussen.
Jessie og Niels Christian Krag.
Arkitekt Jens Ibsen og Henry Ebbe.

Arkitekt Jens Ibsen bemærkede, at det planlagte stuehus er i funkisstil inspireret af det nyopførte museum ved Fuglsang.

Repræsentanterne for lollandkommune henholdt sig til de allerede afgivne skriftlige udtalelser. Kommunen vil dog ikke modsætte sig, at der opføres et nyt stuehus som et længehus indenfor

rammerne af det bestående stuehus og således, at huset af hensyn til funktionsduelighed (indvendig bredde, højde og isoleringskrav) gøres lidt bredere og højere end det bestående stuehus. Kommunen vil endvidere ikke modsættes sig, at der indrettes en helt nedgravet kælder, men sokkelhøjden må ikke overstige 15 cm. Kommunen har ikke bemærkninger til den ansøgte udvidelse af driftsbygningen.

Gunvor Thorsen gjorde gældende, at den foreliggende fredningskendelse bør fortolkes restriktivt, og at et nyt stuehus uanset moderne bygningskrav bør holde sig nøje indenfor rammerne af det bestående stuehus, og at kviste ikke bør tillades. Danmarks Naturfredningsforening udtaler sig således stærkt imod, at der gives tilladelse til opførelse af et nyt stuehus, som ansøgt.

Med hensyn til udvidelsen af driftsbygningen forbeholdt repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforening deres stilling, idet foreningen først nu er blevet gjort bekendt med denne del af ansøgningen. Repræsentanterne anmodede om en frist på 14 dage på afgivelse af en skriftlig udtalelse.

Ansøgerne bemærkede, at det vil være umuligt at opføre et nyt beboelseshus, hvis dette ikke i et vist omfang kan ske udenfor rammerne af den bestående bygning.

Jan Steen Andersen bemærkede, at det ansøgte også kræver tilladelse efter andre bestemmelser herunder Naturbeskyttelseslovens § 15.

Der foretoges besigtigelse.

Niels Christian Kragh oplyste, at der ved valget af placering af udvidelsen af driftsbygningen er lagt vægt på at undgå terrænændringer og på at få den længst mulige afstand fra strandbeskyttelseslinien.

Der foretoges votering.

Nævnets medlemmer var enige om, at der ikke bør gives tilladelse til opførelse af et nyt stuehus, som ansøgt. Fredningsnævnet har herved lagt vægt på, at huset i sin ydre fremtoning ikke er egnskarakteristisk, og at det ansøgte derfor strider mod fredningskendelsens formålsparagraf om, at ejendommenes karakter skal opretholdes.

Med hensyn til den ansøgte udvidelse af driftsbygningen udsattes sagen til den 3. marts 2008 på fremlæggelse af en skriftlig erklæring fra Danmarks Naturfredningsforening.

Kirsten Linde

formand

Mandag den 3. marts 2008 kl. 15.00 holdt fredningsnævnet bestående af ovennævnte medlemmer "telefonmøde".

Der foretoges: Fr.s. 17/07 fortsat.

Der fremlagdes mail af 2. marts 2008 fra afdelingsbestyrelsen i Danmarks Naturfredningsforening , Lolland kommune.

Der foretoges votering.

Ejendommen er beliggende indenfor det område, der i fredningskendelsen betegnes som "inderzonen". Fredningskendelsens § 6 forudsætter, at det er tilladt at opføre tilbygninger til landbrugsbygninger. Planer for tilbygningen skal dog godkendes af nævnet. Fredningsnævnets medlemmer er enige om, at ansøgerens ansøgning om udvidelse af sin driftsbebyggelse tilgodeser hensynet til fredningens formål om at bevare arealernes nuværende tilstand, idet udvidelsen sker som udvidelse af en bestående bygning, og da udvidelsen kan finde sted uden væsentlige terrænændringer. Nævnet godkendte herefter enstemmigt ansøgningen om udvidelse af ansøgerens driftsbygning.

Fredningsnævnets tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. Naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder.

Kirsten Linde

Formand

Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelser kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. af de i Naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Fredningsnævnet videresender klagen.

Afgørelsen om godkendelse af udvidelse af driftsbygningen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke benyttes, med mindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af

klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 5. marts 2008.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, v/Ole Westerholt
Jørgensen, Langs Vejlevej 17, Sølyst, 4970 Rødby
Afdelingsbestyrelsen i Danmarks Naturfredningsforening, Lolland
kommune c/o Gunvor Thorsen, Tværvejen 3, 4900 Nakskov.
Friluftsrådet Storstrøm, Terkel Jakobsen, Nellikevej 4, 4930 Maribo
Lolland kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo
Kragh Holding, Familien, Jessie og Niels Christian Krag, Sverigesvej 5, 4970 Rødby
Edith Marie Rosenmeier, Rådhusgade 57, 4780 Stege
Søren Bædkel, Byvej 15, 4970 Rødby

SCANNET

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

11 JUNI 2008

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Skomagerrækken 3
4700 Næstved
Tlf.: 55786300
Fax: 55739139
Mail: kili@domstol.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 9. juni 2008 foretoges af formanden dommer Kirsten Linde:

Fr.s. 19/08 jf. fr.s. 17/07 Sag om opførelse af nyt stuehus og udvidelse af driftsbygning på ejendommen Glentehøjvej 6, matr. nr. 3 Ravnsby by, Birket, hvilken ejendom er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 vedrørende fredning af en del af Birket sogn på Lolland (Ravnsby bakke med Ravnsborg voldsted).

Der fremlagdes:

Brev af 17. april 2008 med bilag fra Lolland kommune.
Mail af 4. juni 2008 fra DN Lolland.

Stuehusets tag skal ifølge arkitektkontoret udføres i uglaserede mørke tagsten og murene kalkes.

Nævnets formand har telefonisk drøftet sagen med nævnets øvrige medlemmer.

Nævnets medlemmer er jf. det, der er anført i nævnets afgørelse af 3. marts 2008 vedrørende udvidelse af driftsbygningen, enige om at godkende den nu foreliggende ansøgning om udvidelse af driftsbygningen.

Med hensyn til ansøgningen om opførelse af et nyt stuehus er der enighed om, at det bestående stuehus er i så dårlig stand, at det ikke på rimelig måde kan tjene som bolig. Nævnets medlemmer finder endvidere, at det nu foreliggende projekt i sin ydre udformning svarer til traditionel byggeskik i området. Under hensyn hertil og til, at den nye bygning skal placeres på samme sted som det bestående stuehus og i det væsentlige holder sig inden for dettes rammer, godkendte nævnet jf. fredningskendelsens § 6, at der opføres et nyt stuehus som ansøgt til erstatning for det bestående stuehus, der nedrives.

For så vidt angår driftsbygningen træder nævnets afgørelse i stedet for afgørelsen af 3. marts 2008.

Nævnets afgørelser bortfalder, hvis de ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

BLS-121-00268

Kirsten Linde
Formand

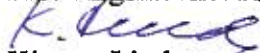
Fremsendes, idet udskriftens rigtighed bekræftes.

Nævnets afgørelser kan inden 4 uger efter denne udskrifts modtagelse indbringes for Naturklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K. af de i naturbeskyttelseslovens § 86 nævnte personer, myndigheder og foreninger. Klage indgives skriftligt til Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster. Fredningsnævnet videresender klagen.

Afgørelserne må ikke udnyttes inden klagefristens udløb. Er klage indgivet rettidigt, må tilladelsen ikke benyttes, med mindre Naturklagenævnet bestemmer andet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 9. juni 2008.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Miljøcenter Nykøbing Falster, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F
By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, v/Ole Westerholt
Jørgensen, Langs Vejlevej 17, Sølyst, 4970 Rødby.
Friluftsrådet Storstrøm v/Terkel Jakobsen, Nelliikevej 4, 4930 Maribo.
Lolland kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo.
Arkitektgården aps, Østergade 38 A, 4930 Maribo.
Jessie og Niels Christian Krag, Sverigesvej 5, 4970 Rødby.
Edith Marie Rosenmeier, Rådhusgade 57, 4780 Stege
Søren Bædkel, Byvej 15, 4970 Rødby.,
,

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Fax: 99685202

Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 12. december 2011 kl. 11.30 holdt Fredningsnævnet bestående af formanden Kirsten Linde, det statslige medlem Edith Marie Rosenmeier og det kommunaludvalgte medlem Henning A. Rasmussen møde på ejendommen Glentehøjvej 6, 4943 Torrig.

Der foretoges:

FS 43/11 2011. Sag om nedlæggelse af bl.a. ca. 50 meter levende hegn, af ca. 20 meter jorddige med beplantning og opsætning af to murede indgangsportaler med smedjærslåger på ejendommen Glentehøjvej 6 og 12, 4943 Torrig L., matr. nr. 3 Ravnsby by, Birket. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af en del af Birket sogn på Lolland (Ravnsborg bakke med Ravnsborg voldsted).

Der fremlagdes:

Mail af 26. oktober 2011 fra Krag Holding ApS.

Mail af 28. november 2011 fra Lolland kommune.

Kopi af indkaldelse.

Mødt var foruden nævnets medlemmer:

Jessie og Niels Christian Krag

For DN Gunvor Thorsen og Anne Bendtsen

For Friluftsrådet Terkel Jakobsen og Sven Larsen

For Lolland kommune Nick Rasmussen

Der foretoges besigtigelse af indgangsportalene med jernlåger. Portalene, der står ved indkørslen til ejendommen, opmålt til en højde af 2,30 meter. I den ene portal er der indmuret en postkasse.

Christian Krag oplyste, at han ikke har været klar over, at opstillingen af portalene med låger kræver tilladelse fra fredningsnævnet. Ejendommen har flere gange været udsat for alvorlige tyverier af dyre byggematerialer. Portalene med låger er opsat dels for at forhindre tyverier og dels for at forhindre nysgerrige personer adgang til ejendommen. Efter hans opfattelse er portalene ikke særligt synlige i landskabet, og portalene er ved at blive slørede på grund af algedannelse.

Gunvor Thorsen protesterede mod opstillingen af portalene med låger. Hun henviste til, at ejendommen ligger i fredningens inderzone, at portalene er meget synlige i det åbne landskab og derfor i strid med fredningkendelsens A, Inderzone § 1. Der er endvidere tale om "andre indretninger" i strid med kendelsens § 7.

Gunvor Thorsen foreslog, at portalerne med låger fjernes og i stedet anbringes ved risten i vejen lige før ejendommens parkeringsareal.

Repræsentanterne for kommunen og Friluftsrådet tilsluttede sig indstillingen fra DN.

Ansøgerne erklærede, at de fastholder ansøgningen om tilladelse til at bevare den nuværende placering af portalerne med låger subsidiært således, at højden af portalerne reduceres med 30 cm.

Gunvor Thorsen, DN fastholdt, at den nuværende placering af portalerne med låger ikke bør tillades.

Repræsentanterne for kommunen og Friluftsrådet erklærede, at de ikke har noget at indvende mod portalerne med låger, hvis portalernes højde reduceres med 30 cm.

Derefter foretoges besigtigelse af det areal ved Glentehøjstien, hvor det omtalte "jorddige" med beplantning skal have eksisteret.

Christian Krag gjorde gældende, at der ikke har været tale om et jorddige men om en sammenpløjning mellem to ejendomme, altså et skel.

Nick Rasmussen oplyste, at der ikke har været tale om et dige beskyttet af reglen i museumslovens § 15. Jorddiget - eller det markerede skel - er sammen med ca. 18 meter hegn bestående af slåen, tjørn og brombær blevet fjernet i forbindelse med omlægningen af Glentehøjstien. Hegnet lå øst for Glentehøjstien.

Gunvor Thorsen erklærede, at fjernelsen af jorddiget / det markerede skel er i strid med fredningskendelsens § 2 om terrænændringer, og at fjernelsen af bevoksningen, der i øvrigt har været langt mere omfattende, er i strid med kendelsens § 5, om bevarelse af levende hegn.

Nick Rasmussen ville ikke stille krav om retablering.

Terkel Rasmussen havde ingen bemærkninger.

Derefter foretoges besigtigelse af beplantningen langs kysten og nogle bunker med grenmateriale anbragt nær strandbredden. Det konstateredes, at der er huller i beplantningen. Christian Krag erklærede sig villig til at tilplante disse huller efter en beplantningsplan godkendt af kommunen. Han vil undlade i fremtiden at lægge grenmateriale på skrænten ned til kysten.

Med hensyn til grenmaterialet gjorde Nick Rasmussen gældende, at en fjernelse af materialet vil gøre mere skade end gavn. Han indstillede derfor, at der ikke foretages noget med hensyn til dette.

Endelig besigtigedes et levende hegn liggende nord for den i kommunens mail af 28.november 2011 omtalte mergelgrav.

Det konstateredes, at der er bevaret ca. 20 meter hegn bestående af fuglekirsebærtræer. Nick Rasmussen oplyste, at der efter familien Krags overtagelse af ejendommen i 2009 er fjernet ca. 30 meter af hegnet. Resten af hegnet bortset fra en tjørn og et espetræ er fjernet tidligere over mange år.

Christian Krag oplyste, at han har fjernet ovennævnte ca. 30 meter hegn for at kunne dyrke jorderne på begge sider af hegnet på tværs, hvilket kan være hensigtsmæssigt af driftsmæssige grunde.

Gunvor Thorsen gjorde gældende, at hegnet bør retableres.

Der foretoges votering.

Med hensyn til portalerne og jernlågerne var der enighed om, at portalerne med låger er omfattet af fredningskendelsens bestemmelse i § 7 om "andre indretninger". Endvidere var der enighed om, at ejeren for at forhindre tyverier har en berettiget interesse i at have en jernlåge ved indkørslen til ejendommen. Endvidere var der enighed om, at portalerne er unødvendigt høje, og at de af hensyn til bestemmelsen i fredningskendelsens § 1 om, at ejendommenes nuværende karakter skal opretholdes, bør reduceres i højden. Fredningsnævnet nægtede derfor dispensation til at bevare portalerne i deres nuværende højde. Derimod gav nævnet dispensation til at bevare portalerne med jernlåger, hvis højden reduceres med 30 cm. Fristen herfor fastsattes til den 1. juni 2011.

Med hensyn til jorddiget - eller markerede skel - var der enighed om, at dette ikke har været beskyttet af fredningskendelsen, hvorfor det ligger udenfor nævnets kompetence at tage stilling til fjernelsen af dette. Med hensyn til fjernelse af hegnene fandt nævnet det stærkt kritisabelt, at disse er blevet fjernede. Med hensyn til det førstnævnte hegn af en længde på ca. 18 meter fandt nævnet, at fjernelsen er af bagatelmæssig karakter, idet hegnet i forvejen var afkortet. Med hensyn til hegnet på 30 meter, der er fjernet, fandt nævnet, at driftmæssige hensyn har talt her for. Nævnet fandt derfor ikke tilstrækkeligt grundlag for at kræve retablering af de to hegn. Med hensyn til hullerne i hegnet langs kysten var der enighed om, at ejeren skal tilplante disse efter en beplantningsplan godkendt af kommunen. Fristen for tilplantningen fastsattes til udløb den 1. januar 2013. Der var enighed om ikke at foretage sig noget med hensyn til grenbunkerne på skråningerne ned til kysten.

Nævnets afgørelser er enstemmige.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside: www.nkn.dk.

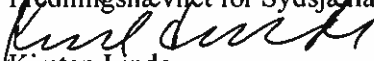
Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 19. december 2011.

Kirsten Linde
formand

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, v/Ole W. Jørgensen
Friluftsrådet v/Terkel Jakobsen, jakobsen.terkel@gmail.com
Lolland kommune
Jessie og Niels Christian Krag
Edith Marie Rosenmeier, Weidekampsgade 3 3.tv., 2300 København S
Henning A. Rasmussen heara@lolland.dk

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Fax: 99685202

Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 12. december 2011 kl. 10.00 holdt Fredningsnævnet bestående af formanden Kirsten Linde, det statslige medlem Edith Marie Rosenmeier og suppleanten for det kommunaludvalgte medlem Henning A. Rasmussen møde på ejendommen Bandholmvej 131, 4943 Torrig.

Der foretoges:

FS 35/11 2011. Sag om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af en del af Birket sogn på Lolland (Ravnsborg bakke med Ravnsborg voldsted) til at opbevare op til 1000 m³ stablet brænde på adressen Bandholmvej 131, 4943 Torrig, matr. nr. 7a Birket by, Birket.

Der fremlagdes:

Mail af 5. oktober 2011 fra Karina Susanne Hyldig Mortensen

Mail af 25. oktober 2011 fra Lolland kommune og mail af 5. december 2011 fra samme

Brev af 17. november 2011 fra EDC Reitz og Mortensen

Kopi af indkaldelse.

Mødt var foruden nævnets medlemmer:

For DN Ole W. Jørgensen

For Friluftsrådet Terkel Jakobsen og Sven Larsen

For Lolland kommune Nick Rasmussen

Otto Danneskjold-Samsøe

For EDC Martin Madsen

Der foretoges besigtigelse af arealet omkring ejendommens bygninger.

Otto Danneskjold-Samsøe oplyste, der foregår forhandlinger om salg af ejendommens bygninger med et jordtilliggende på ca. 3.000 m².

De mødende havde lejlighed til at udtale sig.

Nick Rasmussen oplyste, at ejendommen ligger i fredningens yderzone.

Martin Madsen ændrede på ejerens vegne ansøgningen til at vedrøre opbevaring af brænde i en højde af op til fire meter i en afstand ind til 20 meter fra ejendommens ladebygning.

Ingen af de mødende havde noget at indvende mod denne ansøgning.

Der foretoges votering.

Fredningsnævnets medlemmer var enige om, at anbringelse af brænde i en højde af op til 4 meter og i kort afstand fra ladebygningen ikke vil ændre ejendommens nuværende karakter. Fredningsnævnet meddelte derfor enstemmigt dispensation til det nu ansøgte d. v. s. tilladelse til, at der på ejendommen anbringes brænde i en højde af op til 4 meter og i en afstand af ind til 20 meter fra ladebygningen.

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder.

Nævnets tilladelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år, jf. naturbeskyttelseslovens § 66,stk.2.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside: www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 19. december 2011.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, v/Ole W. Jørgensen

Frluftsrådet v/Terkel Jakobsen, jakobsen.terkel@gmail.com

Lolland kommune

Otto Daneskjold-Samsøe otto@ollingssoe.dk

Karina Mortensen km.492@edc.dk

Edith Marie Rosenmeier, Weidekampsgade 3 3.tv., 2300 København S

Henning A. Rasmussen heara@lolland.dk

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Fax: 99685202
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 12. marts 2012 kl.10.00 holdt fredningsnævnet bestående af formanden, dommer Kirsten Linde, det statslige medlem, Edith Marie Rosenmeier og suppleanten for det kommunalvalgte medlem, Mogens Hansen møde på ejendommen Ravnsborgvej 14, 4943 Torrig L, matr. nr. 5a m.fl. Ravnsby by, Birket.

Der foretoges:

F.S. 48/11. Sag om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af en del af Birket sogn (Ravnsby bakke med Ravnsborg voldsted) til beplantning med juletræer og vinstokke med espalier på ejendommen Ravnsborgvej 14, 4943 Torrig L, matr. nr. 5a m.fl. Ravnsby by, Birket.

Der fremlagdes mail af 30. november 2011 med bilag fra Storstrøm Natur.
Mail af 15. januar 2012 fra DN Lolland.

Kopi af indkaldelse.

Mødt var foruden nævnets medlemmer:
Otto Danneskjold-Samsøe
For DN Ole W. Jørgensen og Gunvor Thorsen
For Friluftsrådet Sven Larsen
For Lolland kommune Nick Rasmussen
Carsten Egebro

Der foretoges besigtigelse.

Otto Danneskjold-Samsøe oplyste, at planerne om at drive vinavl på arealerne er stillet i bero. De områder, der ønskes beplantet med juletræer, er markeret med rød skravering på det fremlagte farvelagte luftfoto. Det område, der på kortet er markeret som nr. 1.7127, er dog opgivet, da det ligger for lavt.

Der var enighed om, at det område, der er markeret som nr. 2.1951, ligger i fredningens yderzone og derfor ikke er omfattet af fredningens forbud mod beplantning. De øvrige områder, der ønskes beplantet, ligger derimod i fredningens inderzone.

Otto Danneskjold-Samsøe oplyste, at det på grund af terrænforholdene er vanskeligt at dyrke områderne med almindelige afgrøder som roer og majs. Juletræsproduktionen vil ske i en omdrift på 12 år. Juletræerne vil typisk blive fældede, når de er mellem 1,75 og 2,00 m, og ingen vil blive højere end 2,20 m. Det vil ikke blive nødvendigt med overstandere d. v. s. træer, der er så meget højere end de øvrige, at

fugle sætter sig i disse og derved ikke beskadiger de lavere træer. Man kan nøjes med at anbringe enkelte høje træstænger i stedet for. I omdriftsperioden vil træernes gennemsnitshøjde ikke overstige ca. én meter d. v. s. langt lavere end majs, der opnår en højde på ca. 2½ meter. Omkring mosehuller vil der blive en bræmme på 10 meter, der ikke vil blive beplantet. Mosen vil sagtens stadig uanset beplantning kunne ses fra vejen, da denne ligger en del højere end de arealer, der ønskes beplantet. Det må også tages i betragtning, at juletræsproduktion vil medføre mindre nedskridning af de skrånende arealer end almindelig landbrugsdrift.

Nick Rasmussen oplyste, at kommunen er i tvivl om, hvorvidt den ønskede juletræsbeplantning kræver dispensation, da juletræsproduktion på landbrugsarealer efter den nugældende landbrugslovgivning er tilladt.

Repræsentanterne for DN udtalte sig mod det ansøgte. På fredningstidspunktet var juletræsproduktion ganske vist ikke landbrugsproduktion men dog en kendt produktion, og ejeren har modtaget erstatning på grund af forbuddet mod træbeplantning. Overfredningsnævnet har da også i 1980 nægtet at give dispensation til beplantning med frugttræer på en ejendom omfattet af fredningen. Majsplanter bliver høje, men det er kun en del af året. Landskabet er enestående og rummer det største dødishul på øerne. Der er tale om en status quo fredning, der skal sikre, at landskabets karakter bevares, og det særlige landskab har stor betydning for Lolland.

Sven Larsen oplyste, at Friluftsrådet er modstander af juletræsproduktion på arealerne men som et kompromis foreslår, at der etableres nogle korridorer i den ønskede beplantning, og at beplantningen rykkes noget væk fra vejen.

Otto Danneskjold-Samsøe erklærede, at han er villig til at søge en kompromisløsning.

Der foretoges votering.

Nævnets medlemmer var enige om, at beplantning med vinstokke ikke er omfattet af fredningens forbud mod træbeplantning, men at dette derimod uanset landbrugslovgivningen er tilfældet med hensyn til beplantning med juletræer. Nævnets medlemmer er endvidere enige om, at landskabet er af enestående karakter, og at beplantning med juletræer vil stride mod fredningens formål, der er at bevare landskabets karakter. Nævnet nægtede derfor enstemmigt at give dispensation til beplantning med juletræer på de arealer, der er omfattede af zone I i Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af en del af Birket sogn (Ravnsborg bakke og Ravnsborg voldsted).

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.
Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt (eller datoen for evt. annoncering).

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,

- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagen skal sendes til Fredningsnævnet, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med afgørelsen og det materiale, der er indgået i sagens behandling. (Du får kopi af nævnets brev til Natur- og Miljøklagenævnet).

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at du indbetaler et gebyr til nævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr. for privatpersoner og 3.000 kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Naturstyrelsen (navn). Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside: www.nkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 23. marts 2012.

Kirsten Linde

formand

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F
Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening, v/Ole W. Jørgensen
Friluftsrådet, v/Terkel Jakobsen
Lolland Kommune
Otto Danneskjold-Samsøe otto@ollingsoe.dk
Edith Marie Rosenmeier, Weidekampsgade 3.3.tv., 2300 København S
Mogens Hansen

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 18. juni 2014 foretoges af formanden Kirsten Linde i henhold til § 10, stk. 5 i forretningsorden for fredningsnævn:

FS 52/13 Sag om opførelse af en ca. 32 meter lang, 28 meter bred landbrugsbygning på ejendommen Glentehøjvej 6, 4933 Torrig, matr. nr. 3 Ravnsby by, Birket. Bygningens kiphøjde skal være 8,2 meter og sidehøjden 4,5 meter. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby bakke. Ifølge afgørelsens § 6, skal tegninger til opførelse af landbrugsbygninger godkendes af fredningsnævnet.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 29/11 2103 med bilag.
Udtalelse af 6.marts 2014 fra Naturstyrelsen.
Udtalelser af 18/3, 8/4, 12/5 og 27/5 2014 fra Lolland kommune.
Afgørelse af 12/5 2014 fra NaturErhvervsstyrelsen-

Ifølge udtalelsen fra Naturstyrelsen er ejendommen beliggende nær et Natura-2000 område og delvis i et kulturarvsareal.

Nævnets formand fandt, at sagen efter sin karakter er af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, og at sagen derfor kan afgøres af formanden i medfør af § 10, stk. 5 i forretningsorden for fredningsnævn.

Efter oplysninger i Naturstyrelsens udtalelse af 6.marts 2014 lagde nævnets formand til grund, at det ansøgte ikke strider mod hensynene i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2 og 3.

Ifølge afgørelsen fra NaturErhvervsstyrelsen er det driftmæssigt nødvendigt at opføre en landbrugsbygning, som ansøgt.

Nævnets formand fandt ikke grundlag for at afvise, at der opføres en landbrugsbygning som ansøgt. Nævnets formand gav derfor i medfør af fredningsafgørelsens § 6 tilladelse til det ansøgte.

Det ansøgte kan kræve tilladelse fra andre myndigheder.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende fredningsnævn, der videresender den til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 500 kr..

Klageren modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 18. juni 2014.

Kirsten Linde
formand

Udskrift er sendt til:

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Kulturarvsstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening

Krag Holding A/S

Arkitektgården Aps, Nystedvej 7, 4930 Maribo

Lolland kommune

Friluftsrådet

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 4. maj 2015 kl.10.00 holdt fredningsnævnet bestående af formanden Kirsten Linde, det statslige medlem Erling B. Nielsen og det kommunalvalgte medlem Knud Knudsen møde på ejendommen Birketvej 109A, 4933 Torrig L, matr. nr. 8a Birket by, Birket:

Der foretoges: **FS 8/15** Sag om dispensation fra Overfredningsnævnets afgørelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby bakker og Ravnsby voldsted til på ovennævnte ejendom at etablere et 3.020 m² stort vandhul med en lav bevoksning mod syd og vest og en insektvold. Ifølge fredningens § 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand og ifølge § 2 er terrænændringer ikke tilladt.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 11. december 2014 fra Peter Leth Skude.

Udtalelse af 9. februar 2015 med bilag fra Lolland kommune.

Udtalelse af 12. marts 2015 fra Naturstyrelsen.

Ifølge udtalelsen er fredningens formål bl.a. at sikre de geologisk interessante landskabselementer.

Udtalelse af 27.marts 2015 fra DN.

Der foretoges besigtigelse.

Mødt var:

Ansøgeren Peter Leth Skude og dennes far.

For Lolland kommune, Magnus Jørgensen.

For DN Ole W: Jørgensen, Gunvor Thorsen og Carsten Drejer.

For Friluftsrådet Terkel Jakobsen.

Der foretoges besigtigelse.

Peter Leth Skude oplyste, at han ønsker at afgrave op til én meter jord for at etablere søen. Formålet med projektet er at fremme diversiteten. Søen vil komme til at ligge i et hjørne af et bestående hegn, der støder op til en eng, der er omfattet af reglen i § 3, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven. Der vil således reelt blive tale om udvidelse af et bestående vådområde. Ansøgningen om etablering af insektvold frafaldes. Han ønsker at harve den opgravede jord ud på den tilstødende mark i et lag på ikke over 20 cm. Hvis jorden skal anbringes ovenfor dødishullet, som ønsket af kommunen, vil det kræve etablering af en adgangsvej.

Magnus Jørgensen udtalte sig i overensstemmelse med kommunens udtalelse af 9. februar 2015.

DNs repræsentanter udtalte sig mod det ansøgte. De henviste til, at søen ønskes etableret i Danmarks største dødishul, og at en afgravning af materiale vil kompromittere dødishullet. Endvidere indeholder fredningsafgørelsen forbud mod terrænændringer.

Terkel Jakobsen tiltrådte DN's indstilling.

Der foretoges votering.

Nævnets medlemmer var enige om, at etablering af en sø ved afgravning vil stride mod fredningens formål, som udtalt af Naturstyrelsen. Nævnet nægtede derfor enstemmigt at give dispensation fra fredningsafgørelsens §§ 1 og 2 til det ansøgte.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives inden fristens udløb.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 13. maj 2015.

Kirsten Linde
formand

Udskrift er sendt til:

Peter Leth Skude

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening

Region Sjælland

Lolland Kommune

Friluftsrådet

Nævnsmedlem Erling B. Nielsen

Nævnsmedlem Knud Knudsen

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 4. maj 2015 kl. 11.00 holdt fredningsnævnet bestående af formanden Kirsten Linde, det statslige medlem Erling B. Nielsen og det kommunalvalgte medlem Knud Knudsen møde på ejendommen Ravnsborgvej 14, 4933 Torrig L, matr. nr. 5a Birket by, Birket:

Der foretoges: **FS 6/15 Sag** om dispensation fra Overfredningsnævnets afgørelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby bakker og Ravnsby voldsted til på ovennævnte ejendom at fjerne et ca. 660 meter langt hegn bestående af især poppel, hvidtjørn, vilde roser og tjørn på et jorddige.. Ifølge fredningens § 1 skal arealerne bevares i deres nuværende tilstand og ifølge § 2 er terrænændringer ikke tilladt. Ifølge § 5 må levende hegn ikke fjernes.

Der fremlagdes:

Ansøgning af 26. januar 2015 fra Otto Danneskjold-Samsøe..
Udtalelse af 30. januar 2015 med bilag fra Lolland kommune.
Udtalelse af 4. marts 2015 fra Naturstyrelse.
Udtalelse af 23. marts 2015 fra DN.

Ifølge ansøgningen er denne i begrundet i, at en fjernelse af hegnet vil give en bedre og mere rationel dyrkning af to marker og en bedre udsigt fra landevejen til dødishullet Møllelungen.

Mødt var:

For Lolland kommune, Magnus Jørgensen.
For DN, Ole W. Jørgensen og Carsten Drejer.
For Friluftsrådet, Terkel Jakobsen.
For Museum Lolland-Falster, Jesper Munk Andersen og Marie Brinch.

Ansøgeren var ikke mødt.

Der foretoges besigtigelse.

Magnus Jørgensen redegjorde for ansøgningen og udtalte sig i øvrigt i overensstemmelse med kommunens udtalelse af 30. januar 2015.

Repræsentanterne for DN udtalte sig mod det ansøgte i overensstemmelse med udtalelsen af 23. marts 2015 og tilføjede med hensyn de fritstående popler, at faunaen kan have gavn af fritstående træer, og at disse giver perspektiv.

Repræsentanterne for Friluftsrådet og Museum Lolland – Falster tiltrådte DN's indstilling. Jesper Munk Andersen fremhævede, at levende hegn har stor kulturhistorisk interesse.

Der foretoges votering.

Nævnets medlemmer var enige om, at det, som ansøgeren har anført i sin ansøgning, ikke giver tilstrækkelig begrundelse for at give tilladelse til at fjerne det levende hegn og jorddiget.

Nævnet nægtede derfor enstemmigt at give dispensation fra fredningens §§ 1.2 og 5 til det ansøgte.

Kirsten Linde
formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives inden fristens udløb.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller

2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 13. maj 2015.

Kirsten Linde
formand

Udskrift er sendt til:

Otto Danneskjold-Samsøe

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,

Region Sjælland

Lolland Kommune

Friluftsrådet

Nævnsmedlem Erling B. Nielsen

Nævnsmedlem Knud Knudsen

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn,
Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Udskrift af forhandlingsprotokollen for fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster.

Den 19. september 2016 foretoges af formanden Kirsten Linde i henhold § 10, stk. 5 i forretningsorden for fredningsnævn:

FN-SSJ 12/16 Sag om skiltning ved Glentehøjvej, 4943 Torrig. De berørte arealer er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby bakke. Fredningen indeholder blandt andet forbud mod opsætning af skure og andre indretninger herunder tårne og master.

Der fremlagdes:

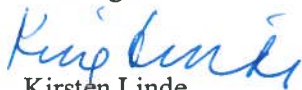
Mails af 9. marts, 13. april og 11. og 14. juli 2016 bilag fra Lolland kommune.
Mail af 6. april 2016 fra Naturstyrelsen, nu Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning.

Lis Jensen, Lolland kommune har d. 14. juli 2016 telefonisk oplyst, at arealet, hvorpå der uden fredningsnævnets tilladelse er opsat en informationstavle, er matrikuleret under matr. nr. 4a Ravnsby by, Birket. Den tavle, som ønskes opsat i stedet, skal indpasses eksisterende færdselstavler, der står på et vejareal, der er matrikuleret under matr. nr. 70a Ravnsby by, Birket. Tavlen vil blive ca. 50 cm bred og ca. 80 cm høj. Derved samles flere færdselstavler på én samlet stander.

Nævnets formand fandt, at sagen efter sin karakter er af underordnet betydning i forhold til fredningens formål, og at sagen derfor kan afgøres af formanden i medfør af § 10, stk. 5 i forretningsorden for fredningsnævn.

Nævnets formand fandt endvidere, at den allerede opsatte informationstavle på matr. nr. 4a Ravnsby by, Birket er opsat i strid med fredningen, og at der ikke bør gives dispensation til opsætningen. Frist for fjernelse af skiltet fastsattes til den 1. oktober 2016.

Nævnets formand fandt, at opsætning af en informationstavle, som ansøgt, ikke kræver dispensation fra fredningen.

Kirsten Linde
Formand

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan inden 4 uger efter den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Natur- og Miljøklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives inden fristens udløb.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen,

- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 19. september 2016.

Kirsten Linde
Formand

Udskrift er sendt til:

Lolland kommune
Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning
Region Sjælland
DN
DNs lokalkomité
Friluftsrådet

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Kirsten Linde
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 31. maj 2018

FN-SSJ 03-2018 Ansøgning om dispensation til udskiftning af et maskinhus på Fyrværkerivej 11, 4943 Torrig, matr.nr. 5 c, Maribo Ravnsby By, Birket

Lolland Kommune har den 10. februar 2018 på vegne af ejeren Ole Olsen anmodet om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974 om fredning af Ravnsby Bakke i forbindelse med udskiftning af et maskinhus på ejendommen, der anvendes til frugtplantage.

Ejendommen er beliggende i inderzonen i fredningen, hvis formål er at bevare det karakteristiske landskab samt Ravnsborg Voldsteds omgivelser. For inderzonen gælder blandt andet (pkt. III ,A, § 6), at

”Opførelse af og tilbygninger til samt ombygning af landbrugsbygninger må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnævnet. Det samme gælder ved tilbygning til og ombygning af eksisterende anden bebyggelse. Til ombygning og mindre udvidelse af eksisterende bygninger kræves nævnets godkendelse, dog kun, såfremt bygningernes ydre fremtræden derved væsentligt ændres.”

Fredningsnævnet (Anders Martin Jensen, Otto Jensen og Henrik Høegh) har den 28. maj 2018 foretaget besigtigelse med deltagelse af Ole Olsen, Magnus Klamper Jørgensen, Lolland Kommune og Ole Westerholt, Danmarks Naturfredningsforening.

Det fremgår af ansøgningen og besigtigelsen, at det nuværende maskinhus (8x10 kvm.) fra begyndelsen af det 20. århundrede er udtjent. Det ansøgte, ny maskinhus (8x16 kvm., ca. 4,9 m højt, i beton med grå cementbølgetagplader) ønskes etableret samme sted som det gamle, således at udbygningen sker mod nord i retning af kysten. Det ny maskinhus fremgår i øvrigt af ansøgningen.

Placeringen af det ny maskinhus fremgår af nedenstående luftfotografi og kort.

Lolland Kommune har tiltrådt ansøgningen og blandt andet udtalt, at det ansøgte vurderes at være i overensstemmelse med de landskabelige interesser i området, og at kommunen anbefaler, at udvidelsen sker mod kysten. Danmarks Naturfredningsforening og Miljøstyrelsen har ikke haft bemærkninger. Miljøstyrelsen har udtalt, at det ansøgte efter Miljøstyrelsens vurdering ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Fredningsnævnet finder herefter, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, og meddeler derfor tilladelse til det ansøgte ny maskinhus, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1. Fredningsnævnet bemærker i den forbindelse, at det er nævnets vurdering, at den ansøgte placering, hvor udvidelsen sker mod nord mod kysten efter en samlet vurdering af de landskabelige interesser og fredningens formål er at foretrække frem for en mere tilbagetrukket placering mod det særlige bakkelandskab.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formandssuppleant Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomme af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
 - 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.
- Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 31. maj 2018

Anders Martin Jensen
Formandssuppleant

Udskrift er sendt til:

Ole Jensen

Miljøstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,

Lolland Kommune

Nævnsmedlem Otto Jensen

Nævnsmedlem Henrik Høegh

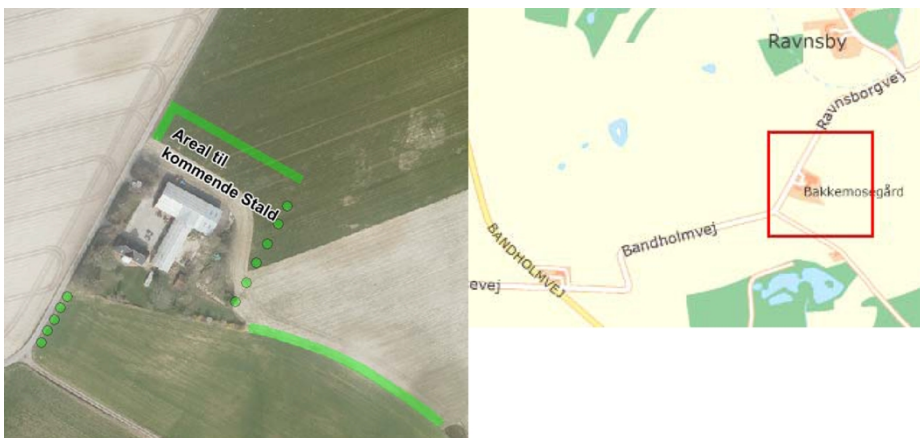
Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 2. oktober 2020

FN-SSJ-10-2020 ansøgning om dispensation til plantning af læhegn og trærækker på ejendommen Ravnsborgvej 31, 4943 Torrig L, matrikel 8a Ravensby by, Birket.

Lolland Kommune har den 21. februar 2020 videresendt en ansøgning fra Jonas Henriksen, der ejer ejendommen Ravnsborgvej 31, om dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 17. august 1997 om fredning af området ved Ravensby Bakke til plantning af læhegn og trærækker, således som det fremgår af nedenstående kort mv.:

Fredningsnævnet har den 28. september 2020 foretaget besigtigelse med deltagelse af Jonas Henriksen, Danmarks Naturfredningsforening (Susie Riis og Gunvor Thorsen) og Lolland Kommune (Claus Jørgensen).

Det fremgår af ansøgningen, oplysningerne i forbindelse med Lolland Kommunes videresendelse af ansøgningen og præciseringer af ansøgningen under besigtigelsen, at læhegnene nord og sydøst for den nuværende bebyggelse ønskes etableret med tre rækker buske af en lokal sort, for eksempel hassel, og en højde på 4-5 m. Den ansøgte træække øst for bebyggelsen skal etableres med enkeltstående træer som bøg, poppel eller eg med mulighed for buske mellem træerne. Den ansøgte træække sydvest for bebyggelsen

skal alene bestå af to enkeltstående træer langs Ravnsborgvej, et træ 12 m og et andet træ 24 m fra det sydvestlige hjørne af hegnet omkring den nuværende have.

Formålet med fredningen er at bevare det karakteriske landskab samt Ravnsborg voldsteds omgivelser. Det fremgår af § 4 i fredningsbestemmelserne for inderzonen, hvor ejendommen ligger, at træplantning ikke må foretages uden for de nuværende haveanlæg.

Lolland Kommune har vurderet, at det ansøgte ikke indebærer forringelser som nævnt i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, og anbefalet, at der gives dispensation til det ansøgte.

Miljøstyrelsen har ikke haft bemærkninger til det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening har efter præciseringerne af ansøgningen ikke protesteret mod, at der gives dispensation.

Efter præciseringerne af ansøgningen i forbindelse med besigtigelsen finder fredningsnævnet, at den ansøgte beplantning har så beskeden virkning på landskabet, at den ikke er i strid med fredningens formål.

Fredningsnævnet giver derfor dispensation til det ansøgte, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, således, at der kan etableres to 4-5 m høje læhegn af tre rækker buske i overensstemmelse med ovenstående skitse, en træ række med buske mellem træerne øst for bebyggelse i overensstemmelse med skitsen samt plantes to træer langs Ravnsborgvej 12 m og 24 m fra det sydvestlige hjørne af hegnet omkring den nuværende have.

Lolland Kommune har endvidere anmodet om en forhåndstilkendegivelse om placeringen af en ny stald i stedet for den nuværende nordlige længe på driftsbygningen. Det er under besigtigelsen den 28. september 2020 oplyst, at den ny bygning bliver ca. 7 m bredere end den nuværende nordlige længe, men i øvrigt tilsvarende.

Fredningsnævnet har i den forbindelse tilkendegivet, at § 6 i fredningsbestemmelserne for inderzonen må forstås således, at der kan foretages tilbygninger til og ombygninger og udvidelser af landbrugsbygninger med fredningsnævnets godkendelse. Fredningsnævnet har endvidere tilkendegivet, at den under besigtigelsen skitserede ombygning/udvidelse virkede hensigtsmæssig, og at fredningsnævnets afgørelse vedrørende en ny stald muligvis kan træffes uden besigtigelse, når en ansøgning med tegninger og nærmere beskrivelse fremsendes.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 2. oktober 2020

Anders Martin Jensen
Formand

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Lolland Kommune
Jonas Henriksen

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

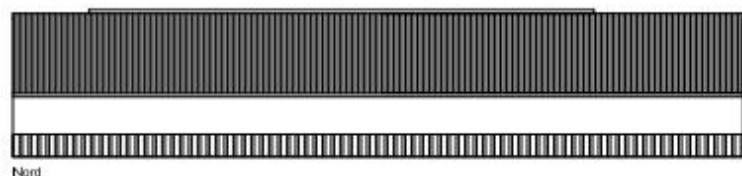
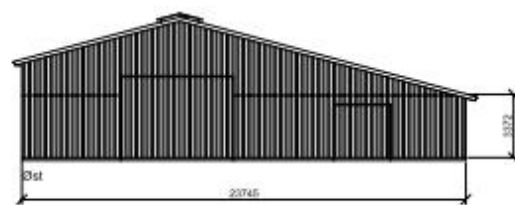
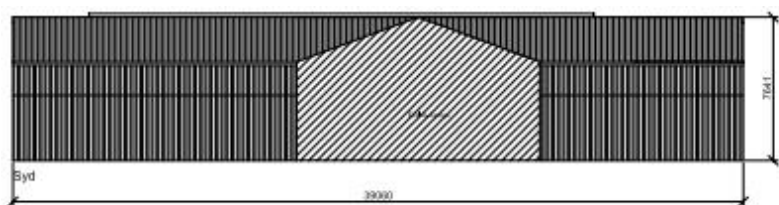
v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

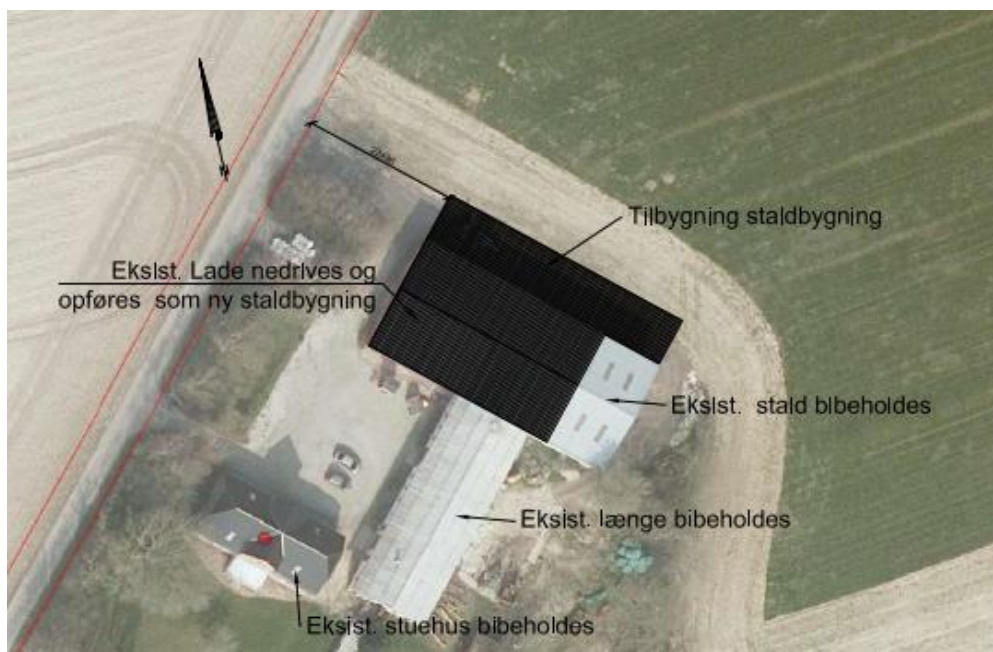
Den 3. marts 2021

FN-SSJ-52-2020 ansøgning om dispensation til en kostald på ejendommen Ravnsborgvej 31, 4943 Torrig L, matrikel 8a Ravnsby by, Birket.

Lolland Kommune har den 20. oktober 2020 videresendt en ansøgning fra Jonas Henriksen, der ejer ejendommen Ravnsborgvej 31, om fredningsnævnets godkendelse af en ny kostald til løsdrift på landbrugsejendommen Ravnsborgvej 31, Torrig. Ejendommen ligger i inderzonen inden for fredningen af Ravnsby Bakke, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 17. august 1977.

Det er i ansøgningen oplyst, at den ny kostald til ammekøer og opdræt skal opføres som en traditionel stålrammebygning med grundmål 23,8 m x 39 m med en højde på ca. 7,6 m og en taghældning på 15 gr. Kostalden skal placeres i stedet for den nuværende nordlige længe på driftsbygningen og svarer i det væsentlige til denne, bortset fra at den ny bygning bliver ca. 7 m bredere. Tagbeklædningen skal udføres med grå eternitplader, vægge af stålplader og døre i træ. Farven skal være todelt – hvid for neden og rød for oven som på de øvrige bygninger. Der er fremsendt nedenstående skitse og tegninger, der viser den påtænkte stald og placeringen:

Formålet med fredningen er at bevare det karakteristiske landskab samt Ravnsborg Voldsteds omgivelser. Efter § 6 i fredningsbestemmelserne for inderzonen må opførelse af og tilbygninger til samt ombygning af landbrugsbygninger ikke påbegyndes, før tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnævnet.

Fredningsnævnet besigtigede ejendommen den 28. september 2020 i forbindelse med behandlingen af en anden ansøgning fra Jonas Henriksen (FN-SSJ-10-2020) og tilkendegav i den forbindelse, at den under besigtigelsen skitserede ombygning/udvidelse, der svarede til det nu ansøgte, virkede hensigtsmæssig.

Lolland Kommune har tiltrådt det ansøgte.

Danmarks Naturfredningsforening, der også deltog i besigtigelsen den 28. september 2020 har ikke haft indvendinger mod det ansøgte.

Da udformningen af den ansøgte kostald som tidligere tilkendegivet må anses for hensigtsmæssig, og da det ansøgte ikke indebærer forringelser som nævnt i naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, godkender fredningsnævnet den ansøgte kostald.

Afgørelsen er truffet af formanden på fredningsnævnets vegne, jf. bekendtgørelse om forretningsorden for fredningsnævn § 10, stk. 5, uden ny besigtigelse eller møde.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen
Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland,
Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra be-

kendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomme af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førstestansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster den 3. marts 2021

Anders Martin Jensen
Formand

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,
Lolland Kommune
Jonas Henriksen

Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

v/dommer Anders Martin Jensen
Retten i Næstved
Gardehusarvej 5
4700 Næstved
Tlf.: 99685200
Mail:
sydsjaelland@fredningsnaevn.dk

Den 2. december 2024

FN-SSJ – 51-2024 Ansøgning om dispensation til lovliggørelse af sekundære bygninger på Ravnsborgvej 22, 4943 Torrig L – matr.nr. 6c Ravnsby By, Birket – inden for fredningen af Ravnsby Bakke.

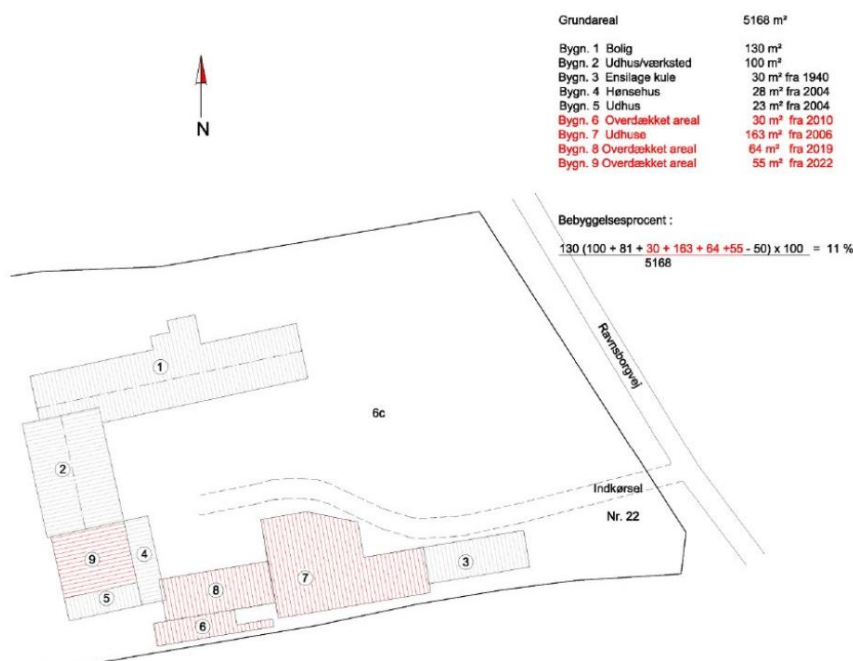
Lolland Kommune har den 3. september 2024 på vegne af den ny ejer ansøgt fredningsnævnet om dispensation til lovliggørelse af sekundære bygninger opført over en årrække på Ravnsborgvej 22 indenfor fredningen af Ravnsby Bakke, jf. Overfredningsnævnets kendelse af 20. november 1974.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 25. november 2024 og i den forbindelse truffet afgørelse. I besigtigelsen deltog fredningsnævnets medlemmer Henning A. Rasmussen (udpeget af Lolland Kommune) og Anders Martin Jensen (formand), natursagsbehandler Katrine Steenholdt, Lolland Kommune, Gunvor Thorsen og Susie Riis, begge Danmarks Naturfredningsforening Lolland og den ny ejer. Fredningsnævnets medlem Erling Brorson Nielsen (udpeget af miljø- og fødevareministeren) var forhindret i at deltage i besigtigelsen, men har deltaget i fredningsnævnets afgørelse i forlængelse af besigtigelsen.

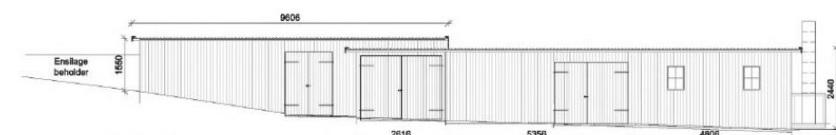
Formålet med fredningen af er at bevare det karakteristiske landskab omkring Ravnsby Bakke og voldstedets omgivelser.

Det ansøgte ligger i fredningens inderzone. Ifølge fredningsbestemmelsernes § 6 for inderzonen må opførelse af og tilbygninger til samt ombygning af landbrugsbygninger må ikke påbegyndes, forinden tegninger og planer for bygningen er godkendt af fredningsnævnet. Det samme gælder ved tilbygning til og ombygning af eksisterende anden bebyggelse. Til ombygning og mindre udvidelse af eksisterende bygninger kræves nævnets godkendelse, dog kun såfremt bygningernes ydre fremtræden derved væsentligt ændres. Ifølge § 7 må der herudover ikke opføres nogen art af bygninger.

Det fremgår af oplysningerne i ansøgningen fra Lolland Kommune, ortofotos mv. og besigtigelsen, at der over en årrække uden landzonetilladelse og uden fredningsnævnets dispensation eller godkendelse er opført bygninger 3-9, jf. skitserne nedenfor:

Figur 2. Situationsplan af eksisterende ikke lovliggjorte bebyggelse som er opført i perioden 2006 til 2022, hvor bebyggelsesprocenten er 11%.

Facade af bygning 3-8 mod syd.

Bygningerne er indrettet til værksteder og udhuse til opbevaring mv. Bygning 9 er muligvis opført ved at lægge tag på gammelt murværk fra en tidligere lade, der er nedrevet mellem 1967 og 1974. Bygning 3 er en gammel ensilage kule, der nu er dækket med et tag og anvendes som udhus til opbevaring. Bygningerne 6 og 8 fremstår som en carport til to biler mod bygning 4 og i øvrigt et åbent havemøbleret areal med tag mod bygning 7.

Lolland Kommune har anbefalet, at der gives dispensation fra fredningsbestemmelsernes § 6 og § 7 til lovliggørelse af den væsentlige del af det sekundære byggeri og anført, at det ligger i en lavning og er omgivet af tæt beplantning så bebyggelsen derfor ikke ses i landskabet og ikke vil forringe de landskabelige interesser i området. Lolland Kommune har oplyst, at kommunen normalt giver landzonetilladelse til sekundært byggeri mellem 50 og 100 m², såfremt det opføres i naturlig tilknytning til eksisterende ejendom.

Danmarks Naturfredningsforening har principielt udtalt sig mod, at yderligere bebyggelse inden for fredningen af Ravnsby Bakke, men ikke haft bemærkninger den ordning, som fredningsnævnet har truffet afgørelse om, jf. nedenfor.

Den ny ejer har anmodet om dispensation til alle bygningerne, herunder bygning 7 i dens nuværende form. Han er indstillet på at nedlægge bygning 3/den tidligere ensilage kule og fjerne taget på bygning 9 i forbindelse med en samlet løsning.

Fredningsnævnets afgørelse og bemærkninger

Fredningsnævnet har i forbindelse med besigtigelsen drøftet omfanget af den sekundære bebyggelse og en samlet løsning med ejeren og repræsentanter for Lolland Kommune og Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnet har herefter besluttet at ikke at meddele dispensation til **bygning 3**, som ejeren har accepteret at nedlægge ved at fjerne taget og sløjfe den tidligere ensilage kule. Fredningsnævnet godkender **bygningerne 3, 4, 7 og 9 på vilkår, at taget på bygning 9 fjernes**. Fredningsnævnet godkender endvidere den del af **bygningerne 6 og 8**, der er indrettet til carport, således at der ikke gives godkendelse eller dispensation til disse bygninger i øvrigt.

Fredningsnævnet har i forbindelse med besigtigelsen og afgørelsen tilkendegivet ejeren, at der ikke kan forventes dispensation til yderligere tilbygninger eller nogen udvidelse af de nu godkendte tilbygninger.

Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50.

Fredningsnævnet bemærker i forbindelse med afgørelsen, at den godkendte sekundære bebyggelse må anses for tilbygninger, der kan godkendes af fredningsnævnet, jf. fredningsbestemmelsernes § 6. Der er tale om lave bygninger tilpasset terrænet – formentlig fordi bygningerne er opført på stedet for en tidligere stor lade, der må antages at være revet ned under fredningssagen i slutningen af 1960'erne eller begyndelsen af 1970'erne. Bygningerne ligger i en lavning tæt på den øvrige bebyggelse omgivet af beplantningen på ejendommen og naboejendommen og kan i det væsentlige ikke ses i landskabet.

Det ansøgte ligger tæt på Natura 2000-område nr. 173 (Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand), men kan ikke påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området eller de hensyn, der i øvrigt er beskyttede, jf. naturbeskyttelseslovens § 50.

Med venlig hilsen

Anders Martin Jensen

Formand for Fredningsnævnet for Sydsjælland, Møn, Lolland og Falster

Klagevejledning ved afgørelse om dispensation:

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,

- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkomme af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen. Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i parts-høring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Udskrift er sendt til:

Miljøstyrelsen

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø

Lokalkomiteen af Danmarks Naturfredningsforening,

Lolland Kommune

Ejeren: Lolland kommune bedes videresende afgørelsen til ejeren, da Fredningsnævnet ikke er i besiddelse af ejers e-mail.

Fredningsnævnets medlemmer